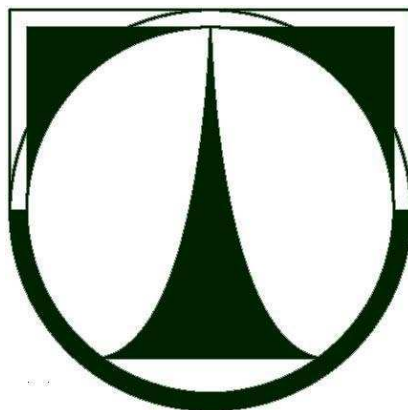

Technická univerzita v Liberci
Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2010

Kamila Švejdová

Technická univerzita v Liberci
Ekonomická fakulta

Studijní program: N 6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Podniková ekonomika

Analýza čisté pozice zemí EU a vztah k rozpočtu EU

**Analyse of net position (value) countries Evropean Union and relation to
Budget of Evropean Union**

DP-EF-KFÚ-2010-70

KAMILA ŠVEJDOVÁ

Vedoucí práce: Ing. Ivana Šimíková, Ph.D. – Katedra financí a účetnictví

Konzultant: Ing. Ivana Nedomová, Finanční úřad v České Lípě

Počet stran 103

Počet příloh 13

Datum odevzdání: 7. května 2010

Poděkování

Ráda bych poděkovala Ing. Ivaně Šimíkové, Ph.D. za vedení mé diplomové práce, za ochotu a cenné připomínky.

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci, 07.05.2010

vlastnoruční podpis

Anotace a klíčová slova v českém jazyce :

Evropská unie je specifická forma hospodářského a politického propojení Evropských států, které skýtá pro jednotlivé členské státy na jedné straně spoustu povinností, ale na straně druhé spoustu výhod. Mezi ty nejvýznamnější určitě patří čerpání finančních prostředků z rozpočtu EU. Rozpočet EU je sledován evropskými orgány, samotnými členskými státy a také veřejností.

Ve své diplomové práci jsem se zaměřila na systém fungování rozpočtu EU, proces jeho utváření a také zhodnocení jeho příjmové a výdajové složky. Jako cíl jsem si stanovila určit rozpočtové bilance členských států a zároveň je porovnat v období let 1998-2008, a to dvěma metodami výpočtů čisté pozice členských států. U jednotlivých čistých pozic členských států EU určit, který stát je čistým plátcem a který je čistým příjemcem. Z provedených analýz bude uskutečněno porovnání obou stanovených metod výpočtu čistých pozic a dále zhodnoceny výhody a nevýhody těchto metod s dopadem na členské státy.

Rozpočet EU, finanční perspektiva, instituce rozpočtového procesu, historie rozpočtu EU, výdaje rozpočtu EU, příjmy rozpočtu EU, rozpočtová pozice, čistý plátec, čistý příjemce.

Anotace a klíčová slova v anglickém jazyce :

European Union is a specific form of economic and political integration of European states, which provides for individual Member States on one hand, a lot of responsibilities, but on the other hand a lot of advantages. Among those most significant are drawing funds from the European Union budget. European Union budget is monitored by the European institutions, Member States themselves and the public. In my work I focused on system of operation of the European Union budget, the process of its formation and evaluation of its income and expenditure components. As a goal I set to determine the budgetary balances of Member States and also to compare the period 1998-2008, and that by using two methods of calculating the net position of Member States. For each of the net positions of EU Member States to determine which state is a net payer, which is a net recipient. Out of the two analyses, the comparison of the two established methods of calculating the net positions will be done and the advantages and disadvantages of these methods with an impact on Member States will be evaluated.

European Union Budget, Financial Perspective, institution's budgetary process, history of the EU budget, EU budget expenditure, EU budget revenues, Budget position, net payer, net recipient.

Obsah:

Prohlášení.....	3
Anotace a klíčová slova v českém jazyce.....	4
Anotace a klíčová slova v anglickém jazyce.....	5
Obsah.....	6
Seznam použitých zkratk a symbolu (abecedně utříděný).....	8
Seznam tabulek	10
Seznam obrázků.....	12
Úvod.....	14
1. Evropská unie.....	16
1.1 Stručná historie EU.....	16
1.2 Cíle EU.....	18
1.2.1 Instituce EU.....	19
2. Rozpočet Evropské unie.....	22
2.1 Specifika rozpočtu EU.....	22
2.2 Zásady rozpočtu Evropské unie.....	23
2.3 Sestavování a schvalování rozpočtu Evropské unie.....	24
2.4 Finanční perspektiva.....	27
3. Příjmy a výdaje rozpočtu Evropské unie.....	29
3.1 Vývoj vlastních příjmů rozpočtu.....	29
3.2 Systém vlastních zdrojů v současnosti.....	29
3.3 Vývoj příjmů rozpočtu v letech 1970 – 2008.....	31
3.3.1 Hodnocení příjmů rozpočtu 1970-1977.....	32
3.3.2 Hodnocení příjmů rozpočtu 1978-1985.....	32
3.3.3 Hodnocení příjmů rozpočtu 1986-1994.....	34
3.3.4 Hodnocení příjmů rozpočtu 1995-2001.....	36
3.3.5 Hodnocení příjmů rozpočtu 2002-2008.....	37
3.4 Vývoj výdajů rozpočtu.....	39
3.4.1 Základní členění výdajů.....	40
3.5 Klasifikace výdajů - systém výdajů v současnosti.....	41
3.6 Vývoj výdajů v letech 1970-2008.....	42
3.6.1 Hodnocení výdajů rozpočtu 1970-1977.....	42

3.6.2	Hodnocení výdajů rozpočtu 1978-1985.....	44
3.6.3	Hodnocení výdajů rozpočtu 1986-1992.....	46
3.6.4	Hodnocení výdajů rozpočtu 1993-1999.....	47
3.6.5	Hodnocení výdajů rozpočtu 2000-2006.....	49
3.6.6	Hodnocení výdajů rozpočtu 2007-2008.....	51
4.	Analýza čisté pozice členských států EU.....	53
4.1	Stanovení cílů a popis analýzy.....	53
4.2	Analýza vlastní čisté pozice členských států v průběhu let 1976-2008.....	54
4.2.1	Čistá pozice členů členských států v období let 1976-1997.....	55
4.2.2	Čistá pozice členů členských států v období let 1998-2008.....	61
4.3	Analýza čisté pozice členských států v průběhu let 1998-2008 na základě stanovené metody výpočtu EK.....	86
4.3.1	Čistá pozice členských států v období let 1998-2008.....	87
4.4	Porovnání a zhodnocení výsledků získaných použitými metodami výpočtu čisté pozice.....	93
	Závěr.....	97
	Seznam použité literatury.....	101
	Seznam příloh.....	103

Seznam použitých zkratk a symbolu (abecedně utříděný):

AT	Rakousko
BE	Belgie
BG	Bulharsko
CZ	Česká republika
CY	Kypr
DE	Německo
DPH	Daň z přidané hodnoty
EAGGF	Evropský zemědělský orientační a záruční fond
ECB	Evropská centrální banka
ECU	Evropská měnová jednotka
EE	Estonsko
EHS	Evropské hospodářské společenství
EIB	Evropská investiční banka
EK	Evropská komise
EL	Řecko
EMU	Evropská měnová unie
EMS	Evropský měnový systém
EP	Evropský parlament
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond
ESUO (ECSC)	Evropské společenství uhlí a oceli
EU	Evropská unie
EUR	Měnová jednotka
EURATOM	Evropské společenství pro atomovou energii
FI	Finsko
FR	Francie
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní důchod
HU	Maďarsko
IE	Irsko

IT	Itálie
LT	Litva
LU	Lucembursko
LV	Lotyšsko
MT	Malta
NL	Nizozemí
PHARE	Pomoc Polsku a Maďarsku při restrukturalizaci hospodářství
PL	Polsko
PT	Portugalsko
RB	Rozpočtová bilance
RO	Rumunsko
SE	Švédsko
SI	Slovinsko
SK	Slovensko
SVE	Střední a východní Evropa
SZP	Společná zemědělská politika
UA	Měnová jednotka
UK	Velká Británie

Seznam tabulek :

Tabulka č. 1	Vývoj příjmů v letech 1970-1977 v mil. UA
Tabulka č. 2	Vývoj příjmů v letech 1970-1977 v % vyjádření
Tabulka č. 3	Vývoj příjmů v letech 1978-1985 v mil. ECU
Tabulka č. 4	Vývoj příjmů v letech 1978-1985 v % vyjádření
Tabulka č. 5	Vývoj příjmů v letech 1986-1994 v mil. ECU
Tabulka č. 6	Vývoj příjmů v letech 1986-1994 v % vyjádření
Tabulka č. 7	Vývoj příjmů v letech 1995-2001 v mil. ECU, od r. 1999 v mil. €
Tabulka č. 8	Vývoj příjmů v letech 1995-2001 v % vyjádření
Tabulka č. 9	Vývoj příjmů v letech 2002-2008 v mil. €
Tabulka č. 10	Vývoj příjmů v letech 2002-2008 v % vyjádření
Tabulka č. 11	Vývoj výdajů v letech 1970-1977 v mil. UA
Tabulka č. 12	Vývoj výdajů v letech 1970-1977 v % vyjádření
Tabulka č. 13	Vývoj výdajů v letech 1978-1985 v mil. ECU
Tabulka č. 14	Vývoj výdajů v letech 1978-1985 v % vyjádření
Tabulka č. 15	Vývoj výdajů v letech 1986-1992 v mil. ECU
Tabulka č. 16	Vývoj výdajů v letech 1986-1992 v % vyjádření
Tabulka č. 17	Vývoj výdajů v letech 1993-1999 mil. ECU
Tabulka č. 18	Vývoj výdajů v letech 1993-1999 v % vyjádření
Tabulka č. 19	Vývoj výdajů v letech 2000-2006 v mil. €
Tabulka č. 20	Vývoj výdajů v letech 2000-2006 v % vyjádření
Tabulka č. 21	Vývoj výdajů v letech 2007-2008 mil. €
Tabulka č. 22	Vývoj výdajů v letech v % vyjádření
Tabulka č. 23	Vývoj čistých pozic členských států v průběhu let 1976-1997 vlastní metodou výpočtu
Tabulka č. 24	Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 1998
Tabulka č. 25	Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 1999
Tabulka č. 26	Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2000
Tabulka č. 27	Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2001
Tabulka č. 28	Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2002
Tabulka č. 29	Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2003
Tabulka č. 30	Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2004

- Tabulka č. 31 Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2005
- Tabulka č. 32 Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2006
- Tabulka č. 33 Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2007
- Tabulka č. 34 Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2008
- Tabulka č. 35 Vývoj čistých pozic členských států v průběhu let 1998-2008 vlastním výpočtem
- Tabulka č. 36 Vývoj čistých pozic členských států v průběhu let 1998-2008 metodou stanovenou EK
- Tabulka č. 37 Přehled výsledků čistých pozic získaných oběma metodami výpočtu

Seznam obrázků:

- Obrázek č. 1 Mapa EU
- Obrázek č. 2 Rozpočtový proces
- Obrázek č. 3 Příjmy rozpočtu v letech 1970-1977
- Obrázek č. 4 Příjmy rozpočtu v letech 1978-1985
- Obrázek č. 5 Příjmy rozpočtu v letech 1986-1994
- Obrázek č. 6 Příjmy rozpočtu v letech 1995-2001
- Obrázek č. 7 Příjmy rozpočtu v letech 2002-2008
- Obrázek č. 8 Výdaje rozpočtu v letech 1970-1977
- Obrázek č. 9 Výdaje rozpočtu v letech 1978-1985
- Obrázek č. 10 Výdaje rozpočtu v letech 1986-1992
- Obrázek č. 11 Výdaje rozpočtu v letech 1993-1999
- Obrázek č. 12 Výdaje rozpočtu v letech 2000-2006
- Obrázek č. 13 Výdaje rozpočtu v letech 2007-2008
- Obrázek č. 14 Souhrnná čistá pozice členských států v letech 1976-1986
- Obrázek č. 15 Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v letech 1976-1986
- Obrázek č. 16 Souhrnná čistá pozice členských států v letech 1987-1997
- Obrázek č. 17 Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v letech 1987-1997
- Obrázek č. 18 Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 1998
- Obrázek č. 19 Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 1998
- Obrázek č. 20 Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 1999
- Obrázek č. 21 Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 1999
- Obrázek č. 22 Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2000
- Obrázek č. 23 Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2000
- Obrázek č. 24 Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2001
- Obrázek č. 25 Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2001
- Obrázek č. 26 Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2002
- Obrázek č. 27 Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2002
- Obrázek č. 28 Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2003
- Obrázek č. 29 Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2003
- Obrázek č. 30 Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2004
- Obrázek č. 31 Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2004

Obrázek č. 32 Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2005
Obrázek č. 33 Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2005
Obrázek č. 34 Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2006
Obrázek č. 35 Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2006
Obrázek č. 36 Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2007
Obrázek č. 37 Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2007
Obrázek č. 38 Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2008
Obrázek č. 39 Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2008
Obrázek č. 40 Souhrnné hodnoty čistých pozic členů EU v letech 1998-2008
Obrázek č. 41 Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v letech 1998-2008
Obrázek č. 42 Souhrnné hodnoty čistých pozic členů EU v letech 1998-2008
Obrázek č. 43 Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v letech 1998-2008

Úvod

Evropská unie je svazkem demokratických států, jenž se rozhodly části své suverenity převést na společné instituce. Cílem všech členských států je společně dosáhnout stabilní, mírové a hospodářsky silné prosperující Evropy. K dosažení těchto cílů je nutné zajistit určitou úroveň rozvoje pro všechny státy a spravedlivě využívat sdílených zdrojů, účinně ochránit životní prostředí, udržet stabilní úroveň ekonomického růstu, zaměstnanosti a sociálního rozvoje, který bude respektovat potřeby všech.

Hlavním nástrojem, kterým Evropská unie dosahuje cílů, je společný rozpočet EU (EU). Rozpočet EU řeší financování politik EU a finančně zajišťuje chod Unie. Pomocí tohoto instrumentu dochází na základě principu solidarity k přerozdělování finančních prostředků. Cílem této diplomové práce je zaměřit se na příjmové a výdajové stránky rozpočtu EU, provést analýzy čistých pozic zemí EU, a to dvěma metodami výpočtů čisté pozice a zároveň je porovnat v období let 1998-2008. U jednotlivých čistých pozic členských států EU určit, který stát je čistým plátcem a který je čistým příjemcem a stanovit jejich vztah k rozpočtu EU

V první části diplomové práce se budu zabývat základními tématy o EU jako je charakteristika EU a rozpočet EU, jeho popisem, vývojem i specifickými prvky rozpočtu.

První kapitola představí Evropskou unii jako celek. Ve své práci se nejprve zaměřím se na stručnou historii a cíle EU. V těchto kapitolách se budu snažit obsáhnout informace o jednotném vnitřním trhu, právním základu Evropského společenství (ES), dále stručně popíši veškeré instituce a významné orgány EU.

Ve druhé kapitole se zaměřím na rozpočet EU. Nejprve představím specifika rozpočtu EU. V samostatné podkapitole zmapuji rozpočtové zásady a další podkapitole této diplomové práce se budu zabývat sestavováním a procesem schvalování rozpočtu. V samotném závěru druhé kapitoly popíši finanční perspektivu.

Třetí kapitola bude obsahovat přehled samotných příjmů a výdajů rozpočtu EU. V této části diplomové práce představím systém vlastních zdrojů a výdajů rozpočtu EU, jejich členění a vývoj. Poté provedu hodnocení příjmů a posléze i výdajů rozpočtu EU v průběhu let 1970 – 2008. Pro přehledné zpracování údajů budou data soustředěna do tabulek a následně budou data demonstrována i graficky.

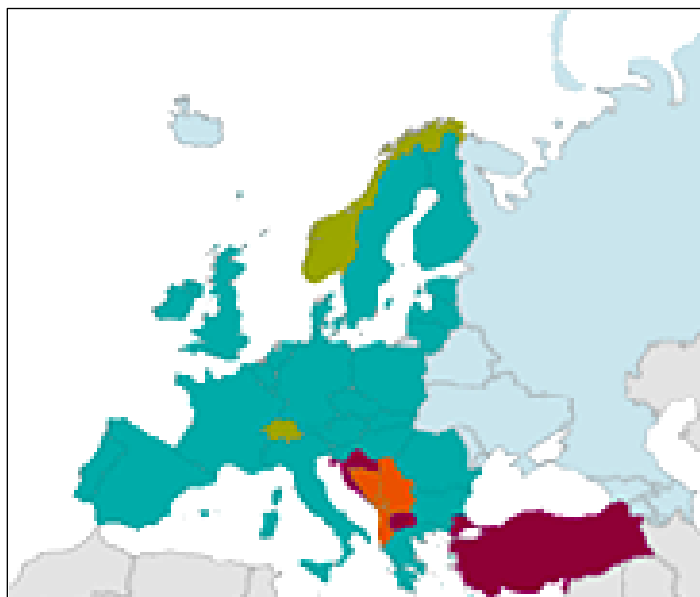
Ve čtvrté kapitole bude provedena analýza čistých pozic jednotlivých členských států EU. V první podkapitole bude obecně stanoven cíl a popis analýzy. V následující podkapitole

bude uskutečněna analýza vlastní metodou výpočtu čisté pozice členských států, která bude rozdělena do dvou časových období let 1976-1997 a 1998-2008. V závěru této podkapitoly budou veškerá vypočtená data shrnuta a zhodnocena s dopadem na jednotlivé členské státy. Následně budou graficky znázorněny dosažené podíly čistých pozic členských států. Dalším úkolem rozboru bude získání čistých pozic členských států na základě metody výpočtu Evropské komise v období let 1998-2008, určení čistých plátců a příjemců s důrazem na skladbu členských zemí po rostení EU. V podkapitole 4.4 bude z provedených analýz uskutečněno porovnání obou stanovených metod výpočtu čistých pozic a dále zhodnoceny výhody a nevýhody těchto metod s dopadem na členské státy. V závěru diplomové práce bude uskutečněno shrnutí tématu a vyjádření se k dosaženým výsledkům analýzy. Důležitou pasáží bude zhodnocení problematiky výpočtu čisté pozice s vlastními náměty na spravedlivé určení rozpočtové bilance.

1. Evropská unie

Evropská unie je jedinečné hospodářské a politické partnerství 27 demokratických evropských zemí s téměř 500 miliony obyvatel (přibližně 7,5 % světové populace), které se rozhodly převést část své suverenity na společné instituce.

EU vznikla z Evropského společenství v roce 1993 na základě Maastrichtské smlouvy o EU. Evropský integrační proces, byl nastartován mnohem dříve a to v roce 1952, kdy bylo založeno ES uhlí a ocelí. Tím byla započata evropská integrace.

Obr.1 Mapa EU

<http://www.euroskop.cz/8/sekce/evropska-unie>

Pravomoci EU jsou pouze v tom rozsahu, které jí byly svěřeny jednotlivými členskými státy. Skladba členských států je uvedena v příloze A.

1.1 Stručná historie EU

18. duben 1951 - Na základě Schumanova plánu podepisuje šest zemí smlouvu o společné organizaci svého těžkého průmyslu – uhlí a oceli. Těmito šesti státy jsou Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo a Nizozemí.

27. březen 1957 - Na základě úspěchu Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli šest zemí rozšiřuje spolupráci na další hospodářské oblasti. Podepisují Římskou smlouvu, a založí tak Evropské hospodářské společenství (EHS) a EURATOM.

30. červenec 1962 - EU zahajuje svoji Společnou zemědělskou politiku, která umožní členským státům společnou kontrolu produkce potravin. Zemědělci dostávají za svou produkci stejné ceny.

20. červenec 1963 - EU podepisuje svoji první velkou mezinárodní dohodu - Yaoundéská dohoda – dohodu o pomoci 18 bývalým koloniím v Africe.

1. červenec 1968 - Šest evropských zemí odstraňuje vnitřní cla na dovážené zboží, a umožňuje tak poprvé mezi sebou volný přeshraniční obchod. Na zboží dovážené ze třetích zemí jsou uložena jednotná cla.

1. leden 1973 - Vstup Dánska, Irska a Spojeného království do Společenství se zvyšuje počet členských zemí z šesti na devět.

7. – 10. červen 1979 - Občané poprvé přímo volí členy Evropského parlamentu. Předtím byli tito členové delegováni vnitrostátními parlamenty. Členové Parlamentu zasedají v politických skupinách: socialisté, konzervativci, liberálové, zelení, a nikoli v národních delegacích.

1. leden 1981 - se Řecko stává desátým členským státem.

1. leden 1986 - Španělsko a Portugalsko vstupují do EU, její počet členů se zvyšuje na 12.

17. únor 1986 – Přijetí Jednotného evropského paktu. Hlavními překážkami jsou rozdíly ve vnitrostátních předpisech o clu, obchodu. Jednotným evropským aktem z roku 1986 mají být tyto překážky v rámci rozsáhlého šestiletého programu odstraněny.

15. červen 1987 - EU zahajuje program 'Erasmus', jenž podporuje studenty vysokých škol, kteří chtějí studovat až po dobu jednoho roku v jiné evropské zemi.

7. únor 1992 - V Maastrichtu je podepsána Smlouva o EU. Stanoví jasná pravidla pro budoucí jednotnou měnu i pro zahraniční a bezpečnostní politiku a užší spolupráci v oblasti Justice a Vnitřní. Název "Evropské společenství" je nyní podle smlouvy oficiálně nahrazeno názvem "EU".

1. leden 1993 - Jednotný trh a jeho čtyři svobody volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu se stávají skutečností.

1. leden 1995 - Do EU vstupuje Rakousko, Finsko a Švédsko.

26. březen 1995 - V 7 zemích – Belgii, Francii, Lucembursku, Německu, Nizozemí, Portugalsku a Španělsku – vstupuje v platnost Schengenská dohoda. Občané jakéhokoli státu mohou mezi těmito zeměmi cestovat bez pasových kontrol na hranicích.

17. červen 1997 - Podpis Amsterodamské smlouvy. Vychází z Maastrichtské smlouvy a byla pokusem o zřehlednění celého smluvního rámce.

13. prosinec 1997 - Představitelé států a vlád EU zahájili přístupová jednání s deseti státy střední a východní Evropy: Bulharskem, Českou republikou, Estonskem, Lotyšskem, Litvou, Maďarskem, Polskem, Rumunskem, Slovenskem a Slovinskem. Zahrnuti jsou i středomořské ostrovy Kypr a Malta.

7.12 -11.12. 2000 Smlouva z Nice týkající se reformy pravidel hlasování v EU otevírají cestu pro rozšíření.

1. leden 1999 - Euro zavedeno v 11 zemích pouze pro obchodní a finanční transakce. V zemích eurozóny jsou Belgie, Německo, Řecko, Španělsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Rakousko, Portugalsko a Finsko.

1. leden 2002 - Jsou zavedeny eurobankovky a euromince.

1. květen 2004 - Osm zemí střední a východní Evropy – Česká republika, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Polsko, Slovensko a Slovinsko – vstupuje do EU, čímž končí rozdělení Evropy. Členskými státy EU se také stávají Kypr a Malta.

29. říjen 2004 - 25 členských států EU podepisuje Smlouvu o Ústavě pro Evropu. Jejím cílem je zlepšit demokratické rozhodování a schopnost jednání v EU.

1. leden 2007 – Vstup dalších dvou zemí Bulharska a Rumunska,. Počet členských států se tak zvyšuje na 27. Kandidáty na budoucí členství jsou Chorvatsko, Bývalá jugoslávská republika Makedonie a Turecko.

13. prosince 2007 - Všech 27 členských států EU podepíše Lisabonskou smlouvu, která pozměňuje Smlouvu o EU a Smlouvu o založení EU. Aby mohla Smlouva vstoupit v platnost, musí být ratifikována všemi 27 členskými státy. [1]

3. listopadu 2009 – byl zakončen ratifikační proces Lisabonské smlouvy. Všech 27 členů ratifikovalo tuto smlouvu a je platná.

1.2 Cíle EU

Mezi základní cíle EU patří vytvoření společného trhu a hospodářské a měnové unie, podpora rozvoje a růstu hospodářství, zaměstnanosti, konkurenceschopnosti a zlepšování

životní úrovně a kvality životního prostředí. Dalším cílem je postupné sjednocování Evropy přijímáním nových členů, aby se tímto stala EU konkurenceschopná. Ke splnění těchto cílů musí být zajištěno:

- jednotný vnitřní trh
- legislativa
- fungující instituce
- rozpočet

Jednotný vnitřní trh

Všechny státy EU jsou zapojeny do jednotného vnitřního trhu, kde:

- je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu,
- neexistují technické překážky obchodu (rozdíly technických požadavků, různé stupně ochrany duševního vlastnictví apod.),
- dochází ke snížení administrativy v daňové oblasti,

Právní základ Evropských společenství

- primární prameny, které mají povahu mezinárodních smluv, z nichž nejvýznamnější jsou zřizovací smlouvy,
- sekundární prameny, jež se blíží právu vnitrostátnímu. Mezi ně náleží přímo účinná nařízení a směrnice

Základním principem fungování EU je svěřování pravomocí, které byly dříve v kompetenci členských států, na evropské instituce, jež Unii řídí a také přijímají potřebné právní předpisy.

1.2.1 Instituce EU

Evropský parlament (EP) zastupuje občany EU. Složení EP je z 736 poslanců volených v přímých volbách občanů EU s funkčním obdobím na 5 let. Mezi hlavní funkce EP patří demokratická kontrola zákonodárného procesu a výkonné moci, schvalování návrhu

rozpočtu. Předseda EP je volen na 2,5 roku. Mezi plenárními zasedáními se poslanci scházejí také ve dvaceti stálých výborech. Do klubů se poslanci sdružují nikoli na bázi národní, ale podle politické příslušnosti. [1]

Rada Evropské unie zastupuje vlády členských států. Je to legislativní a výkonný orgán, který může rozhodovat o všech otázkách integrace. Rada je složena z ministrů, kteří jsou zodpovědní za projednávanou agendu. Hlavní funkcí Rady je koordinace hospodářské politiky členských států, rozhodovací pravomoc a legislativní pravomoc. Předseda Rady se mění jednou za 6 měsíců - je jím představitel předsednické země. Působnost Rady EU obecně vymezuje v čl. 202 SES. Rozhodující pravomoci má Rada EU v oblasti 2. a 3. pilíře (společná bezpečnostní a zahraniční politika, a policejní a justiční spolupráce v trestních věcech). Připravuje státům doporučení, provádí úkoly stanovené Evropskou radou. Pověřuje Komisi uzavíráním dohod se třetími státy. [1]

Evropská komise (EK) zastupuje společné zájmy EU a je složena z 27 komisařů (1 z každé členské země). Hlavní funkcí je výkonná moc EU a kontrolní pravomoc, dále potom je EK iniciátorem legislativních návrhů a podporuje rozvoj integrace. Předseda je volen Evropskou radou a schvalován EP na funkční období 5 let. Ke Komisi patří řada pomocných úřadů a agentur, které se nachází ve všech členských státech. Komise je stálým orgánem a obvykle se schází jednou týdně. Svá rozhodnutí schvaluje prostou většinou. [1] Mezi hlavní úkoly EK patří: předkládat návrhy právních předpisů Parlamentu a Radě, řídit a provádět politiky EU a plnit rozpočet, vymáhat zákony EU (společně se Soudním dvorem) a zastupovat EU na mezinárodní scéně, např. při sjednávání dohod mezi EU a jinými zeměmi.

Evropský soudní dvůr má 27 soudců (1 soudce z každého členského státu EU) a 8 generálních advokátů. Hlavní funkcí je dohled na jednotnost výkladu a aplikace práva ES, kontrola legitimacy rozhodování Rady a EK, možnost aktivně vynutit splnění svého rozhodnutí proti státům. Dále dohlíží na dodržování evropského práva a je významným kontrolním orgánem EU. K Soudnímu dvoru se může obrátit každý členský stát, který se domnívá, že jiný členský stát porušil komunitární právo. [1]

Evropská rada - jinak řečeno summit, je hlavním politickým orgánem EU. Rada vznikla z pravidelných schůzek nejvyšších představitelů, hlav států a předsedů vlád členských zemí. Schází se minimálně dvakrát ročně v Bruselu. Případná další setkání se konají v předsednické zemi Rady EU. Hlavní funkce Rady je hledání společných postojů a formulace strategií dalšího vývoje Unie. Předseda se mění jednou za 6 měsíců a je jím

představitel předsednické země. Evropská rada je přímo zodpovědná za druhý a třetí pilíř EU, a to za společnou zahraniční a bezpečnostní politiku (druhý pilíř) a policejní a justiční spolupráci v trestních věcech (třetí pilíř). Evropská rada neschvaluje právní normy, ale přijímá politická rozhodnutí o prioritách budoucího vývoje. Evropskou radu jakožto politický orgán EU nelze zaměňovat s Radou EU (Radou ministrů), která je legislativním a výkonným orgánem EU, ani s Radou Evropy, která je nezávislou mezinárodní organizací. [1]

Evropský účetní dvůr je složen z 27 členů - auditorů (jeden z každého členského státu) a má za úkol kontrolovat, zda finanční prostředky Unie jsou vynakládány podle správných zásad na dané účely. [1]

Evropská investiční banka (EIB) je složena z **Rady guvernérů** – 27 členů jsou to ministři (financí) členských zemí, a dále je složena ze **Správní rady**, která má 28 členů a jsou to zástupci jmenovaní členskými zeměmi a 1 člen jmenován EK, z **Řídícího výboru**, který má 9 jmenovaných členů, z **Kontrolního výboru**, jenž má 3 členy a 3 pozorovatele. Cílem EIB je financovat projekty evropského zájmu, investice malých podniků v EU a hospodářský rozvoj v kandidátských a rozvojových zemích.

Evropský veřejný ochránce práv se zabývá vyšetřováním stížností občanů, týkajících se špatných postupů institucí a orgánů EU. [1]

Evropská centrální banka (ECB) se skládá z **Rady guvernérů**, která tvoří výkonná rada ECB a guvernéři národních centrálních bank států eurozóny, dále z **Generální rady** - prezident ECB, viceprezident ECB a guvernéři národních centrálních bank 27 členských států EU. Důležitým cílem ECB je udržovat stabilitu cen v eurozóně a vést měnovou politiku. [1]

Hospodářský a sociální výbor reprezentuje občanskou společnost a hospodářské sféry EU a ekonomické, sociální a kulturní zájmy. Výbor je konzultativní orgán pro ostatní instituce EU vybavené rozhodovacími pravomocemi a platforma, kde mohou evropské zájmové skupiny vyjádřit stanoviska k projednávaným otázkám. [1]

Výbor regionů reprezentuje regionální a místní orgány. Podobně jako předešlý výbor má funkci konzultativní. Je to orgán, skrze nějž mohou regionální a místní samosprávy ovlivnit přijímanou legislativu; dohled na dodržování principu subsidiarity. [1]

2. Rozpočet Evropské unie

2.1 Specifika rozpočtu Evropské unie

Rozpočet EU je určen k financování politik EU a administrativních výdajů evropských institucí, aby bylo zabezpečeno fungování EU jakožto instituce samotné. I když má určité rysy a znaky státního rozpočtu, svoji strukturou připomíná spíše fond. Rozpočet EU se značně odlišuje od národních rozpočtů jednotlivých států, a to v tom, že musí být vždy vyrovnaný, nepřipouští tedy žádné rozpočtové deficity. Dále se odlišuje od národních rozpočtů především strukturou i menší velikostí.

Příjmy rozpočtu EU jsou příspěvkového charakteru. Příjmy státního rozpočtu člena EU tvoří nejčastěji příjmy daňového charakteru jako například daň z přidané hodnoty, spotřební daň, daň z příjmu právnických osob atd. V rozpočtu EU najdeme také daňové příjmy, jsou to cla a odvody jednotlivých členských států z DPH. Tyto příjmy však tvoří asi jen necelých 30 % celkových příjmů. Největší část příjmů rozpočtu EU zaujímají příspěvky jednotlivých států odvozené od hrubého národního důchodu (HND). Více se příjmy do rozpočtu EU budeme zabývat v kapitole číslo 3.

Velikou položku na straně výdajů v rozpočtu EU tvoří výdaje na zemědělskou politiku, tedy přímé platby zemědělcům. Další velkou položkou ve výdajích rozpočtu zaujímají strukturální operace, tedy financování aktivit ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Tato výdajová část rozpočtu je ve víceletém finančním rámci 2007- 2013 nazývána Udržitelný rozvoj. Dalšími položkami rozpočtu EU jsou výdaje na podporu politiky občanství-bezpečnost-svoboda-právo, dále na zahraniční politiku EU, kterou nadále EU podporuje mírový proces na Blízkém východě a v Kosovu. Součástí výdajů rozpočtu EU jsou náklady související s administrativou všech orgánů EU.

V rozpočtu EU chybí naopak některé položky, které se ve státních rozpočtech vyskytují. Jsou to například výdaje na obranu, výdaje ve formě sociálních dávek, výdaje na kapitulu státní dluh a ostatní běžné výdaje. Tyto oblasti si zabezpečují jednotlivé členské státy samostatně.

Podle rozpočtového rámce na období 2007-2013 bude činit 1,24 % HDP Unie [2, s. 3] (podíl výdajů národních rozpočtů na HDP členských států se přitom pohybuje okolo 40 %).

2.2 Zásady rozpočtu EU

Při přípravě, sestavování a při samotném plnění rozpočtu je nutno dodržovat rozpočtové zásady, které stanoví Rada ve svém “Nařízení Rady (ES, EURATOM) č. 1605/2002 ze dne 25. června 2002. [6] Tímto instrumentem je ustanoveno finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství“. Rozpočtové zásady jsou uvedeny v Hlavě II výše zmíněného Nařízení a jsou to tyto:

- **Zásada jednotnosti a správnosti rozpočtu** (Principles of unity and of budget accuracy) Tato zásada říká, že „Rozpočet je nástroj, kterým se pro každý rozpočtový rok stanoví a schvalují veškeré příjmy a výdaje“ [6] Evropského společenství a EURATOMu. Je zde také řečeno, že pokud nějaký výdaj či příjem není zaznamenán v rozpočtu, nesmí být uskutečněn. Výdaje v rozpočtu jsou jen takové, které jsou považované za nezbytné.
- **Zásada ročního rozpočtu** (Principle of annuality) Rozpočet EU se schvaluje vždy na období jednoho roku, tedy rozpočtového roku. Rozpočtový rok začíná vždy 1. ledna a končí 31. prosince. Dále je zde uvedeno, že ty položky, které byly schváleny pro daný rozpočtový rok, mohou být použity pouze na výdaje, které jsou přiděleny a zaplacený v daném roce. Pokud některé položky nejsou do skončení rozpočtového roku použity, zruší se. [2]
- **Zásada vyrovnanosti** (Principle of equilibrium) Rozpočet EU se musí sestavovat vždy vyrovnaný. Tedy tak, aby se příjmy rovnaly výdajům. Nelze, aby si EU půjčovala prostředky na pokrytí deficitu svého rozpočtu. Skončí-li rozpočet přebytkem, převede se tento přebytek do rozpočtu na následující rok. Málo obvyklou situací je, když rozpočet skončí deficitem – v tomto případě se částka převede do rozpočtu příštího roku jako přiděl na platby, tedy na výdajovou stranu rozpočtu. [2]
- **Zásada zúčtovací jednotky** (Principle of unit of account) Účetní jednotkou, ve které je rozpočet veden a sestavován, je euro. [2]
- **Zásada obecnosti** (Principle of universality) V této zásadě je zakotveno pravidlo, že veškeré příjmy rozpočtu pokrývají všechny přiděly na platby. Kromě několika výjimek není pevně stanoveno, jaké příjmy se použijí na pokrytí určitých výdajů. [2]
- **Zásada specifikace** (Principle of specification) Jednotlivé položky v rozpočtu jsou rozděleny do hlav a kapitol. Kapitoly se pak ještě dále dělí na články a body. [2]

- **Zásada řádného finančního řízení** (Principle of sound financial management) S položkami v rozpočtu se musí zacházet hospodárně, účinně a také efektivně. Všechny oblasti, na které se vztahuje rozpočet, musejí mít přesně vytyčené cíle, které jsou měřitelné a tedy i kontrolovatelné. Tyto cíle musejí být samozřejmě dosažitelné a také určené časově. Cíle a jejich dosahování je kontrolováno a hodnoceno formou ex ante a ex post příslušnými orgány. [2]
- **Zásada průhlednosti** (Principle of transparency) Aby byla zachována zásada průhlednosti, tak se schválený rozpočet zveřejňuje v Ústředním věstníku EU. Proveďte to předseda Evropského parlamentu, a sice do tří měsíců od schválení rozpočtu. [2]

Myslím si, že výše uvedené rozpočtové zásady jsou nepostradatelným nástrojem k efektivnímu nakládání s finančními prostředky. Zásady jsou jasně a srozumitelně definovány, proto jsou dle mého názoru po obsahové a procesní stránce předpokladem pro jejich řádné dodržování.

2.3 Sestavování a schvalování rozpočtu Evropské unie

Na sestavování a schvalování rozpočtu EU se podílí a zapojují všechny orgány EU. Instituce EU - Komise, Parlament a Rada ministrů mají při rozhodování o rozpočtu různé role a pravomoci. Tyto tři orgány musí nejprve uzavřít závaznou dohodu o zajištění rozpočtové kázně, dlouhodobém plánování a prohloubení spolupráce při ročních rozpočtech. Tato „interinstitucionální dohoda“ zahrnuje „víceletý finanční rámec“, který určuje maximální roční limity (zvané „stropy“) jednotlivých okruhů. Roční rozpočty musí tyto stropy dodržovat. Poslední finanční rámec platí pro sedmiletá období 2000–2006 a 2007–2013. Samotné sestavování rozpočtu trvá podle smluv EU od 1. září do 31. prosince. Rozpočtový rok začíná vždy 1. ledna roku a trvá do 31. prosince příslušného roku. Existují dva typy rozpočtových výdajů: **povinné a nepovinné**. Povinné výdaje v sobě soustředí ty výdaje, které vyplývají z mezinárodních dohod a smluv EU. Všechny ostatní výdaje představují výdaje nepovinné. Rada ministrů má rozhodovací slovo v případě povinných výdajů a EP v případě nepovinných výdajů. Oba dotčené orgány však ve všech fázích procesu schvalování rozpočtu EU úzce spolupracují. [2]

Předběžný návrh rozpočtu vypracovaný Komisí

V počáteční fázi celého procesu sestavování a schvalování rozpočtu EU všechny orgány a instituce (EP, Rada EU, Evropský soudní dvůr, Účetní dvůr, Hospodářský a sociální výbor, výbor regionů, Ombudsman a Evropský úřad pro dohled nad ochranou) vypracují odhady předpokládaných příjmů a výdajů v souladu se svými vnitřními postupy. Toto je podkladem pro předběžný návrh rozpočtu EU. Komise tyto odhady zpracuje a připojí své stanovisko a sestaví **předběžný návrh rozpočtu**, ve kterém představí hlavní směry nebo priority pro nadcházející rozpočtový rok. Nejpozději 1. září předloží Komise předběžný návrh rozpočtu EU Radě EU. Případné odchylky musí Rada konzultovat s Komisí. O samotném předběžném návrhu rozpočtu EU potom Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou v prvním čtení. [2]

První čtení rozpočtu v Radě

Po dohodovacím jednání s Parlamentem Rada ministrů **předběžný návrh rozpočtu** i s případnými změnami přijme a nejpozději do 5. října jej předloží EP.

První čtení v Parlamentu

Při prvním čtení může EP rozhodnout o doplnění návrhu rozpočtu nebo většinou odevzdaných hlasů navrhnout Radě jeho změny. Parlament by se měl k návrhu rozpočtu vyjádřit do 45 dní. Zálležitosti, ve kterých není shoda, jsou předem projednány na **třístranném** jednání s předsednictvím Rady a Komise. Pokud EP vysloví souhlas nebo se k návrhu nevyjádří tím, že by doplnil a navrhl změny, je rozpočet schválen. Navrhne-li EP změny či doplní návrh rozpočtu, jdou tyto výsledky prvního čtení v EP zpět do Rady. [2]

Druhé čtení v Radě

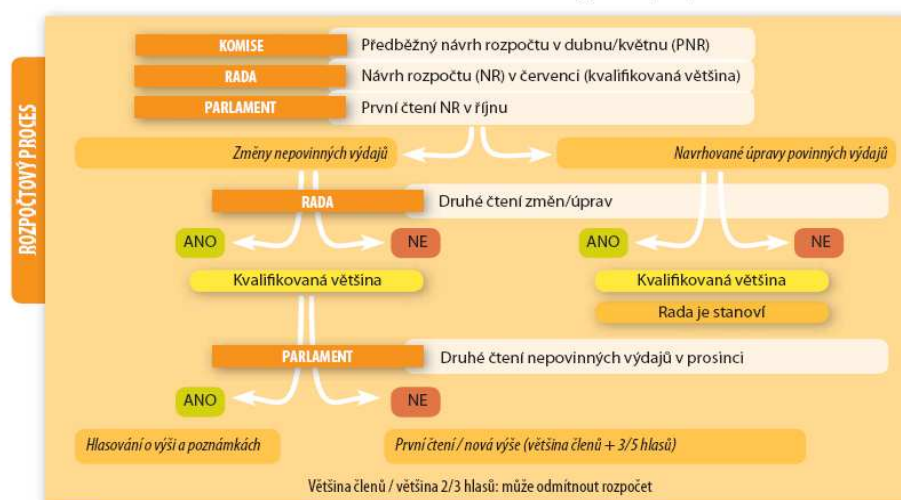
Druhému čtení předchází další dohodovací jednání Rady s EP, při kterém se oba tyto orgány pokusí dojednat dohodu o rozpočtu. Rada může kvalifikovanou většinou změnit doplňky Parlamentu. V případě, že se Rada usnese ohledně návrhu změn, záleží, jestli změny směřují či nesměřují k úpravám výdajů. Nevedou-li navržené změny ke změně

výdajů, Rada se usnese kvalifikovanou většinou. Změny potom může zamítnout nebo se k nim nevyjádřit, čímž jsou změny přijaty. Vedou-li změny ke úpravě výdajů, Rada je buď kvalifikovanou většinou přijme, nebo se nevyjádří a změny jsou tak zamítnuty. V obou případech zamítnutí návrhu změn může Rada ponechat původní návrh nebo jej může také svojí kvalifikovanou většinou změnit.

Návrh rozpočtu EU je potom upraven podle změn, které přijala Rada. Rada má na své vyjádření lhůtu 15 dní. Nezmění-li v dané lhůtě doplňky již přijaté EP a přijme-li změny, rozpočet je s konečnou platností schválen. V opačném případě, tedy pokud Rada nepřijme či změní doplňky EP nebo nepřijme-li jeho návrhy změny, informuje o výsledcích svého jednání Parlament, který rozhoduje dále. EP má do 15 dnů právo doplnit nebo změnit návrh rozpočtu EU většinovým hlasováním svých členů a musí být zároveň zajištěna třípětinová většina odevzdaných hlasů Rady, aby mohl být schválen rozpočet EU. Pokud se EP v této lhůtě nevyjádří, je rozpočet přijat. Konečnou fází je podpis a vyhlášení schváleného rozpočtu předsedou EP.

V případě, že není rozpočet EU pro následující rozpočtové období do konce roku schválen, nastane situace, kdy se bude postupovat podle rozpočtového provizoria. Pro každou kapitolu rozpočtu EU je možné navrhnout částky na závazky až do výše jedné čtvrtiny částek na závazky z předchozího období, které lze za každý uplynulý měsíc navýšit o jednu dvanáctinu. Pro příděly na platby tento strop činí jednu dvanáctinu měsíčních plateb předchozího roku. Ve výjimečných případech lze tento strop navýšit, ale nikdy nesmí celkové příděly překročit celkové příděly z předchozího rozpočtového období. [2]

Celý rozpočtový proces je znázorněn na následujícím obrázku č. 2

Obr. 2 - Rozpočtový proces

http://ec.europa.eu/budget/library/publications/financial_pub/budget_glance_cs.pdf

2.4 Finanční perspektiva

Finanční perspektiva rozpočtu EU je víceletý (nyní sedmiletý) finanční rámec, který vymezuje limity výdajů EU. Mezi hlavní cíle víceletých finančních plánů EU patří udržet rozpočtovou disciplínu Unie, kontrolovat rozpočtové výdaje a navázat lepší spolupráci mezi institucemi EU při schvalování ročního rozpočtu. V průběhu daného období finanční perspektivy se na základě aktuálních ekonomických údajů, zejména vývoje cenové hladiny upravují odpovídajícím způsobem každoroční výdaje.

Finanční perspektivu si nemůžeme představit jako pevný rozpočet na celé sedmileté období, ale se tvoří pouze určité mantinely pro jednotlivé roční rozpočty EU.

Finanční perspektiva je předmětem interinstitucionální dohody mezi EP, Radou a Komisí EU. EK každoročně aktualizuje finanční perspektivu podle současných ekonomických údajů, jak již bylo uvedeno v předchozí podkapitole 2.3. Tyto technické úpravy nesmí být ale prováděny v průběhu příslušného finančního roku a ani je nelze provádět zpětně (ex-post). Finanční perspektiva může být upravena na návrh Komise v případě nepředvídatelných okolností. Tyto úpravy však musí schválit jak Rada, tak i EP a nesmí překročit 0,03 % HND (v případě, že úpravy překročí 0,03 % HND, Parlament je musí schválit jednomyslně). [1]

První finanční perspektiva byla pětiletá a vztahovala se k období 1988-1992. Cílem bylo zejména podpořit politiku hospodářské a sociální soudržnosti. Jeho zavedení vyplynulo z potřeby reagovat na zvyšující se nerovnováhu jak na straně výdajové, tak i na straně příjmů, dále na vznikající vnitřní trh EU a také na rozšíření členské základny Unie.

V roce 1992 byla schválena druhá, již sedmiletá finanční perspektiva, která finančně pokrývala léta 1993-1999. V tomto období byl stanoven strop komunitárního rozpočtu ve výši 1,27 % HND. [1]

V třetí finanční perspektivě 2000-2006 byl strop vlastních zdrojů stanoven na 1,27 % HNP EU. [1]

V tomto finančním rámci byly zohledněny následující politiky: reforma společné zemědělské politiky, politika hospodářské a sociální soudržnosti, předvstupní strategie i budoucí rozšíření EU. Sedmiletý finanční rámec na léta 2000-2006 byl charakteristický touto strukturou:

- zemědělství
 1. SZP – tržní operace a přímé platby
 2. rozvoj venkova
- Strukturální operace
 1. Strukturální fondy – Sociální fond, Evropský fond pro regionální rozvoj, část Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu
 2. Kohezní fond
- Vnitřní politiky
- Vnější vztahy
- Správa
- Rezervy
- Předvstupní pomoc
- Kompenzace

Současná finanční perspektiva na roky 2007-2013 otevírá novým členským státům především cestu k příspěvkům z rozpočtu Unie. Tato finanční perspektiva byla přijata interinstitucionální dohodou v květnu roku 2006. Pro toto sedmileté období se počítalo s celkovou výší finančních prostředků 864,3 mld. EUR (počítáno v cenách roku 2004). V běžných cenách je tato suma 974,8 mld. EUR. [1]

Podrobněji vystihuje aktuální finanční rámec schéma v příloze B. Jak je ze schéma patrné, pro toto období byly položky závazků rozděleny do šesti kapitol:

- Udržitelný růst
- Ochrana přírodních zdrojů a hospodaření s nimi
- Občanství, svoboda, bezpečnost a právo
- EU jako globální hráč
- Správní náklady - administrativa
- Náhrady – kompenzace/vyrovnávací platby

Podrobněji se jednotlivým položkám finančního rámce budu věnovat v podkapitole č. 3.5.

3. Příjmy a výdaje rozpočtu Evropské unie

3.1 Vývoj vlastních příjmů rozpočtu

Systém příjmů rozpočtu EU se od počátku integrace značně změnil. První společenství, tedy ES uhlí a oceli, financovalo svůj rozpočet prostřednictvím příspěvků ocelářských a uhelných podniků členských zemí. Také po rozšíření o Evropské hospodářské společenství a Evropského společenství pro atomovou energii přicházely zpočátku příjmy od členských zemí v podobě příspěvků. Postupně byl tento model doplněn také o vlastní zdroje. Příspěvky států byly totiž závislé na vládách a jejich politikách, proto bylo potřeba rozpočet doplnit také o zdroje na tomto faktoru nezávislé, které by do rozpočtu plynuly automaticky. Stalo se tak v Lucemburku roku 1970, kdy „Rozhodnutím Rady ES o nahrazení finančních příspěvků členských států vlastními zdroji Společenství“, začal být rozpočet EU financován prostřednictvím vlastních zdrojů. [2]

Výše příspěvků do rozpočtu zhruba odpovídá bohatství jednotlivých členských států. Vlastní zdroje vybírají členské státy jménem EU a následně převádějí do rozpočtu. Z právního hlediska patří tyto zdroje Unii.

3.2 Systém vlastních zdrojů v současnosti

Základní vlastní zdroje příjmů rozpočtu jsou čtyři:

- cla z obchodu se třetími zeměmi vybraná podle společného celního tarifu,
- zemědělské dávky (cla) uvalené na dovoz zemědělských produktů a dávky uvalené na cukr a izoglukózu,
- zdroj z daně z přidané hodnoty (DPH) podle jednotné sazby aplikované na sjednocený základ, tzn. podíl na vybraném DPH,
- zdroj založený na hrubém národním důchodu (HND) členských států, tzn. podíl na hrubém národním produktu členských států.

Mezi další zdroje příjmů rozpočtu EU patří ještě daně z příjmu zaměstnanců EU, pokuty vybrané za porušení pravidel hospodářské soutěže a dalších předpisů, příspěvky nečlenů

EU do některých programů EU (v oblasti výzkumu), přebytky z předcházejícího roku a úroky z opožděných splátek.

Příjem rozpočtu – cla patří mezi nejstarší zdroj příjmu rozpočtu. Cla jsou vybírána členskými zeměmi na hranicích EU z dovozu zboží ze třetích zemí. Mezi státy EU platí bezcelní obchodní politika. Při obchodování se zeměmi mimo Evropskou unii je uplatňována všemi členskými státy stejná celní sazba. Členské země si ponechávají 25% z takto vybraného cla na úhradu nákladů s výběrem spojených, zbytek plyne do rozpočtu EU. Cla odvádí do rozpočtu ta země, kde došlo k jejich výběru.

V určitých zemích se nachází významná obchodní místa (např. přístavy), tyto země pak vybírají více cel než země ostatní (aniž by ta určitá země byla konečným spotřebitelem daného zboží). Vybraná cla zvyšují platby příslušného státu do společného rozpočtu a stát se jeví jako větší přispěvovatel. Tento efekt je nazýván jako Rotterdamsko-Antverpský. [2]

Příjem rozpočtu - zemědělské dávky se souhrnně nazývají poplatky z výroby cukru a tzv. zemědělské vyrovnávací dávky. Tyto dávky jsou placeny z dovozu zemědělských produktů do EU ze třetích zemí. Část vlastních zdrojů tvoří poplatky z výroby cukru, které platí výrobci cukru a cukerných produktů v EU. Tento zdroj dle mého názoru představuje relativně stabilní příjem rozpočtu, ale pořád je nutné brát v úvahu fakt, že je závislý na obchodování především s velmocemi, jako jsou Spojené státy americké, Rusko a další a stále více také Čína. Obchod s těmito zeměmi záleží na dalších faktorech, jako je zahraniční politika, všeobecná politická a hospodářská situace ve světě. I z toho důvodu se domnívám, že tento zdroj bude mít do budoucna čím dál tím menší zastoupení v příjmech rozpočtu EU.[2]

Příjem rozpočtu - podíl na DPH je třetím vlastním zdrojem rozpočtu EU je podíl na vybraném DPH jednotlivých členských zemí. Pro příspěvky z vybraného DPH v jednotlivých členských zemích je dána jednotná sazba, a sice 0,3 % z vyměřovacího základu – ten nesmí překročit 50 % HND dané země. [7]

Výjimku tvoří pro finanční období 2007 – 2013 sazba pro Rakousko (0,225 %), Německo (0,15 %), Nizozemí (0,1 %) a Švédsko (0,1 %). [8]

Příjem rozpočtu - podíl na HND jako čtvrtý zdroj vlastních příjmů zavedla v roce 1988 EU podíl na HND členských států. Tento způsob financování by měl předchodit tři doplňovat. Vypočítává se jako jednotná procentní sazba z HND členských států. Velikost samotného příspěvku tedy závisí na velikosti HND, tedy na bohatství státu. „Pouze pro období 2007–2013 využívá Nizozemsko hrubého snížení svých ročních příspěvků

založených na HND ve výši 605 milionů EUR a Švédsko využívá hrubého snížení ročních příspěvků založených na HND ve výši 150 milionů EUR, obojí vyjádřeno v cenách roku 2004“. [9]

Tento příjem rozpočtu je v současné době nejvýznamnější a myslím si, že jeho význam bude nadále stoupat. Je totiž založen na principu solidarity – státy odvádějí prostředky do rozpočtu podle svého bohatství, nejvíce přispívají tedy ty státy, které si to mohou nejvíce dovolit. Největší příspěvky však neznamenaají, že dané země z rozpočtu EU také nejvíce čerpají.

3.3 Vývoj příjmů rozpočtu v letech 1970 – 2008

3.3.1 Hodnocení příjmů rozpočtu 1970-1977

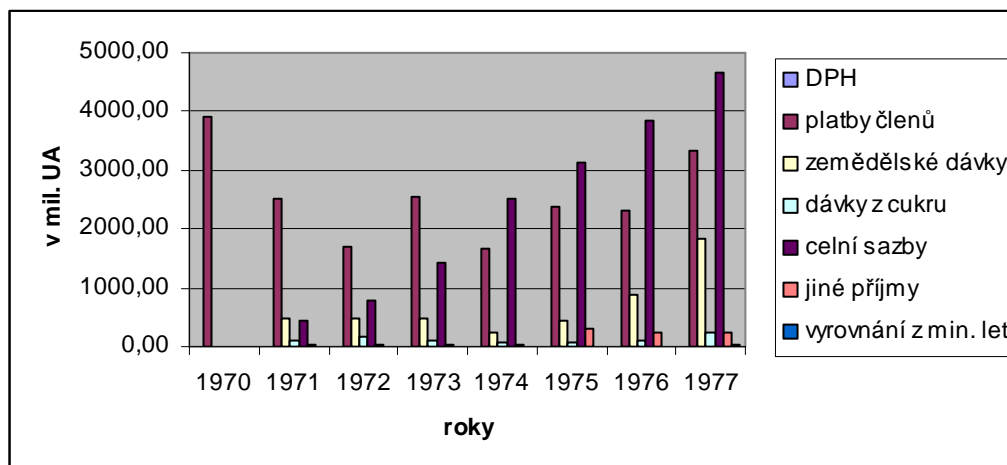
Z údajů v tabulce č. 1 je možné vyčíst, že největší podíl na vlastních zdrojích v letech 1970-1977 je v položce příspěvky členů Společenství. Tento zdroj v následujících letech klesá a je postupně nahrazován od roku 1971 zdroji ze zemědělských dávek, dávkami z cukru a cly.

Tab. 1 Vývoj příjmů v letech 1970-1977 v mil. UA

Druhy příjmů	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
Příjmy z DPH	0	0	0	0	0	0	0	0
Jiné platby	3 913,4	2 525,6	1 695,3	2 534,3	1 659,4	2 375,7	2 328,6	3 330,8
Zemědělské dávky	0	487,2	484,7	483,1	242,7	443,4	871,4	1 851,9
Dávky z cukru	0	95,5	167,7	95,0	82,7	70,8	112,5	233,8
Celní sazby	0	439,0	779,4	1 444,3	2 530,6	3 118,5	3 860,1	4 652,6
Jiné příjmy	11,2	26,0	32,0	31,6	37,5	289,5	251,3	221,9
Vyrovnání z min.let	0	0	0	0	0	0	0	40,5
Celkem	3 924,6	3 573,3	3 159,1	4 588,3	4 552,9	6 297,9	7 423,9	10 291

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Velikost jednotlivých vlastních zdrojů zachycuje graf – obrázek č. 3. Z tohoto grafu je vidět, to již bylo uvedeno, že největší podíl nejprve tvořily příspěvky členů Společenství. Zajímavé je i sledovat významný růst položky celních sazeb, která v roce 1977 tvoří jeden z nejvýznamnějších zdrojů rozpočtu. Dalším rostoucím příjmem jsou zemědělské dávky, které po počátečním stagnaci a následujícím poklesu prudce vzrostly a se staly v roce 1977 třetím nejvýznamnějším příjmem rozpočtu.

Obr. 3 - Příjmy rozpočtu v letech 1970-1977

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Podíl jednotlivých složek rozpočtu v letech 1970-1977 je přehledně – procentuelně uveden v tabulce č. 2 a následně i graficky znázorněn v grafu – Struktura příjmů v letech 1970-1977 v příloze C této diplomové práce.

Tab. 2 Vývoj příjmů v letech 1970-1977 v % vyjádření

Druh příjmů	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	průměr
platby členů	99,7%	70,7%	53,7%	55,2%	36,4%	37,7%	31,4%	32,2%	51,1%
zemědělské dávky	0,0%	13,6%	15,3%	10,5%	5,3%	7,0%	11,7%	17,9%	11,5%
dávky z cukru	0,0%	2,7%	5,3%	2,1%	1,8%	1,1%	1,5%	2,3%	2,4%
celní sazby	0,0%	12,3%	24,7%	31,5%	55,7%	49,5%	52,0%	45,0%	33,3%
jiné příjmy	0,3%	0,7%	1,0%	0,7%	0,8%	4,7%	3,4%	2,2%	1,7%
Celkem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	99,6%	100,0%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

3.3.2 Hodnocení příjmů rozpočtu 1978-1985

Tabulka č. 3 představuje souhrn financování rozpočtu v letech 1978-1985. Z této tabulky vyplývá, že od roku 1979 byl zaveden nový zdroj příjmu rozpočtu, a to příjem z DPH. Během sledovaných let se příjem z DPH více jak zdvojnásobil a stal se nejvýznamnějším zdrojem rozpočtu v tomto období. Tento nový příjem kompenzoval snížení zdroje příspěvků členských států, který do roku 1981 klesl z 43,9% celkového podílu na hodnotu 0,1%. V letech 1982 a 1983 byl podíl tohoto zdroje zcela nulový. V dalších letech podíl tohoto zdroje stoupal až na konečnou hodnotu 8,3% v roce 1985. Dalším zajímavou

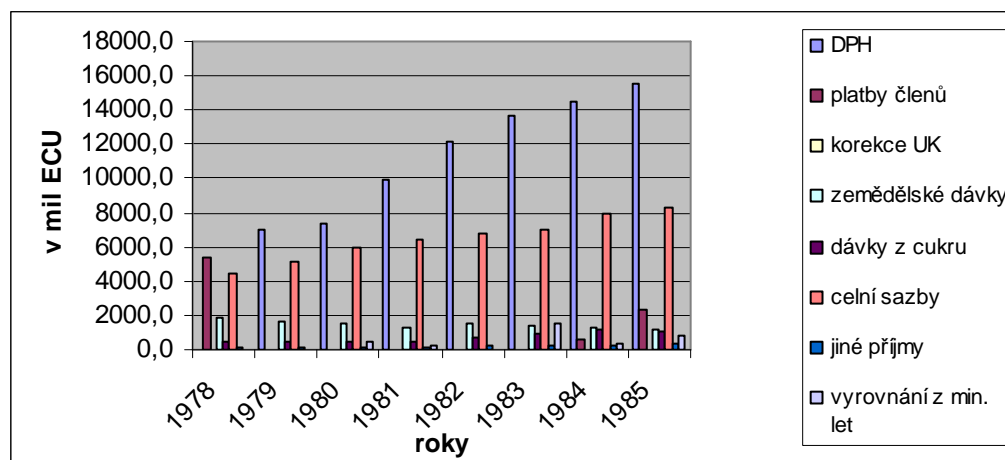
skutečností je vznik položky korekce UK. Ta dává Velké Británii slevu na jejím příspěvku odvozeném z DPH a později i HNP ve stanovené procentuelní výši svých vypočtených čistých příspěvků. O tuto slevu se zvýšily příspěvky ostatních členů, a to podle jejich podílu na celkové DPH. Německu, Rakousku, Nizozemí a Švédsku se tento jejich dodatečný příspěvek sníží o $\frac{3}{4}$ a tato částka se opět rozepíše mezi zbylé členské státy. Z tabulky je dále patrné, že v tomto období vznikaly přebytky, ale i deficity rozpočtu z předchozích let. V roce 1978 a 1985 jsou zaznamenány deficity zdrojů.

Tab. 3 Vývoj příjmů v letech 1978-1985 v mil. ECU

Druhy příjmů	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
DPH	0	7 039,8	7 354,5	9 884,2	12 121,1	13 729,9	14 482,9	15 570,2
platby členů	5 345,3	15,9	17,8	19,4	0	0	593,5	2 378,7
korekce UK	0	0	0	0	0	0	0	21,4
zemědělské dávky	1 872,7	1 678,6	1 535,4	1 264,9	1 522,0	1 347,1	1 260,0	1 121,7
dávky z cukru	410,6	464,9	466,9	482,5	705,8	948,0	1 176,4	1 057,4
celní sazby	4 390,9	5 189,1	5 905,7	6 392,3	6 815,3	6 988,6	7 960,8	8 310,1
jiné příjmy	162,1	172,7	164,4	159,6	263,2	265,2	271,8	353,5
vyrovnání z min. let	47,1	41,6	458,6	246,1	0	1 486,7	307,1	827,3
Celkem	12 181,7	14 602,6	15 903,3	18 449	21 427,4	24 765,5	26 052,5	28 813

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Průběh jednotlivých hodnot příjmů je zaznamenán v grafu - obrázek č. 4. Zde vidíme jak se zvyšovaly příjmy z DPH, příjmy z dávek z cukru a celních sazeb. Z grafu můžeme sledovat pozvolný růst ostatních příjmů, dále stagnaci příjmů ze zemědělských dávek a pokles příjmů z příspěvků členských států.

Obr. 4 - Příjmy rozpočtu v letech 1978-1985

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Pomocí tohoto grafu zjišťujeme, že v tomto období se nejvýznamnější položkou příjmové stránky rozpočtu stávají příjmy z DPH a příjmy z cel. Podíl jednotlivých složek rozpočtu v letech 1978-1985 je přehledně – procentuelně uveden v tabulce č. 4 a následně i graficky znázorněn v grafu – Struktura příjmů v letech 1977-1985 v příloze D této diplomové práce.

Tab. 4 Vývoj příjmů v letech 1978-1985 v % vyjádření

Druhy příjmů	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	průměr
DPH	0,0%	48,2%	46,2%	53,6%	56,6%	55,4%	55,6%	54,0%	46,2%
platby členů	43,9%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	2,3%	8,3%	6,9%
zemědělské dávky	15,4%	11,5%	9,7%	6,9%	7,1%	5,4%	4,8%	3,9%	8,1%
dávky z cukru	3,4%	3,2%	2,9%	2,6%	3,3%	3,8%	4,5%	3,7%	3,4%
celní sazby	36,0%	35,5%	37,1%	34,6%	31,8%	28,2%	30,6%	28,8%	32,8%
jiné příjmy	1,3%	1,2%	1,0%	0,9%	1,2%	1,1%	1,0%	1,2%	1,1%
vyrovnání z min. let	0,0%	0,3%	2,9%	1,3%	0,0%	6,0%	1,2%	0,0%	1,5%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

3.3.3 Hodnocení příjmů rozpočtu 1986-1994

Toto období v sobě zahrnuje mnoho politických změn, které v Evropě nastaly. Prvním krokem byl rozpad socialistického zřízení ve státech střední a východní Evropy (SVE). Následně potom sjednocení Německa, rozpad Československa, rozpad Jugoslávie a válka na Balkáně. Tyto události ovlivnily Evropskou unii a její příjmovou stránku rozpočtu.

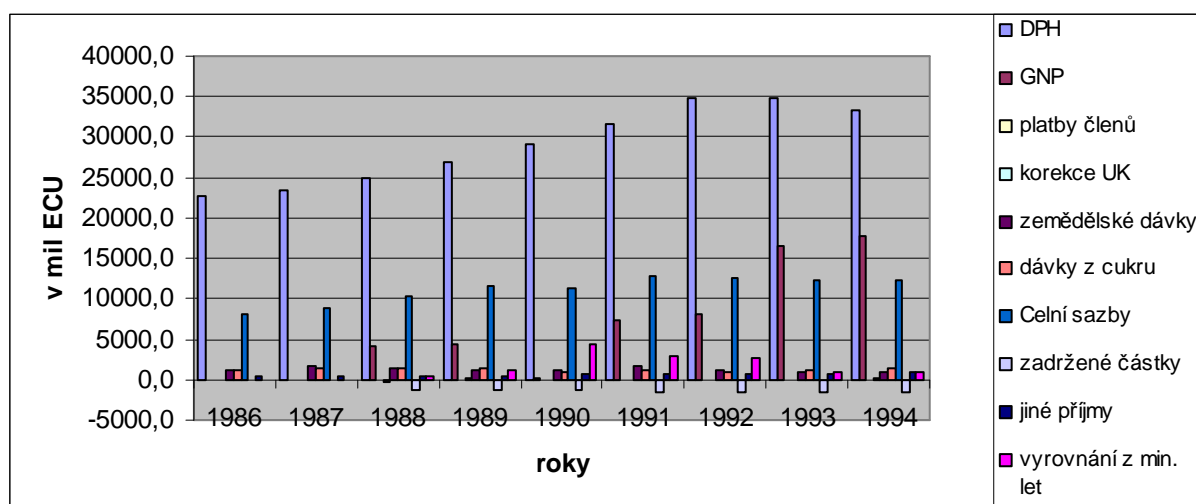
Tabulka č. 5 ukazuje hodnoty, které představují údaje za období let 1986-1994. Z údajů je možné vyčíst, že nejvýznamnějším příjmem rozpočtu se stává příjem z DPH s růstovou tendencí. Během sledovaného období se příjem z této položky zvětšil o jednu třetinu.

Tab. 5 Vývoj příjmů v letech 1986-1994 v mil. ECU

Druhy příjmů	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
DPH	22781,5	23313,9	24972,4	26935,1	29159,6	31589,0	34763,2	34689,3	33217,9
GNP	0,0	0,0	4241,1	4369,5	189,7	7316,0	8168,0	16414,4	17679,5
platby členů	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-19,9	-25,2
korekce UK	29,2	0,9	-251,2	313,9	-96,9	-30,4	50,4	-96,0	69,5
zemědělské dávky	1 175,5	1 626,1	1 504,6	1 282,7	1 173,4	1 621,3	1 206,8	1 029,1	922,5
dávky z cukru	1 111,5	1 471,8	1 390,7	1 381,6	910,7	1 141,8	1 002,4	1 115,3	1 382,1
Celní sazby	8 173,0	8 936,5	10344,7	11458,8	11427,9	12751,1	12547,9	12284,0	12420,0
zadržené částky	0,0	0,0	-1325,0	-1412,3	-1351,2	-1552,1	-1477,0	-1442,8	-1472,4
jiné příjmy	342,6	434,2	460,1	408,8	591,9	571,3	687,5	695,3	842,0
vyrovnání z min.	53,9	0,0	500,0	1 161,6	4 464,2	2 841,6	2 762,6	1 004,0	971,1
Celkem	33667,2	35783,4	41837,4	45899,7	46469,3	56249,6	59711,8	65672,7	66007,2

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Tabulka též ukazuje, že od roku 1988 je zaveden nový druh příjmu, a to podíl na HDP. Zajímavé je sledovat jeho růstovou tendenci, která v roce 1994 dosahuje druhé nejvýznamnější položky příjmové části rozpočtu. Dalším významným druhem příjmu jsou celní sazby, které mají i v tomto období mírně rostoucí tendenci. Velikost jednotlivých vlastních zdrojů zachycuje graf – obrázek č. 5, na kterém jsou znázorněny podíly všech položek příjmové části rozpočtu EU. Nejdůležitějšími položkami se stávají příjmy z DPH což nejvíce činí 67,7% v roce 1986, podíly na HDP 26,8% v roce 1994 a celní sazby v průměru okolo 22,4%.

Obr. 5 - Příjmy rozpočtu v letech 1986-1994

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Podíl jednotlivých složek rozpočtu v letech 1986-1994 je přehledně – procentuelně uveden v tabulce č. 6 a následně i graficky znázorněn v grafu – Struktura příjmů v letech 1986-1994 v příloze E této diplomové práce.

Tab. 6 Vývoj příjmů v letech 1986-1994 v % vyjádření

Druhy příjmů	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	průměr
DPH	67,7%	65,2%	59,7%	58,7%	62,8%	56,2%	58,2%	52,8%	50,3%	58,2%
GNP	0,0%	0,0%	10,1%	9,5%	0,4%	13,0%	13,7%	25,0%	26,8%	10,6%
zemědělské dávky	3,5%	4,5%	3,6%	2,8%	2,5%	2,9%	2,0%	1,6%	1,4%	2,7%
dávky z cukru	3,3%	4,1%	3,3%	3,0%	2,0%	2,0%	1,7%	1,7%	2,1%	2,4%
celní sazby	24,3%	25,0%	24,7%	25,0%	24,6%	22,7%	21,0%	18,7%	18,8%	22,4%
jiné příjmy	1,0%	1,2%	1,1%	0,9%	1,3%	1,0%	1,2%	1,1%	1,3%	1,1%
vyrovnání z min. let	0,2%	0,0%	1,2%	2,5%	9,6%	5,1%	4,6%	1,5%	1,5%	2,6%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

3.3.4 Hodnocení příjmů rozpočtu 1995-2001

V tomto období docházelo v Evropě k přípravám na velké rozšíření EU. SVE zahájily jednání o vstupu do EU.

Z tabulky č. 7 můžeme sledovat prudký růst příjmů z HDP. Tento vývoj je završen v roce 2001, kdy se tento druh příjmů stává nejvýznamnějším v příjmové oblasti rozpočtu EU. Dalším důležitým zdrojem rozpočtu je podíl na DPH, který se v těchto letech stává stabilním zdrojem rozpočtu. Neméně vyrovnaným příjmem je příjem z celních sazeb. Zajímavé je sledovat klesající vývoj dávek z cukru.

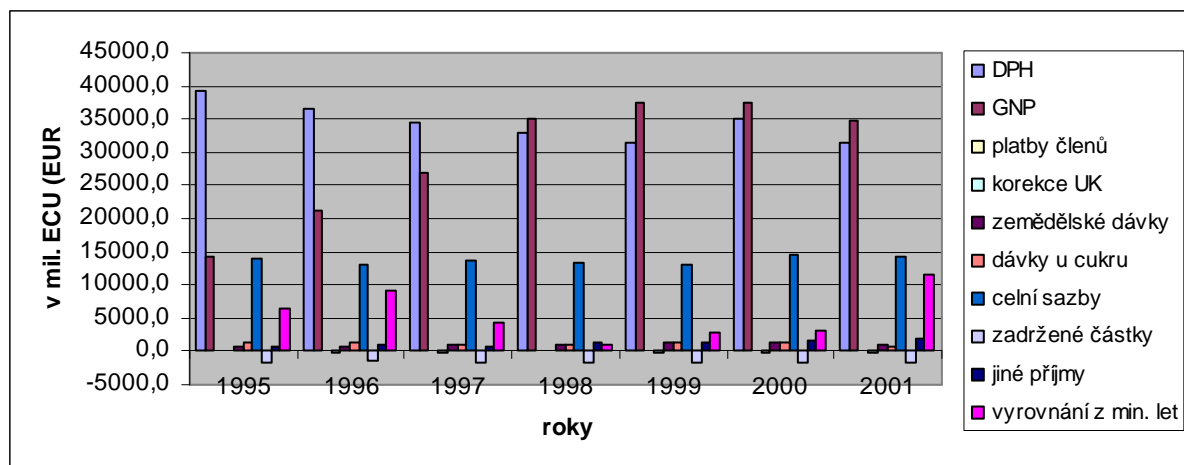
Tab. 7 Vývoj příjmů v letech 1995-2001 v mil. ECU, od r. 1999 v mil. €

Druhy příjmů	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
DPH	39 127,3	36 535,0	3 4351,0	33 086,5	31 331,2	35 192,5	31 320,3
GNP	14 172,6	21 058,0	26 891,7	35 026,1	37 511,2	37 580,5	34 878,8
platby členů	-3,6	3,1	-7,6	-29,4	0,0	0,0	0,0
korekce UK	78,1	-81,0	-114,9	55,4	-169,3	-70,9	-70,3
zemědělské dávky	844,3	810,1	1 025,2	1 102,2	1 187,3	1 198,4	1 132,9
dávky z cukru	1 316,4	1 213,7	1 114,0	1 070,1	1 203,6	1 196,8	840,0
Celní sazby	13 898,4	13 069,1	13 607,7	13 506,2	13 006,5	14 568,3	14 237,4
zadržené částky	-1 605,9	-1 509,3	-1 574,7	-1 567,9	-1 539,7	-1 696,3	-1 621,0
jiné příjmy	709,0	961,2	870,7	1 364,6	1 428,5	1 546,1	1 958,5
vyrovnání z min. let	6 540,5	9 215,2	4 384,0	916,0	2 944,2	3 209,1	11 612,7
Celkem	75 077,1	81 275,1	80 547,1	84 529,8	86 903,5	92 724,5	94 289,3

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf vlastní zpracování

Hodnoty jednotlivých položek rozpočtů v letech 1995 – 2001 je zachyceny v grafu – obrázku č. 6, ve kterém je možné vidět průběh všech položek rozpočtu. Z toho grafu lze sledovat data, která již byla uvedena. Nejvyšší podíl rozpočtu dosahují zdroje z daně z přidané hodnoty a příjmy z hrubého národního důchodu. Třetí významnou položkou se stávají celní sazby, které se podílejí zhruba 15% a dále následují přebytky z minulých rozpočtů, dávky z cukru, jiné příjmy a zemědělské dávky, které se jednotlivě podílí zhruba 1-2% z celkového rozpočtu. Oproti minulým obdobím můžeme sledovat snižující se podíl zemědělských dávek na 1,2%, který patřil v prvopočátcích rozpočtu k jedním z nejvýznamnějších.

Podíl jednotlivých složek rozpočtu v letech 1995-2001 přehledně – procentuelně uveden v tabulce č. 8 a následně i graficky znázorněn v grafu – Struktura příjmů v letech 1995-2001 v příloze F této diplomové práce.

Obr. 6 - Příjmy rozpočtu v letech 1995-2001

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Tab. 8 Vývoj příjmů v letech 1995-2001 v % vyjádření

Druhy příjmů	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	průměr
DPH	52,1%	45,0%	42,6%	39,1%	36,1%	38,0%	33,2%	36,1%
GNP	18,9%	25,9%	33,4%	41,4%	43,2%	40,5%	37,0%	37,4%
zemědělské dávky	1,1%	1,0%	1,3%	1,3%	1,4%	1,3%	1,2%	1,2%
dávky z cukru	1,8%	1,5%	1,4%	1,3%	1,4%	1,3%	0,9%	1,4%
Celní sazby	18,5%	16,1%	16,9%	16,0%	15,0%	15,7%	15,1%	15,1%
jiné příjmy	0,9%	1,2%	1,1%	1,6%	1,6%	1,7%	2,1%	1,6%
vyrovnání z min. let	8,7%	11,3%	5,4%	1,1%	3,4%	3,5%	12,3%	7,3%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

3.3.5 Hodnocení příjmů rozpočtu 2002-2008

V letech 2002 -2008 dochází k velkým změnám v EU. V roce 2004 EU rozšířila o deset členů a v roce 2007 o další dva. Tyto změny měly velký vliv na příjmovou stránku rozpočtu.

Tabulka č. 9 představuje souhrn příjmů rozpočtu v letech 2002-2008. Z údajů v tabulce je možné vyčíst, že největší podíl vlastních zdrojů tvoří položka podíl na HDP, jenž se během tohoto období skoro zdvojnásobila. Z toho údaje je patrné rozhodnutí EU změnit strukturu příjmů rozpočtu. V minulých obdobích se kladla významnost příjmu podílu z DPH, jenž např. v letech 1986 dosahoval velikosti 67,7% celkového rozpočtu. Ten však zatěžoval nejchudší státy Unie, proto byla zvolena varianta, která byla pro všechny státy mnohem spravedlivější. Dominantním zdrojem rozpočtu byl určen příjem z HNP. Ten v sobě odráží skutečně dosažené bohatství jednotlivých států a jejich možnosti přispívat do společné

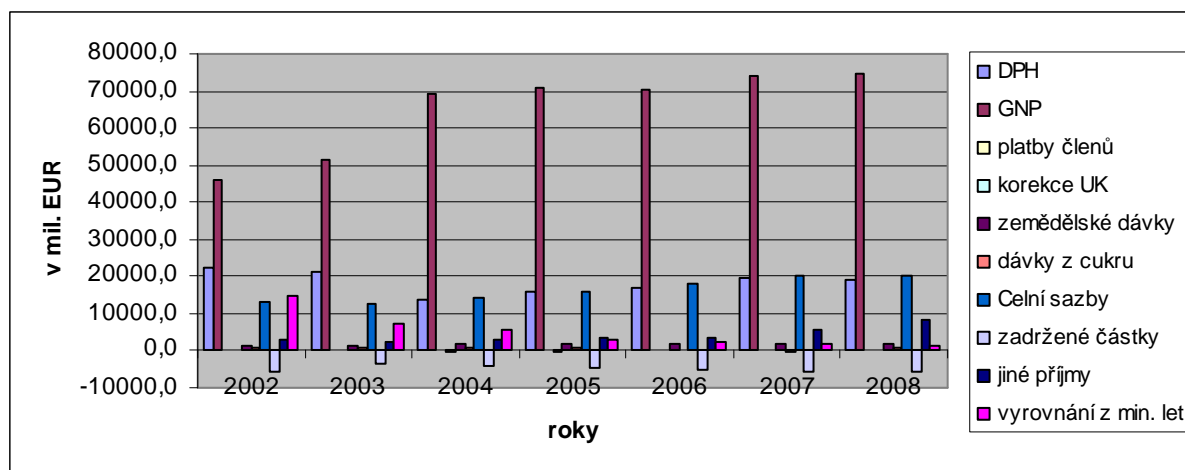
„kasy“. Celková hodnota příjmové stránky rozpočtu v průběhu let 2002 až 2008 vzrostla z 95 437 mil. EUR na hodnotu 121 235 mil. EUR, což je nárůst o 22%. Na tomto zvýšení se nejvíce podílely příjmy z celních sazeb, jiné příjmy, zemědělské dávky. Z hodnot v tabulce uvedených lze také sledovat pokles příjmů z DPH, který se během let 2002 až 2008 snížil z 22 388,2 mil EUR na 19 007,7 EUR.

Tab. 9 Vývoj příjmů v letech 2002-2008 v mil. €

Druh příjmů	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
DPH	22 388,2	21 260,1	13 912,2	16 018,0	17 206,2	19 440,8	19 007,7
GNP	45 947,6	51 235,2	68 982,0	70 860,6	70 132,1	73 914,7	74 477,3
platby členů	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
korekce UK	148,2	280,1	-148,0	-130,7	-15,3	58,9	400,0
zemědělské dávky	1 180,2	1 349,1	1 751,2	1 801,0	1 722,4	1 872,1	1 703,5
dávky z cukru	864,8	510,9	535,5	926,8	202,1	-40,9	943,8
celní sazby	12 917,5	12 616,2	14 122,8	16 023,0	18 113,1	20 266,2	20 396,6
zadržené částky	-5 745,6	-3 619,1	-4 102,4	-4 687,7	-5 009,4	-5 524,3	-5 761,0
jiné příjmy	2 733,9	2 422,6	2 988,8	3 542,8	3 661,7	5 727,9	8 537,8
vyrovnání z min. let	15 002,5	7 413,5	5 469,8	2 736,7	2 410,1	1 847,6	1 528,8
Celkem	95 437,3	93 468,6	103 511,9	107 090,5	108 423,0	117 563,0	121 234,5

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Průběh jednotlivých hodnot příjmů je zaznamenán v grafu - obrázek č. 7. Na první pohled zaujme záporná hodnota položky zadržené částky (ponechané) jako náklady na výběr, které byly zaznamenány na straně výdajů. Poté byly tyto částky zachycené jako negativní příjmy.

Obr. 7 - Příjmy rozpočtu v letech 2002-2008

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Grafu zcela dominuje příjem z HDP. Ten se stává nejdůležitější položkou v celém sledovaném období. Z grafu lze i vysledovat průběh kolísavých hodnot příjmů z DPH, dále

vyrovnané hodnoty příjmů ze zemědělských dávek a dávek z cukru a stoupající příjmy z celních sazeb. Zajímavý vývoj si můžeme sledovat u položky vyrovnání z minulých let, která se letech 2002 až 2004 dostává mezi jednu z významných složek rozpočtu.

Podíl jednotlivých složek rozpočtu v letech 2002-2008 je přehledně – procentuelně uveden v tabulce č. 10 a následně i graficky znázorněn v grafu – Struktura příjmů v letech 2002-2008 v příloze G této diplomové práce.

Tab. 10 Vývoj příjmů v letech 2002-2008 v % vyjádření

Druhy příjmů	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	průměr
DPH	23,5%	22,7%	13,4%	15,0%	15,9%	16,5%	15,7%	17,5%
GNP	48,1%	54,8%	66,6%	66,2%	64,7%	62,9%	61,4%	60,7%
zemědělské dávky	1,2%	1,4%	1,7%	1,7%	1,6%	1,6%	1,4%	1,5%
dávky z cukru	0,9%	0,5%	0,5%	0,9%	0,2%	0,0%	0,8%	0,5%
celní sazby	13,5%	13,5%	13,6%	15,0%	16,7%	17,2%	16,8%	15,2%
jiné příjmy	2,9%	2,6%	2,9%	3,3%	3,4%	4,9%	7,0%	3,9%
vyrovnání z min. let	15,7%	7,9%	5,3%	2,6%	2,2%	1,6%	1,3%	5,2%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

3.4 Vývoj výdajů rozpočtu

Již od samých začátků rozpočtu Společenství dominovala v oblasti výdajů položka na zemědělskou politiku. V 70. letech tvořily výdaje na zemědělskou politiku necelých 80%. V důsledku rozpočtových změn klesaly výdaje do této oblasti, avšak zemědělská politika zůstala finančně nejnáročnější Hlavou rozpočtu. Druhou nejvýznamnější položkou jsou strukturální fondy. Ty se postupně vyvíjely v závislosti na snižování výdajů určených na zemědělskou politiku. Ve strukturálních fondech byly určeny finanční prostředky na evropský regionální rozvojový fond (ERDF), evropský sociální fond (ESF), kohezní fond (až od roku 1993), část Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF). Vývoj tohoto fondu byl ovlivněn vstupy Velké Británie a Španělska s Portugalskem. Fond se začal přeorientoávat na problematiku rozvoje zaostávajících regionů. [1]

Vývoj ostatních položek výdajové strany tj., výzkum a vývoj, administrativa, vnější vztahy a jiné výdaje zůstávaly poměrně stabilními položkami. V souvislosti plánovaným rozšiřováním EU na přelomu tisíciletí o 12 nových zemí, reagoval rozpočet EU novým rozpočtovým podílem ve všech výdajových hlavách. Rozpočtové kompenzace však byly

označeny za dočasné. Následná orientace výdajů rozpočtu směřuje ke snížení výdajů na zemědělskou politiku a k posílení podpory hospodářsky a sociálně méně rozvinutým regionům. Do roku 2006 byl rozpočet EU členěn do 8 výdajových hlav, jak bylo uvedeno v podkapitole 2.4. Výdaje rozpočtu pro období 2007-2013 jsou stanoveny finančním rámcem, ten nově stanovil strukturu výdajů do šesti hlav, se kterými se podrobněji seznámíme v podkapitole 3.5.

3.4.1 Základní členění výdajů

Výdaje rozpočtu EU se rozlišují na povinné a nepovinné výdaje. Povinné výdaje vyplývají z mezinárodních smluv a o jejich konečné podobě rozhoduje Rada. Ostatní výdaje jsou klasifikovány jako nepovinné a konečné slovo v jejich případě má Parlament.

Finanční prostředky z evropského rozpočtu se používají k mnoha účelům. Pomáhají lidem získávat novou kvalifikaci a motivují podniky k inovacím a k tvorbě pracovních míst. Přispívají k ochraně životního prostředí a zlepšování kvality života prostřednictvím financování rozvoje venkova a regionálního rozvoje. Financuje se z nich výstavba silnic, mostů, železnic, elektrického vedení a plynovodů do nejodlehlejších oblastí Unie. Pomáhají udržovat kulturní rozmanitost a podporují výměnu studentů. Používají se k financování pomoci při mimořádných událostech, jako jsou záplavy a zemětřesení.

V současnosti je největší část finančních prostředků z rozpočtu určena na podporu konkurenceschopnosti evropského hospodářství a na zvyšování soudržnosti EU, tj. na eliminování rozdílu mezi bohatšími a chudšími členskými státy. Další největší položku rozpočtu představuje zemědělství. Pomocí těchto prostředků se zajišťují dodávky kvalitních potravin za přiměřené ceny pro spotřebitele s tím, že jsou zároveň zaručeny odpovídající příjmy 19 milionům evropských zemědělců. Zbytek výdajů směřuje na rozvoj venkova a na ochranu životního prostředí. [2] Pro každý roční rozpočet jsou výdaje členěny do hlav, které jsou určeny právě aktuální rozpočtovou perspektivou. Do roku 2006 byly výdajové hlavy rozpočtu EU členěny podle finanční perspektivy 2000-2006, jak již bylo uvedeno v podkapitole 2.4.

Systém výdajů rozpočtu EU v současnosti bude podrobně popsán v následující podkapitole, kde budou jednotlivé rozpočtové hlavy popsány.

3.5 Klasifikace výdajů – systém výdajů v současnosti

Výdaje rozpočtu pro období 2007-2013 jsou stanoveny finančním rámcem – ten určuje závazné limity, které nesmí být v jednotlivých letech překročeny.

Udržitelný růst (konkurenceschopnost, soudržnost) Konkurence pro růst a zaměstnanost v této výdajové hlavě jsou obsaženy dva fondy, a to fond s názvem Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost a druhý s názvem Soudržnost pro růst a zaměstnanost. EU si vytyčila jako jeden ze svých hlavních hospodářských cílů, stát se vysoce konkurenceschopnou ekonomikou. Pro dosažení tohoto cíle je nutné vydat zvýšené náklady na vzdělání, výzkum, inovace a také do dopravy a energetických sítí. Z této kapitoly jsou financovány aktivity zejména v oblastech regionálního a sociálního rozvoje, hospodářského rozvoje, zlepšování a budování infrastruktury. Investuje se ale také do zvyšování produktivity, zlepšování pracovních podmínek a zaměstnanosti. Do této skupiny také patří financování vědy a výzkumu. Podíl strukturálních opatření na celkovém objemu výdajů se zvyšuje už od počátku 90. let, kdy byl v rámci snah o dobudování vnitřního trhu výrazně posílen důraz na dosažení hospodářské a sociální koheze. Význam se dále zvýšil po rozšíření o 12 nových členských států, v jehož důsledku došlo k prohloubení rozdílů mezi jednotlivými členskými státy a jejich regiony.

Jak vysoká je hodnota výdajů na strukturální opatření si ukážeme v podkapitole 3.6, ve které bude zobrazen přehled výdajů v letech 1970-2008.

Ochrana přírodních zdrojů a správné hospodaření s nimi (zemědělství) - zemědělskému sektoru má v souvislosti s reformou SZP postupně klesat váha financí vynaložená pro tuto oblast, naopak by se měly zvyšovat výdaje na ochranu životního prostředí a na boj se změnami klimatu. Z této výdajové kapitoly se čerpají finance na podporu zemědělství, rybolovu, dále finance na programy k ochraně životního prostředí či na podporu venkovských ekonomik.

Občanství, svoboda, bezpečnost a právo je poměrně malé, ale na významně nabývajících jsou výdaje určené na řízení migrace, boj proti terorismu, ochranu základních lidských práv a na soudní spolupráci. Z pohledu občanů EU jsou v této hlavě obsaženy významné programy na podporu kultury, ochranu spotřebitele či evropské audiovizuální produkce. Tato kapitola shromažďuje finanční prostředky zejména na projekty a činnosti v oblasti bezpečnosti občanů EU, zajištění určitého společného standardu práv a svobod, boje s diskriminací, ochranu spotřebitele či na podporu veřejného zdraví a další. I tato skupina

financí vykazuje ve sledovaném období rostoucí trend – nárůst je mezi krajními roky o 86,6 %. Vyjma kapitoly určené pro vyrovnávací platby však tvoří nejnižší položku v rozpočtovém výhledu.

EU jako globální partner v této výdajové hlavě jsou připraveny prostředky pro pomoc kandidátským zemím a potenciálním kandidátům. Dále evropské výdaje směřují na pomoc v rámci tzv. sousedské politiky a dále do asijských zemí, zemí Latinské Ameriky a také do rozvojových zemí subsaharské Afriky, karibské oblasti a oblasti tichomoří.

Z těchto prostředků je financována společná zahraniční a obchodní politika nebo také předvstupní pomoc. Finance slouží také na humanitární pomoc, udržitelný rozvoj a mírové mise vůči třetím zemím.

Administrativa - pátou kapitolu tvoří nezbytné správní náklady, které zabezpečují fungování aparátů EU. Administrativní výdaje jsou nezbytnou položkou v rozpočtu pro chod všech evropských institucí, které zaměstnávají kolem 40 000 osob.

Kompenzace je vyčleněná část rozpočtu, která je věnovaná nově přistupujícím zemím. Náhrady jsou určeny pro nové členské země Bulharsko a Rumunsko. Tato položka je ve finanční perspektivě jen do roku 2009. Výdaje slouží k tomu, aby bylo novým členům v prvních letech po přistoupení umožněno udržet stabilní rozpočet.

3.6 Vývoj výdajů v letech 1970-2008

3.6.1 Hodnocení výdajů rozpočtu 1970-1977

Tabulka č. 11 představuje souhrn výdajů rozpočtu v období let 1970-1977. Z této tabulky vyplývá, že v roce 1970 byly největší výdajovou částí prostředky určené na zemědělskou politiku. Zhruba 87% z celkových výdajů Společenství. Vývoj výdajů následoval v následujícím roce prudkým poklesem asi na polovinu výdajů, ale v roce 1972 začaly opět výdaje růst. Nejvyšších objemů dosáhly výdaje na zemědělskou politiku v roce 1977, kdy se hodnota výdajů zdvojnásobila oproti roku 1970.

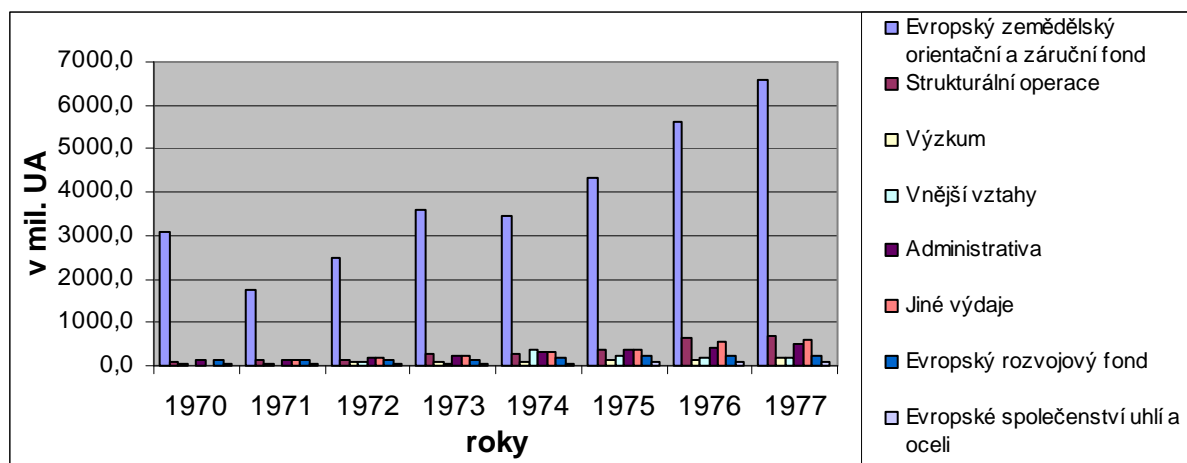
Další významné položky výdajů tvoří výdaje Evropského rozvojového fondu a na Administrativu.

Tab. 11 Vývoj výdajů v letech 1970-1977 v mil. UA

Druhy výdajů	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
Evropský zemědělský orientační a záruční fond	3 108,1	1 755,6	2 485	3 614,4	3 459,8	4 327,7	5 636,7	6 587,1
Strukturální operace	95,4	118	136,9	259,1	281,8	375,3	623,8	685,5
Výzkum	63,4	64,9	76,3	70,1	110,3	115,9	127,2	180,8
Vnější vztahy	1,4	0,4	71,8	63,3	358,5	250,9	202,8	194,1
Administrativa	115,3	137,8	173,6	245,3	306,2	364	430,7	501,6
Jiné výdaje	1,6	130,4	178,1	253	309,8	383,1	541,6	586,8
Evropský rozvojový fond	145,6	154,4	131,5	157,8	172	208,5	248,6	244,7
Evropské společenství uhlí a oceli	45,6	49,8	51	40,5	58	76	84,2	95,5
Celkem	3 576,4	2 411,3	3 304,2	4 703,5	5 056,4	6 101,4	7 895,6	9 076,1

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Velikost jednotlivých výdajů zachycuje graf – obrázek č. 8. Z toho grafu je vidět, to co již bylo uvedeno, že největší podíl tvořily výdaje na zemědělskou politiku. Zajímavé je i sledovat významný růst položek Administrativa, Jiné výdaje a položku Strukturální operace, která se v roce 1977 stává dalším nejvýznamnějším výdajem rozpočtu a tvoří 7,5 % podílu výdajů rozpočtu. Tím se potvrzuje, že v sedmdesátých letech dominovaly ve struktuře výdajů výdaje na zemědělství.

Obr. 8 - Výdaje rozpočtu v letech 1970-1977

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Podíl jednotlivých složek rozpočtu v letech 1970-1977 je přehledně – procentuelně uveden v tabulce č. 12. Data jsou za jednotlivé roky zprůměrnována a výsledné hodnoty potom jsou vneseny do grafu - Struktura výdajů v letech 1970-1977, který je názorně zobrazen v příloze H této diplomové práce.

Tab. 12 Vývoj výdajů v letech 1970-1977 v % vyjádření

Druh výdaje	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	průměr
Evropský zemědělský orientační a záruční fond	86,9%	72,8%	75,2%	76,8%	68,4%	70,9%	71,4%	72,6%	74,4%
Strukturální operace	2,7%	4,9%	4,1%	5,5%	5,6%	6,2%	7,9%	7,6%	5,6%
Výzkum	1,8%	2,7%	2,3%	1,5%	2,2%	1,9%	1,6%	2,0%	2,0%
Vnější vztahy	0,0%	0,0%	2,2%	1,3%	7,1%	4,1%	2,6%	2,1%	2,4%
Administrativa	3,2%	5,7%	5,3%	5,2%	6,1%	6,0%	5,5%	5,5%	5,3%
Jiné výdaje	0,0%	5,4%	5,4%	5,4%	6,1%	6,3%	6,9%	6,5%	5,3%
Evropský rozvojový fond	4,1%	6,4%	4,0%	3,4%	3,4%	3,4%	3,1%	2,7%	3,8%
Evropské společenství uhlí a oceli	1,3%	2,1%	1,5%	0,9%	1,1%	1,2%	1,1%	1,1%	1,3%
Celkem	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

3.6.2 Hodnocení výdajů rozpočtu 1978-1985

Z údajů v tabulce č. 13 je možné vyčíst, že největším podílem ve výdajích rozpočtu v letech 1978-1985 je opět výdaj na zemědělskou politiku. Tempo růstu bylo v prvních letech sledovaného období mírnější, ale počínaje rokem 1983 dochází ke strmému růstu těchto výdajů. V roce 1985 byla hodnota tohoto výdaje o 2,72 x vyšší než v roce 1978. Ještě rychlejší růstovou tendenci můžeme zaznamenat u výdajů na strukturální operace, kde v porovnání let 1978 a 1985 hodnota výdajů skoro ztrojnásobila. V menší míře zvyšování výdajů zaznamenaly i ostatní položky rozpočtu.

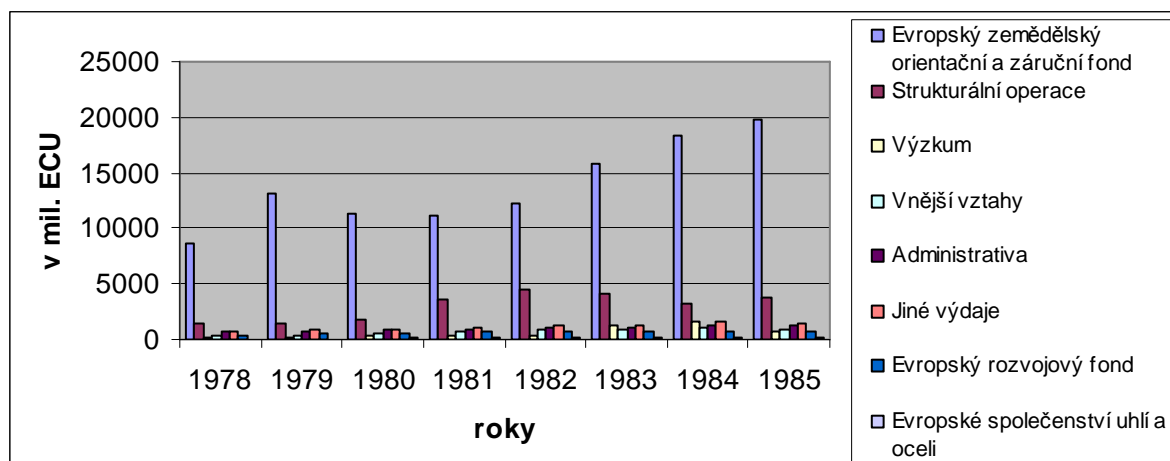
Tab. 13 Vývoj výdajů v letech 1978-1985 v mi. ECU

Druhy výdajů	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Evropský zemědělský orientační a záruční fond	8 679,3	10 387	11 292	11 064	12 260	15 786	18 330	19 728
Strukturální operace	1 388,7	1 515,5	1 808,5	3 566,5	4 570,1	4 081,3	3 220	3 702,9
Výzkum	266,9	267,6	364,2	311,6	437,3	1 345,5	1 660	677,9
Vnější vztahy	313,2	443,7	603,9	738,4	891,2	901,3	996,5	963,8
Administrativa	686,6	775,6	829,9	941,8	1 048,2	1 108,2	1 212,9	1 304,8
Jiné výdaje	707,1	831,2	958,9	1 103,7	1 263	1 283,9	1 681,6	1 490,1
Evropský rozvojový fond	401	465,3	481,9	663,7	647,2	718,8	703	698
Evropské společenství uhlí a oceli	67,3	87,5	115,6	139,7	184	207,7	255,2	267,9
Celkem	12 510	14 774	16 455	18 529	21 301	2 5433	28 060	28 833

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Průběh jednotlivých hodnot výdajů je zaznamenán v grafu - obrázek č. 9. Zde vidíme jak se i nadále zvyšovaly výdaje na zemědělskou politiku, výdaje na strukturální operace, výdaje vnější vztahy, administrativu, výdaje spojené s provozem Evropského společenství

uhlí a oceli a jiné výdaje. Z grafu můžeme sledovat pozvolný růst ostatních výdajů, jako jsou výdaje na výzkum, výdaje Evropského rozvojového fondu. Pomocí tohoto grafu zjišťujeme, že nejvýznamnější položkou výdajů rozpočtu se stávají výdaje Evropského zemědělského a záručního fondu – zemědělská politika.

Obr. 9 - Výdaje rozpočtu v letech 1978-1985

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Podíl jednotlivých složek rozpočtu v letech 1978-1985 je přehledně – procentuelně uveden v tabulce č. 14. Data jsou za jednotlivé roky zprůměřována a výsledné hodnoty potom jsou vneseny do grafu - Struktura výdajů v letech 1978-1985, který je názorně zobrazen v příloze I této diplomové práce.

Tab. 14 Vývoj výdajů v letech 1978-1985 v % vyjádření

Druh výdajů	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	průměr
Evropský zemědělský orientační a záruční fond	69,4%	70,3%	68,6%	59,7%	57,6%	62,1%	65,4%	68,4%	65,2%
Strukturální operace	11,1%	10,3%	11,0%	19,2%	21,5%	16,0%	11,5%	12,8%	14,2%
Výzkum	2,1%	1,8%	2,2%	1,7%	2,1%	5,3%	5,9%	2,4%	2,9%
Vnější vztahy	2,5%	3,0%	3,7%	4,0%	4,2%	3,5%	3,6%	3,3%	3,5%
Administrativa	5,5%	5,2%	5,0%	5,1%	4,9%	4,4%	4,3%	4,5%	4,9%
Jiné výdaje	5,7%	5,6%	5,8%	6,0%	5,9%	5,0%	5,9%	5,2%	5,6%
Evropský rozvojový fond	3,2%	3,1%	2,9%	3,6%	3,0%	2,8%	2,5%	2,4%	2,9%
Evropské společenství uhlí a oceli	0,5%	0,6%	0,7%	0,8%	0,9%	0,8%	0,9%	0,9%	0,8%
Celkem	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

3.6.3 Hodnocení výdajů rozpočtu 1986-1992

Jak již bylo uvedeno v kapitole 3.3 Hodnocení příjmů v letech 1986-1994, toto období v sobě zahrnuje mnoho politických změn, které v Evropě nastaly. Tyto změny ovlivnily jak příjmovou část rozpočtu, ale hlavně výdajovou část rozpočtu.

Tabulka č. 15 ukazuje hodnoty, které představují údaje za období let 1986-1992. Z údajů je možné vyčíst, že i nadále zůstává nejvýznamnějším výdajem rozpočtu výdaj na zemědělskou politiku, ale s již nižší růstovou tendencí. Během sledovaného období se výdaje na tuto položku nezvyšovaly tak velkým tempem jak v minulých obdobích. Tabulka též ukazuje, že prudký nárůst výdajových prostředků zaznamenala položka Strukturálních operací, která se v průběhu sledovaného období více jak ztrojnásobila (3,24 x). Zajímavé je sledovat jeho růstovou tendenci, která v roce 1992 dosahuje druhé nejvýznamnější položky výdajové části rozpočtu, která byla ovlivněna rozšířením programu PHARE pro země SVE. Ostatní položky výdajové strany rozpočtu rostly vzájemně proporcionálně ve vazbě na rozšiřování EU (Španělsko, Portugalsko).

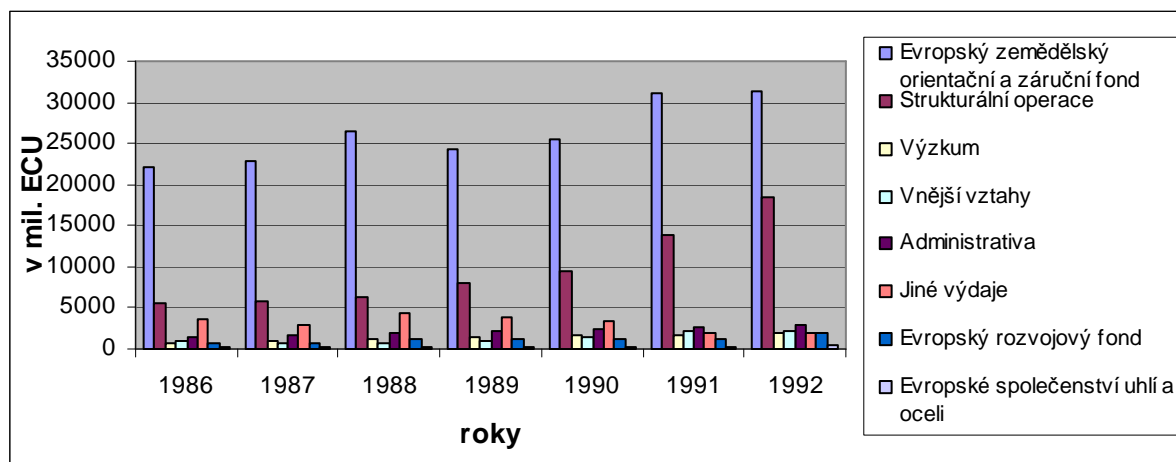
Tab. 15 Vývoj výdajů v letech 1986-1992 v mil. ECU

Druhy výdajů	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Evropský zemědělský orientační a záruční fond	22 118	22 950	26 395	24 401	25 605	31 103	31 255
Strukturální operace	5 664,7	5 859,6	6 419,3	7 945,1	9 591,4	13 971	18 378
Výzkum	775,4	964,4	1 129,5	1 517,5	1 790,3	1 706,3	1 903,2
Vnější vztahy	1 057,3	809,2	768,1	1 044,3	1 430,6	2 209,6	2 140,6
Administrativa	1 533,9	1 696,9	1 906,1	2 069,8	2 332,9	2 618,7	2 877,6
Jiné výdaje	3 526	2 807,8	4 403,6	3 779	3 313,1	1 901,8	1 935,9
Evropský rozvojový fond	846,7	837,9	1 196,3	1 297,1	1 256,5	1 191,3	1 941,7
Evropské společenství uhlí a oceli	298,1	308,9	277,2	229,9	288,6	314,3	412,2
Celkem	35 820	36 235	42 495	42 284	45 608	55 016	60 844

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Velikost jednotlivých výdajů zachycuje graf – obrázek č. 10, na kterém jsou znázorněny podíly všech položek výdajové části rozpočtu EU. Nejdůležitějšími položkami se stávají výdaje na zemědělskou politiku a výdaje na strukturální operace. Obě položky tvoří dohromady necelých 82% celkových výdajů rozpočtu EU. Významně posilují i ostatní položky rozpočtu např. položky Vnější vztahy a Výzkum. Mírný nárůst sledujeme u

položek Evropský rozvojový fond a Administrativa. Naopak pokles výdajových prostředků nastal v oblasti Jiných výdajů, konkrétně o 45%.

Obr. 10 - Výdaje rozpočtu v letech 1986-1992

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Podíl jednotlivých složek rozpočtu v letech 1986-1992 je přehledně – procentuelně uveden v tabulce č. 16. Data jsou za jednotlivé roky zprůměrnována a výsledné hodnoty potom jsou vneseny do grafu - Struktura výdajů v letech 1986-1992, který je názorně zobrazen v příloze J této diplomové práce.

Tab. 16 Vývoj výdajů v letech 1986-1992 v % vyjádření

Druhy výdajů	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	průměr
Evropský zemědělský orientační a záruční fond	67,1%	63,3%	62,1%	57,7%	56,1%	56,5%	51,4%	59,2%
Strukturální operace	15,8%	16,2%	15,1%	18,8%	21,0%	25,4%	30,2%	20,4%
Výzkum	2,2%	2,7%	2,7%	3,6%	3,9%	3,1%	3,1%	3,0%
Vnější vztahy	3,0%	2,2%	1,8%	2,5%	3,1%	4,0%	3,5%	2,9%
Administrativa	4,3%	4,7%	4,5%	4,9%	5,1%	4,8%	4,7%	4,7%
Jiné výdaje	9,8%	7,7%	10,4%	8,9%	7,3%	3,5%	3,2%	7,3%
Evropský rozvojový fond	2,4%	2,3%	2,8%	3,1%	2,8%	2,2%	3,2%	2,7%
Evropské společenství uhlí a oceli	0,8%	0,9%	0,7%	0,5%	0,6%	0,6%	0,7%	0,7%
Celkem	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

3.6.4 Hodnocení výdajů rozpočtu 1993-1999

V tomto období docházelo k velkým přípravám v historii Společenství největší rozšíření EU. SVE zahájily jednání o vstupu do EU. Z tabulky č. 17 můžeme sledovat třetinový růst výdajů na strukturální operace během let 1993-1999. Podíl těchto výdajů se postupně

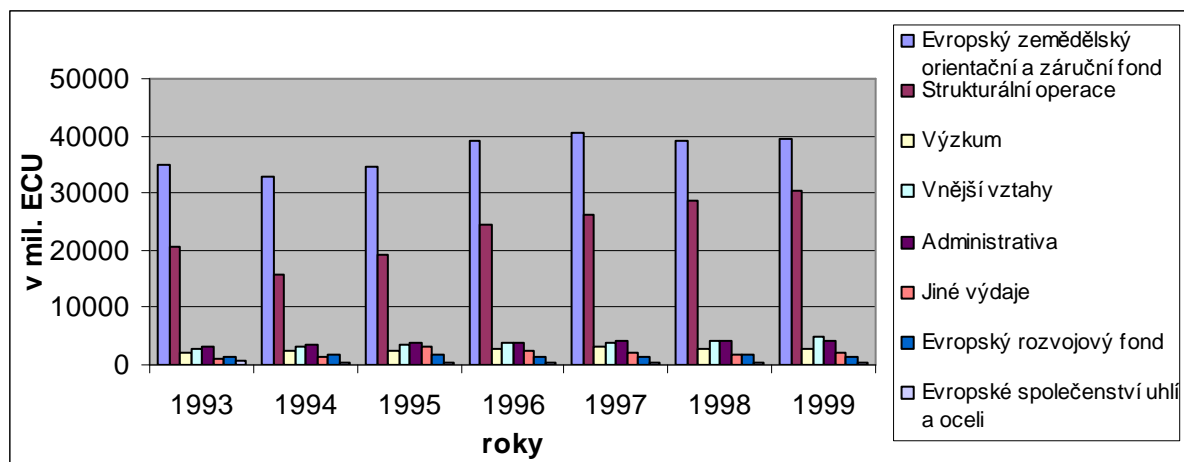
přibližuje k velikosti výdajů na zemědělskou politiku. Vývoj výdajů v této položce je i nadále růstový, ale tempo se snižuje. V období let 1993-1999 je nárůst výdajů asi okolo 12 %.

Tab. 17 Vývoj výdajů v letech 1993-1999 mil. ECU

Druhy výdajů	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Evropský zemědělský orientační a záruční fond	34 936	32 953	34 490	39 324	40 423	39 068	39 469
Strukturální operace	20 479	15 872	19 223	24 624	26 285	28 624	30 377
Výzkum	2 232,5	2 480,8	2 477,9	2 878,7	2 981,6	2 968,7	2 629,2
Vnější vztahy	2 857,5	3 055,2	3 406,2	3 855	3 822	4 159,7	4 729,5
Administrativa	3 319,1	3 541,7	3 870,3	4 011,1	4 195,5	4 171,3	4 111,4
Jiné výdaje	960,1	1 370,5	3 079,3	2 339	2 111,3	1 886,4	2 175,6
Evropský rozvojový fond	1 353,6	1 859,9	1 758,1	1 508,8	1 382,3	1 595,4	1 352,3
Evropské společenství uhlí a oceli	596,4	424	297,5	255,3	459,8	184,9	184,6
Celkem	66 734	61 557	68 603	78 796	81 661	82 659	85 029

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Hodnoty jednotlivých položek rozpočtů v letech 1993 – 1999 je zachyceny v grafu - obrázku č.11, ve kterém je možné vidět průběh všech položek rozpočtu. Z toho grafu lze sledovat data, která již byla uvedena. Nejvyššího podílu výdajové strany rozpočtu dosahují výdaje na zemědělskou politiku a výdaje na strukturální operace. Další významnou položkou se stávají výdaje na administrativu a výdaje na vnější vztahy. Stagnují výdaje na výzkum, výdaje Evropského rozvojového fondu a jiné výdaje. Klesající vývoj výdajů je zaznamenán u výdajů pro Evropské společenství uhlí a oceli. Tento vývoj můžeme odůvodnit faktem, že počátkem devadesátých let byla zahájena transformace stávajících společenství do EU. Proto dochází v této oblasti ke snižování prostředků.

Obr. 11 - Výdaje rozpočtu v letech 1993-1999

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Podíl jednotlivých složek rozpočtu v letech 1993-1999 je přehledně – procentuelně uveden v tabulce č. 18. Data jsou za jednotlivé roky zprůměrnována a výsledné hodnoty potom jsou vneseny do grafu - Struktura výdajů v letech 1993-1999, který je názorně zobrazen v příloze K této diplomové práce.

Tab. 18 Vývoj výdajů v letech 1993-1999 v % vyjádření

Druhy výdajů	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	průměr
Evropský zemědělský orientační a záruční fond	52,4%	53,6%	50,4%	50,0%	49,6%	47,3%	46,5%	50,0%
Strukturální operace	30,7%	25,8%	28,1%	31,3%	32,3%	34,7%	35,8%	31,2%
Výzkum	3,3%	4,0%	3,6%	3,7%	3,7%	3,6%	3,1%	3,6%
Vnější vztahy	4,3%	5,0%	5,0%	4,6%	4,7%	5,1%	5,6%	4,9%
Administrativa	5,0%	5,8%	5,7%	5,1%	5,1%	5,1%	4,8%	5,2%
Jiné výdaje	1,4%	2,2%	4,5%	3,0%	2,6%	2,3%	2,6%	2,7%
Evropský rozvojový fond	2,0%	2,9%	2,3%	1,7%	1,5%	1,7%	1,5%	1,9%
Evropské společenství uhlí a oceli	0,9%	0,7%	0,4%	0,3%	0,6%	0,2%	0,2%	0,5%
Celkem	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

3.6.5 Hodnocení výdajů rozpočtu 2000-2006

V během let 2000-2006 dochází k velkým změnám. V roce 2004 EU rozšířila o deset členů SVE a v roce 2007 o další dva. Tyto změny měly velký vliv na výdajovou stránku rozpočtu. V tomto období EU zahajuje finanční perspektivu rozpočtu, ve kterém vymezuje limity výdajů. Tabulka č. 19 představuje souhrn výdajů rozpočtu v letech 2000-2006. Z údajů v tabulce je možné vyčíst, že největší podíl ve výdajích představuje opět položka zemědělské politiky, jejíž nárůst tvoří v tomto období 19%. Výdaje na strukturální operace rostly, ale již pomalejším tempem. Mezi významné položky také patří výdaje na administrativu, které se zvýšily o 45%. S rozšířením EU vznikl tlak i na unijní instituce, které musely v návaznosti zvýšit i počty úředníků z nových zemí. Je důležité si všimnout položky Evropského společenství uhlí a oceli, které od roku 2003 již není rozpočtem financována. Naopak jako novou položku zde vidíme výdaj - Předvstupní pomoc, která dosahuje svých nejvyšších hodnot v letech 2005-2007.

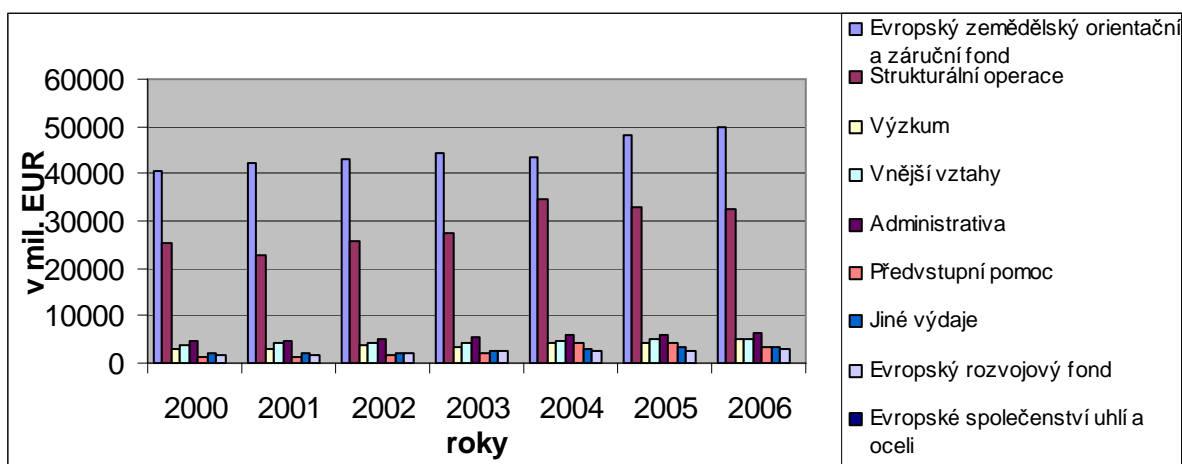
Průběh jednotlivých hodnot příjmů je zaznamenán v grafu - obrázek č. 12. Na první pohled vidíme, že vývoj ve výdajové stránce se od minulého sledovaného období nijak nemění.

Tab. 19 Vývoj výdajů v letech 2000-2006 v mil. €

Druhy výdajů	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Evropský zemědělský orientační a záruční fond	40 437	42 131	43 178	44 414	43 612	48 347	49 826
Strukturální operace	25 524	22 619	25 598	27 407	34 499	32 843	32 575
Výzkum	3 151,2	3 141	3 596,5	3 348	4 135,1	4 376,6	4 953
Vnější vztahy	3 725,8	4 242,9	4 349,5	4 285,2	4 532,6	4 860,2	5 020,7
Administrativa	4 484,4	4 835,8	5 048,2	5 334,1	5 847,7	6 109,6	6 540
Předvstupní pomoc	1 164	1 406	1 723,5	2 239,6	4 391,9	4 196,5	3 308,6
Jiné výdaje	1 961,9	2 182	2 272,5	2 349,1	2 916,1	3 266,7	3 585,3
Evropský rozvojový fond	1640,4	1 779,5	1 922,1	2 345	2 464	2 544,2	2 826,2
Evropské společenství uhlí a oceli	135	189,6	130,8	0	0	0	0
Celkem	82 224	82 527	87 819	91 722	102 398	106 544	108 635

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Podíly jednotlivých výdajových položek se až na zanedbatelné změny se neliší. Grafu zcela dominují výdaje na zemědělskou politiku. Tento výdaj se stává opět nejdůležitější položkou v celém sledovaném období.

Obr. 12 - Výdaje rozpočtu v letech 2000-2006

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Z grafu lze i vysledovat průběhy kolísavých hodnot výdajů u ostatních položek výdajové stránky rozpočtu. Celková hodnota výdajové stránky rozpočtu v průběhu let 2000 až 2006 vzrostla z 82 224 mil. EUR na hodnotu 108 635 mil. EUR, což je nárůst o 32%.

Podíl jednotlivých složek rozpočtu v letech 2000-2006 je přehledně – procentuelně uveden v tabulce č. 20. Data jsou za jednotlivé roky zprůměrnována a výsledné hodnoty potom jsou vneseny do grafu - Struktura výdajů v letech 2000-2006, který je názorně zobrazen v příloze L této diplomové práce.

Tab. 20 Vývoj výdajů v letech 2000-2006 v % vyjádření

Druhy výdajů	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	průměr
Evropský zemědělský orientační a záruční fond	49,2%	51,1%	49,2%	48,4%	42,6%	45,4%	45,9%	47,4%
Strukturální operace	31,1%	27,4%	29,1%	29,9%	33,7%	30,8%	30,0%	30,3%
Výzkum	3,8%	3,8%	4,1%	3,7%	4,0%	4,1%	4,6%	4,0%
Vnější vztahy	4,5%	5,1%	5,0%	4,7%	4,4%	4,6%	4,6%	4,7%
Administrativa	5,5%	5,9%	5,7%	5,8%	5,7%	5,7%	6,0%	5,8%
Předvstupní pomoc	1,4%	1,7%	2,0%	2,4%	4,3%	3,9%	3,0%	2,7%
Jiné výdaje	2,4%	2,6%	2,6%	2,6%	2,8%	3,1%	3,3%	2,8%
Evropský rozvojový fond	1,9%	2,2%	2,2%	2,6%	2,4%	2,4%	2,6%	2,3%
Evropské společenství uhlí a oceli	0,2%	0,2%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
Celkem	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

3.6.6 Hodnocení výdajů rozpočtu 2007-2008

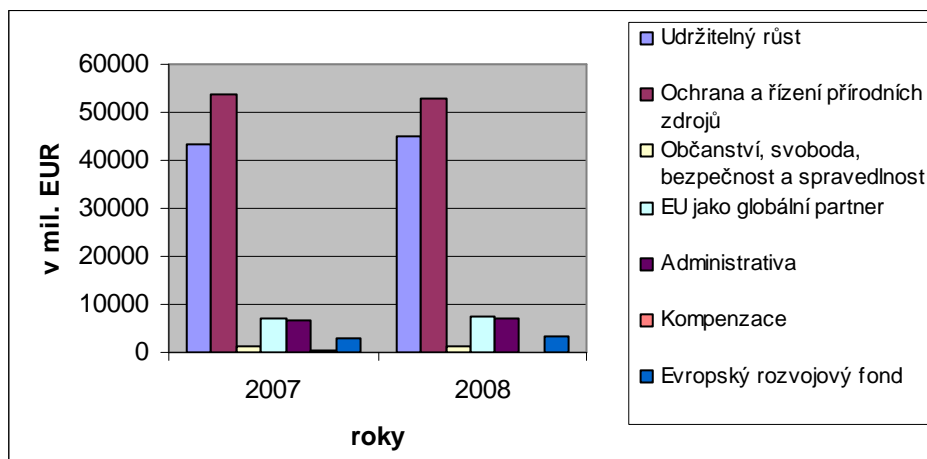
Rok 2007 je rokem, kdy byla otevřena další finanční perspektiva pro období let 2007-2013. Od předchozí finanční perspektivy se liší především faktem, že byla konstruována pro Evropskou unii, která má 27 členských států. S tím souvisí i na první pohled zcela odlišné vnitřní členění. Popis jednotlivých položek finančního rámce byl popsán v kapitolách 2.4 a 3.5. Z tabulky č. 21 je na první pohled patrné, že nejvýznamnějšími výdajovými položkami jsou Udržitelný růst a Ochrana a řízení přírodních zdrojů. V roce 2008 dosahují tyto položky celkem 83% z celkových výdajů rozpočtu EU.

Tab. 21 Vývoj výdajů v letech 2007-2008 mil.€

Druhy výdajů	2007	2008
Udržitelný růst	43 232	45 093
Ochrana a řízení přírodních zdrojů	53 833	53 059
Občanství, svoboda, bezpečnost a spravedlnost	1 054	1 225
EU jako globální partner	7 119	7 505
Administrativa	6 793	7 105
Kompenzace	445	207
Evropský rozvojový fond	2 837	3 143
Evropské společenství uhlí a oceli	0	0
Celkem	115 313	117 337

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Velikosti jednotlivých hodnot příjmů jsou zaznamenány v grafu - obrázek č. 13. Na první pohled lze při srovnání dvou roků 2007 a 2008 konstatovat, že struktura výdajové stránky rozpočtu se nemění.

Obr.13 - Výdaje rozpočtu v letech 2007-2008

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Podíly jednotlivých výdajových položek se až na zanedbatelné změny neliší. Grafu zcela dominují výdaje na Udržitelný růst a Ochranu a řízení přírodních zdrojů. Tyto výdaje se stávají nejvýznamnějšími položkami ve sledovaném období. Z grafu lze i vysledovat stabilitu hodnot výdajů u ostatních položek výdajové stránky rozpočtu.

Podíl jednotlivých složek rozpočtu v letech 2007-2008 je přehledně – procentuelně uveden v tabulce č. 22. Data jsou za jednotlivé roky zprůměřována a výsledné hodnoty potom jsou vneseny do grafu - Struktura výdajů v letech 2007-2008, který je názorně zobrazen v příloze M této diplomové práce.

Tab. 22 Vývoj výdajů v letech v % vyjádření

Druhy výdajů	2007	2008	průměr
Udržitelný růst	37,5%	38,4%	38,0%
Ochrana a řízení přírodních zdrojů	46,7%	45,2%	46,0%
Občanství, svoboda, bezpečnost a spravedlnost	0,9%	1,0%	1,0%
EU jako globální partner	6,2%	6,4%	6,3%
Administrativa	5,9%	6,1%	6,0%
Kompenzace	0,4%	0,2%	0,3%
Evropský rozvojový fond	2,5%	2,7%	2,6%
Evropské společenství uhlí a oceli	0,0%	0,0%	0,0%
Celkem	100%	100%	100%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

4. Analýza čisté pozice členských států EU

4.1 Stanovení cílů a popis analýzy

V této kapitole uskutečním rozbor čistých pozic jednotlivých členských států EU od roku 1976 až do roku 2008. Úkolem této analýzy bude určit množství finančních prostředků, které jednotlivé členské státy každoročně přispějí ze svých národních rozpočtů do rozpočtu EU, aby byly následně orgány EU rozděleny do jednotlivých politik, ze kterých se tyto prostředky rozdělí mezi členské státy Unie. Jakým podílem členové přispívají do rozpočtu EU a naopak jakým podílem z něj prostředky odčerpávají, bude úkolem této analýzy.

Cílem této analýzy bude zjistit čisté pozice členských států EU, a to dvěma metodami výpočtu čisté pozice a zároveň porovnat je v časovém období let 1998-2008. U jednotlivých čistých pozic členských států EU určit, který stát je čistým plátcem a který je čistým příjemcem. Pro celkové dokreslení této analýzy vypočítám procentuelní rozložení čistých plátců a příjemců.

V podkapitole 4.2 se budu zabývat první částí analýzy – **vlastní** metodou výpočtu čisté pozice členských států EU. To znamená, že nejprve představím a popíšu svoji vlastní metodu výpočtu čisté pozice členských států EU. Dále v podkapitole 4.2.1 shromáždím údaje od roku 1976 do roku 1997 a poté vlastní metodou výpočtu vypočítám čisté pozice jednotlivých členských států EU. Data budu soustředit do tabulky, ve které uvedu čisté pozice jednotlivých členských států v tomto období. Barevně budou rozlišeni čistí plátcí (oranžová) a čistí příjemci (šedá). Údaje z tabulky č. 23 budou podkladem pro souhrnné grafické znázornění pro dva časové úseky, a to období 1976-1986 a druhé období 1987-1997. Grafy budou představovat hodnoty čistých pozic členských států a rozložení čistých plátců a čistých příjemců. V závěru bude provedeno slovní hodnocení čistých pozic jednotlivých členských států.

V další podkapitole 4.2.2 se budu podrobně věnovat čistým pozicím členských států v posledním desetiletí. Rozbor čisté pozice bude proveden vždy za jeden konkrétní rok období let 1998-2008. Nejprve budu data soustředit do tabulek, ve kterých uvedu veškeré národní příspěvky členských států odvedené do rozpočtu EU a finanční prostředky, jež byly členskými státy v konkrétním roce z rozpočtu EU odčerpány. Výpočet čisté pozice bude založen na mé vlastní metodě výpočtu a bude znázorňovat, jestli je členský stát čistým příjemcem (+) nebo čistým plátcem (-). Hodnoty čisté pozice členů EU budou

následně graficky demonstrovány. Dalším krokem této analýzy bude rozdělení členů EU do dvou skupin, a to podle toho, zda-li je členský stát čistý příjemce nebo čistý plátec. K rozdělení do těchto dvou skupin poslouží vypočítaná data z tabulky, ze kterých budu vycházet při procentuelním stanovení hodnoty buď čerpaného nebo přispěného podílu finančních prostředků čistých plátců a čistých příjemců.

Nově získaná data budou shrnuta do přehledné tabulky, ve které budou barevně rozlišeni čistí plátcí (oranžová) a čistí příjemci (šedá). Výsledky celkového rozboru za období 1998-2008 budou i graficky znázorněny. V závěru podkapitoly 4.2.2 budou data zhodnocena a okomentována.

V druhé části analýzy v podkapitole 4.3 nejprve představím výpočet čisté pozice metodou, kterou od roku 2007 stanoví EK. Nejprve se zaměřím na popis výpočtu čisté pozice, který stanovila EK.

Data čistých pozic EK za období 1998-2008 budu čerpat z přílohy finančních výkazů za rok 2008 a budu je soustředit do souhrnné tabulky, ve které budou barevně odděleni čistí plátcí (oranžová) a čistí příjemci (šedá). Hodnoty čistých pozic a rozložení čistých pozic jednotlivých členských států EU budou graficky znázorněny a v závěru druhé části analýzy i zhodnoceny a okomentovány.

V závěrečné podkapitole 4.4 této diplomové práce budou porovnány obě metody výpočtu čistých pozic a poté budou zhodnoceny výsledky těchto metod s dopadem na jednotlivé členské státy.

4.2 Analýza vlastní čisté pozice členských států v průběhu let 1976-2008

K provedení analýzy budu čerpat data z finančních výkazů za rok 2008 sestavené EK v roce 2009. V této publikaci nalezneme podrobné údaje o rozpočtu EU vztahující se k roku 2008. Jsou zde dále uvedeny údaje o příjmech a výdajích rozpočtu EU rozdělené po jednotlivých rozpočtových položkách. Důležitou částí této publikace jsou i přehledné přílohy, ve kterých jsou uvedena data vztahující se k příjmům i výdajům během let 1958 – 2008 a jsou rozdělena po jednotlivých titulech rozpočtu i po členských státech. Z těchto přehledů budu čerpat data pro své jednotlivé analýzy.

Ve své analýze čistých pozic členských států EU jsem si určila metodu výpočtu čisté pozice. Při stanovení této metody jsem vycházela z celkových výdajů a z celkových příjmů rozpočtu EU pro jednotlivé členské státy. Výsledek výpočtu čisté pozice vznikne:

$$TEX - TR = OB$$

(4.1)

TEX (Total expenditure) - celkové výdaje z rozpočtu, nebo-li celkové čerpání prostředků členského státu z rozpočtu EU.

TR (Total revenue) – celkové příjmy do rozpočtu, nebo-li národní příspěvky členského státu do rozpočtu EU.

OB (Operating balances) – čistá pozice v rozpočtu

Pokud je výsledkem záporné číslo, znamená to, že členský stát je čistým plátcem. Do systému přispěje více prostředky, než z něj vyčerpá. Opačný jev nastane pokud stát přispěje do systému méně prostředky, než z něj obdrží. V tomto případě se stát stává čistým příjemcem a výsledek propočtu je kladné číslo.

4.2.1 Čistá pozice členských států v období let 1976-1997

V roce 1976 mělo Společenství 9 členů. Byly to tyto státy : Belgie, Dánsko, Německo, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemí a Velká Británie. Do roku 1997 ke Společenství ještě přistoupily státy : Řecko v roce 1981, Španělsko a Portugalsko v roce 1986 a Finsko, Švédsko a Rakousko v roce 1995.

Z dat uvedených ve finančních výkazech 2008 jsem vypočítala čisté pozice členských států od roku 1976 až do roku 1997 vlastní metodou výpočtu, která byla představena v podkapitole 4.2 a data jsem soustředila do následující tabulky č. 23. Tabulka č. 23 zahrnuje údaje čistých pozic členských států EU, které jsou řazeny po jednotlivých členských státech. Oranžově jsou zvýrazněna data týkající se čistých plátců v konkrétním roce. Údaje o čistých příjemcích jsou zvýrazněny tmavě šedou. Data o státech, které v daném roce ještě nebyly součástí společenství, ale během sledovaného období přistoupily, jsou označeny světle šedou barvou. Údaje jsou v tabulce zpracovány ve dvou časových úsecích, a to 1976-1986 a 1987-1997. Tabulka též zobrazuje součet rozpočtových bilancí za daný časový úsek, ze kterého plyne, zda-li byl členský stát v tomto období čistým plátcem nebo příjemcem.

Tab. 23 Vývoj čistých pozic členských států v průběhu let 1976-1997 vlastní metodou výpočtu

	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	součet
Belgie	-69,4	-164,1	-99,8	-84,2	-262,7	-394,1	-499	-480,4	-398,2	-321,5	-283,9	-3 057,3
Dánsko	256,0	238,5	324,1	362,9	330,1	216,7	228,3	276,6	467,2	252,3	421,1	3 373,8
Německo	-877,8	-1 342,6	-813,7	-1 491,7	-1 585,7	-2 557,9	-3 171,7	-2 646,8	-3 323,8	-3 887,6	-3 741,8	-25 441,1
Řecko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	140,2	604,3	973,7	1 008,2	1 269,6	1 272,7	5 268,7
Francie	-5,0	-548,8	-491,5	-77,0	444,0	-8,7	-804,7	-251,7	-689,7	-343,2	94,9	-2 681,4
Španělsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	-561,5	-561,5
Irsko	174,6	383,9	326,1	521,3	686,1	556,9	671,5	792,3	924,1	1 226,4	1 230,1	7 493,3
Itálie	-81,5	-528,5	346,9	460,2	675,7	281,2	911,4	776,4	1 518,9	410,1	-194,9	4 575,9
Lucembursko	-2,8	-4,6	12,6	-3,7	-5,2	-19,0	-24,3	-38,3	-42,6	-47,3	-59,3	-234,5
Nizozemí	147,4	-7,3	25,1	256,2	394,1	-2,8	86,8	295,6	384,4	246,5	217,5	2 043,5
Portugalsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	219,2	219,2
Velká Británie	-134,9	-278,4	-845,1	-1 485,6	-1 365,2	-753,0	-1 153,6	-1 000,8	-1 336,9	-2 604,6	-1 438,4	-12 396,5
Celkem	-593,4	-2 251,9	-1 215,3	-1 541,6	-688,8	-2 540,5	-3 151,0	-1 303,4	-1 488,4	-3 799,3	-2 824,3	-21 397,9
	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	součet
Belgie	-717,3	-995,0	-1 123,9	-773,9	416,6	1 224,2	1 333,1	1 139,7	1 718,2	1 415,9	1 079,5	4 717,1
Dánsko	299,5	330,6	174,2	422,5	346,3	295,5	356,9	236,6	345,0	247,8	68,6	3 123,5
Německo	-4 842,8	-6 107,2	-6 530,6	-5 550,4	-8 796,8	-9 561,6	-11 659,7	-13 465,7	-13 198,4	-10 528,2	-10 943,5	-101 184,9
Řecko	1 536,5	1 491,6	2 030,3	2 470,2	2 926,4	3 588,2	4 094,6	3 873,9	3 528,2	4 081,0	4 371,8	33 992,7
Španělsko	276,1	1 334,2	1 375,7	1 711,3	2 294,6	2 767,8	3 042,4	3 171,6	7 253,2	6 114,3	5 936,0	35 277,2
Francie	-585,7	-1 780,9	-2 946,3	-1 804,5	-2 449,5	-1 319,3	-1 026,8	-2 465,3	-1 540,1	-137,6	-781,1	-16 837,1
Irsko	1 100,5	1 159,3	1 340,8	1 892,2	2 357,3	2 119,9	2 402,5	1 767,9	1 913,5	2 316,2	2 676,7	21 046,8
Itálie	64,6	124,2	-1 428,8	-416,7	-1 388,6	-231,7	-1 142,8	-2 366,1	-672,7	-1 152,5	-61,3	-8 672,4
Lucembursko	-61,5	-67,4	-64,6	-60,0	159,7	626,2	737	607,5	694,1	787,7	725,4	4 084,1
Nizozemí	524,1	1 150,0	1 129,4	368,4	-537,9	-818,6	-1 264	-1 762,8	-1 921,3	-2 331,8	-2 276,2	-7 740,7
Rakousko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	-860,6	-213,5	-723,6	-1 797,7
Portugalsko	389,6	514,9	655,5	600,8	1 516,2	2 143,3	2 457,5	1 844,9	2 441,1	2 849,7	2 721,8	18 135,3
Finsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	-134,0	88,0	56,1	10,1
Švédsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	-897,6	-656,5	-1 129,4	-2 683,5
Velká Británie	-2 606,0	-2 070,0	-3 353,8	-3 386,9	-666,9	-2 256	-2 959,3	-1 074,0	-4 639,2	-2 106,2	-1 798,8	-26 917,1
Celkem	-4 622,4	-4 915,7	-8 742,1	-4 527,0	-3 822,6	-1 422,1	-3 628,6	-8 491,8	-5 970,6	774,3	-78,0	-45 446,6

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf vlastní zpracování, pozn.: (+) čistý příjemce, (-) čistý plátce

Belgie od počátku sledovaného období byla čistým plátcem. Hodnoty mají rostoucí tendenci do roku 1990, poté se Belgie stává čistým příjemcem. Tento jev je možné vysvětlit tím, že v Belgii je soustředěno mnoho institucí EU, a proto se zvyšujícím počtem členů EU musí růst i výdaje na provoz těchto institucí.

Dánsko je přímořský stát na severu Evropy, který se ve sledovaném období 1976-1997 stává čistým příjemcem. Poměr příjmové a výdajové stránky z rozpočtu EU se v průběhu sledovaného období nemění a zůstává ve stejné míře.

Německo je jedním z nejvýznamnějších a největších čistých plátců rozpočtu v průběhu sledovaného období. Tento stát dvakrát více přispěje do rozpočtu než z něj vyčerpá.

Řecko je naopak jedním z největších příjemců z rozpočtu EU. Členem Společenství je od roku 1981 a ve sledovaném období se postupně propracoval tento stát mezi velké čisté příjemce.

Francie je jedním se zakladatelských států Společenství. V období let 1976-1997 je čistým plátcem. Francie je zastáncem štedré zemědělské politiky, proto čerpá více finančních prostředků z rozpočtu a nestává se tak významným čistým plátcem jako je např. Německo.

Španělsko se v roce vstupu do Společenství stává poprvé a naposledy čistým plátcem. V následujících letech je jedním z největších čistých příjemců.

Irsko je ostrovní stát. V průběhu let 1976-1997 je čistý příjemce s velkou růstovou tendencí.

Itálie je z počátku sledovaného období čistý plátec, ale od roku 1978 do 1988 se stává čistým příjemcem a počínaje rokem 1989 se stává opět čistým plátcem.

Lucembursko kopíruje vývoj čisté pozice Belgie. Hodnoty do roku 1990 vykazují Lucembursko jako čistého plátce a poté se však tato země stává čistým příjemcem. I zde můžeme tento jev vysvětlit tím, že se zde nachází řada Evropských institucí.

Nizozemí je do roku 1990 čistým příjemcem. Na začátku sledovaného období čistá pozice přibližuje k nevýrazným hodnotám, které oscilují kolem nuly. Poté se postupně tento stát stává čistým plátcem v velkou růstovou tendencí.

Rakousko přistupuje do společenství v roce 1995 a ihned se řadí mezi čisté plátce.

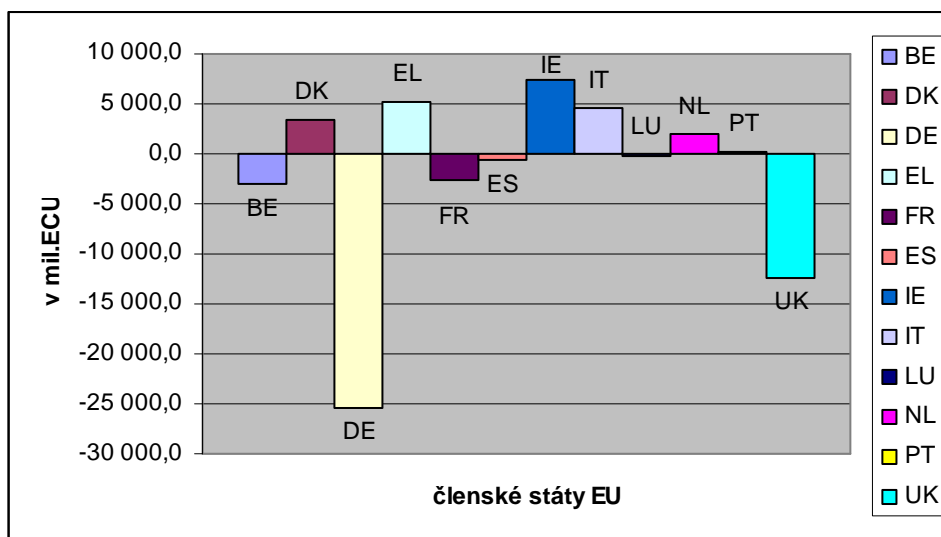
Portugalsko od svého působení ve Společenství se začleňuje mezi čisté příjemce a během sledovaného období hodnotu čisté pozice zdesetinásobí.

Finsko se stává členem společenství v roce 1995. V tomto roce je Finsko čistým plátcem a dalších dvou letech sledovaného období se řadí mezi čisté příjemce.

Švédsko přistupuje do EU spolu s Finskem a Rakouskem v roce 1995 a člení se ihned mezi čisté plátce.

Velká Británie se řadí ve sledovaném období mezi čisté plátce a spolu Německem je jedním z nejvýznamnějších čistých plátců.

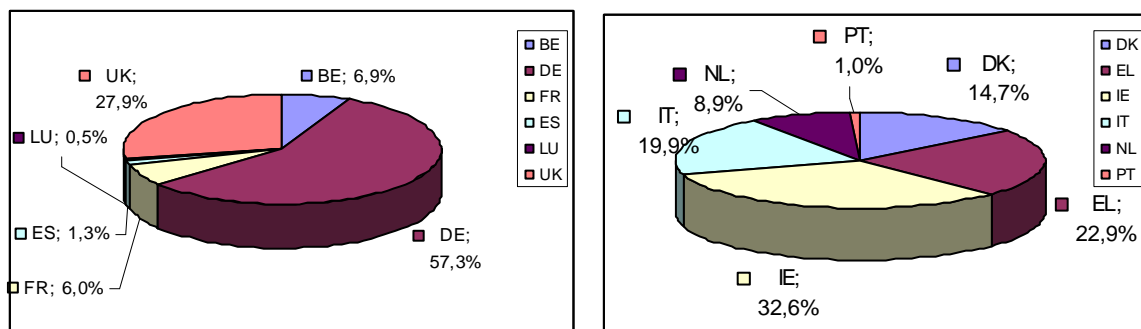
Průběh souhrnných hodnot čistých pozic členských států v období 1976-1986 je zaznamenán v grafu - obrázek č. 14. Grafu zcela dominuje souhrnná čistá pozice Německa a Velké Británie jako největších přispěvovatelů do Evropského rozpočtu. Z grafu lze i vysledovat souhrnné hodnoty čistých příjemců. Zajímavý vývoj si můžeme sledovat u států Řecka a Irska, které se v letech 1976-1986 dostávají mezi největší čisté příjemce.

Obr. 14 - Souhrnná čistá pozice členských států v letech 1976-1986

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

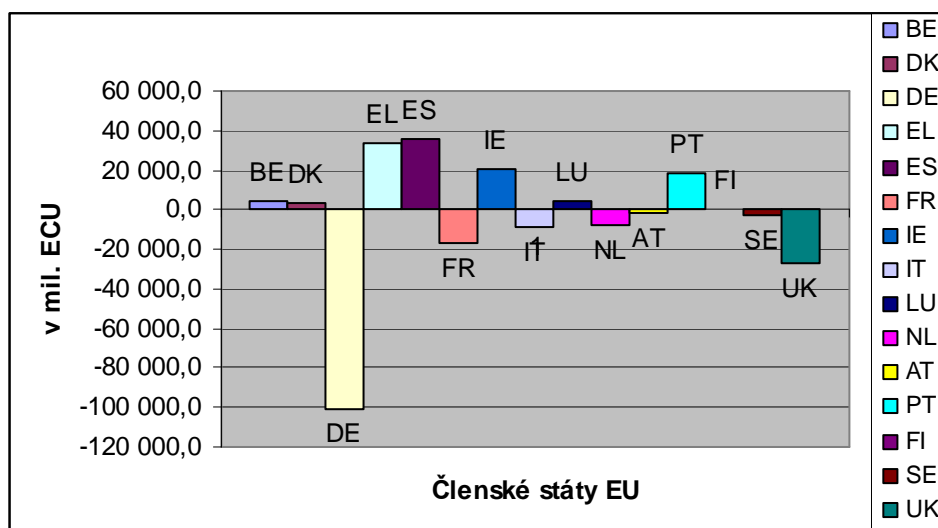
Procentuelní rozložení čistých plátců v letech 1976-1986 je přehledně zobrazeno v grafu – obrázek č. 15 (vlevo) a rozložení čistých příjemců je názorně zobrazeno v grafu – obrázek č. 15 (vpravo). Data jsou za jednotlivé roky zprůměrnována a výsledné hodnoty potom jsou vneseny do grafů.

Obr. 15 - Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v letech 1976-1986

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Velikost jednotlivých čistých pozic v období 1987-1997 zachycuje graf – obrázek č. 16. Z toho grafu je vidět, že největším čistým plátcem je Německo. Jeho souhrnná čistá pozice se v období let 1987-1997 ztrojnásobila a dostala se na nejvyšší hodnotu ze všech čistých plátců. S velkým rozdílem ji pak následuje Velká Británie, Francie, Itálie a Nizozemí. Na předních místech čistých příjemců se objevuje Španělsko, Řecko, Irsko a Portugalsko. Kolem nulové souhrnné hodnoty čisté pozice osciluje Belgie, Dánsko, Lucembursko, Rakousko, Švédsko a Finsko. Pomocí tohoto grafu zjišťujeme, že nejvýznamnějším státem pro rozpočet EU se stává Německo.

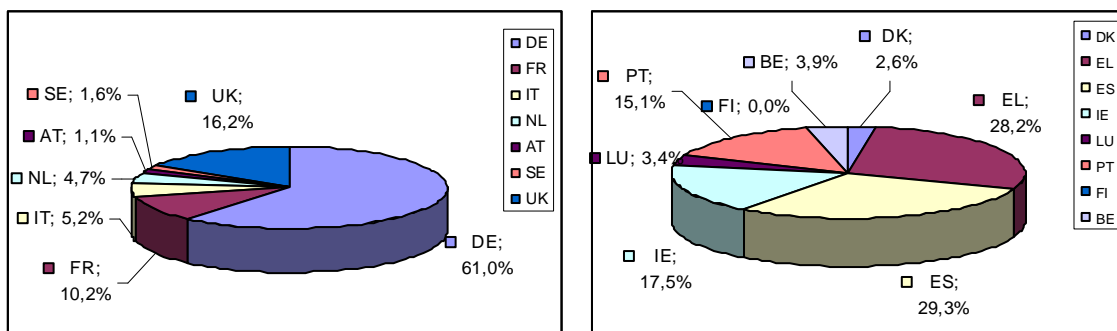

Obr. 16 - Souhrnná čistá pozice členských států v letech 1987-1997

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Procentuelní rozložení čistých plátců v letech 1987-1997 je přehledně zobrazeno v grafu – obrázek č. 17 (vlevo) a rozložení čistých příjemců je názorně zobrazeno v grafu –

obrázek č. 17 (vpravo). Data jsou za jednotlivé roky zprůměrnována a výsledné hodnoty potom jsou vneseny do grafů.

Obr. 17 - Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v letech 1987-1997

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf vlastní zpracování

Zhodnocení čistých pozic členských států v období let 1976-1997

Z porovnání hodnot, které náležely tomuto rozboru, vyplývají následující informace. Mezi nejvýznamnější čisté plátce v období 1976-1997 jednoznačně patří Německo. Dalo by se zjednodušeně komentovat, že nejvíce podporuje rozpočet EU. Je to dáno jeho ekonomickou zdatností, ze které se i odvíjejí výše příspěvků do rozpočtu. Jeho ekonomika nabrala po válkou zničeném hospodářství obrovské tempo růstu a udržela si je až do současnosti. Druhým významným čistým plátcem je Velká Británie. Její podíl je ve srovnání s Německem asi třetinový. Dalším důležitým čistým plátcem je Francie. Ta vzhledem osobnímu zájmu podporovat zemědělskou politiku, nedosahuje tak vysokých hodnot čistého plátce jako Německo nebo Velká Británie. Výsledky rozboru čistých příjemců na rozdíl od čistých plátců nejsou ve sledovaném období tak jednoznačné. Zajímavé je sledovat vývoj během let 1976-1997 u Belgie. Ta se v prvním sledovaném období 1976-1986 projevovala jako čistý plátce. Po rozšíření na EU-15 vzrostly výdaje na administrativu a tato změna posunula Belgii do pozice čistých příjemců. Jak již bylo uvedeno rostoucí výdaje na administrativu byly způsobeny množstvím institucí Společenství, které mají na území tohoto státu svá sídla. Podobná situace nastala i u Lucemburska. Přesně opačný vývoj zaznamenala Itálie a Nizozemí. Tyto státy byly v průběhu prvního sledovaného období čistými příjemci a během let 1987-1997 se postupně staly čistými plátcí. Jejich společný podíl dosahoval necelých 10 % čistých plátců. Největšími příjemci byly v období 1976-1986 Irsko 32 %, Řecko 23 %, Itálie 20 %, Dánsko 15 % a Nizozemí. Během období 1987-1997 byly největšími čistými příjemci

Španělsko 29 %, Řecko 28 %, Irsko 17,52 % a Portugalsko 15 %. U ostatních členských států nedosahovala hodnota čistého příjemce samostatně 4 %. Významnost jednotlivých států pro rozpočet EU se odvíjí od dosahovaných ekonomických ukazatelů a síle ekonomiky daného členského státu v daném čase. Z výsledků analýzy je zajímavé pozorovat jak stav ekonomiky členských států ovlivňuje jejich čisté pozice ve vztahu k rozpočtu EU.

4.2.2 Čistá pozice členských států v období let 1998 -2008

Výpočty čistých pozic v období let 1998-2008 jsou založeny na mé vlastní metodě výpočtu a znázorňují, zda-li je členský stát čistým příjemcem (+) nebo čistým plátcem (-). Způsob výpočtu byl představen v podkapitole 4.2. Tabulky č. 24 – č. 34 obsahují údaje o % rozložení čistého plátce nebo příjemce. V tabulce jsou čisté plátců a příjemci barevně odlišeni. Veškeré údaje jsou základem pro grafické znázornění získaných dat.

Čistá pozice členských států – rok 1998.

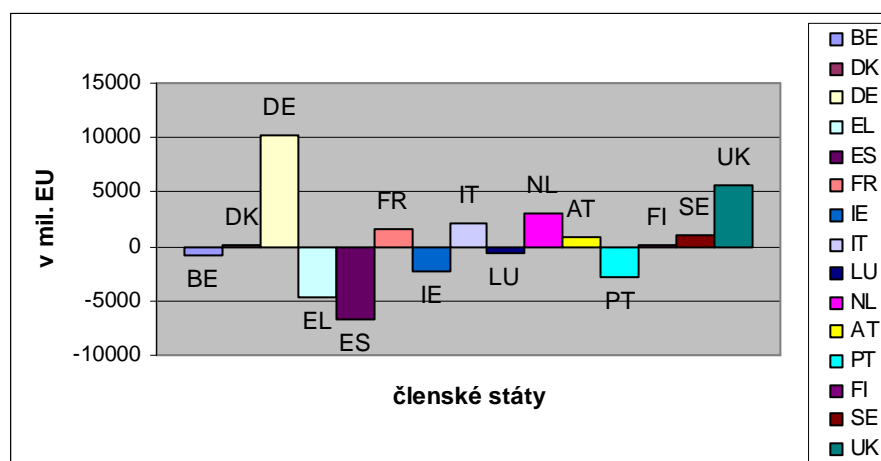
V roce 1998 mělo Společenství 15 členů. Státy: Belgie, Dánsko, Německo, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemí, Velká Británie, Řecko, Rakousko, Španělsko, Portugalsko, Finsko, Švédsko. Údaje o uskutečněných národních příspěvcích členských států odvedených do rozpočtu EU a finančních prostředcích, jenž byly členskými státy v roce 1998 z rozpočtu EU odčerpány, jsem soustředila tabulky č. 24. Z těchto dat jsem zpracovala čisté pozice členských států.

Tab. 24 Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 1998

Čistí plátci 1998	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistého plátce
Dánsko	1 694,7	1514,3	-180,4	0,7%
Německo	20 633	10408,4	-10224,6	41,6%
Francie	13 584,3	12052	-1532,3	6,2%
Itálie	10 581,4	8490,1	-2091,3	8,5%
Nizozemí	5 104,5	2099,1	-3005,4	12,2%
Rakousko	2 085,8	1329,5	-756,3	3,1%
Finsko	1 145,8	975,1	-170,7	0,7%
Švédsko	2 382,7	1343,7	-1039	4,2%
Velká Británie	12 537,2	6981,4	-5555,8	22,6%
Čistí příjemci 1998	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistého příjemce
Belgie	3130,9	3932,6	801,7	4,5%
Řecko	1310,3	5957,5	4647,2	25,8%
Španělsko	5752,4	12449,5	6697,1	37,2%
Irsko	984,7	3226,8	2242,1	12,5%
Lucembursko	216,7	909,3	692,6	3,9%
Portugalsko	1104,6	4007,4	2902,8	16,1%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování
 pozn.: (+) čistý příjemce, (-) čistý plátce

Hodnoty jednotlivých čistých pozic členských států v roce 1998 jsou zachyceny v grafu - obrázku č. 18. Zde vidíme, že největším čistým plátcem je Německo. Jeho čistá pozice se v roce 1998 se dostala na nejvyšší hodnotu ze všech čistých plátců. S velkým rozdílem ji pak následuje Velká Británie. Oproti předcházejícímu období můžeme sledovat i významný růst čisté pozice plátce Nizozemí. Na předních místech čistých příjemců se objevuje Španělsko, Řecko a Portugalsko.

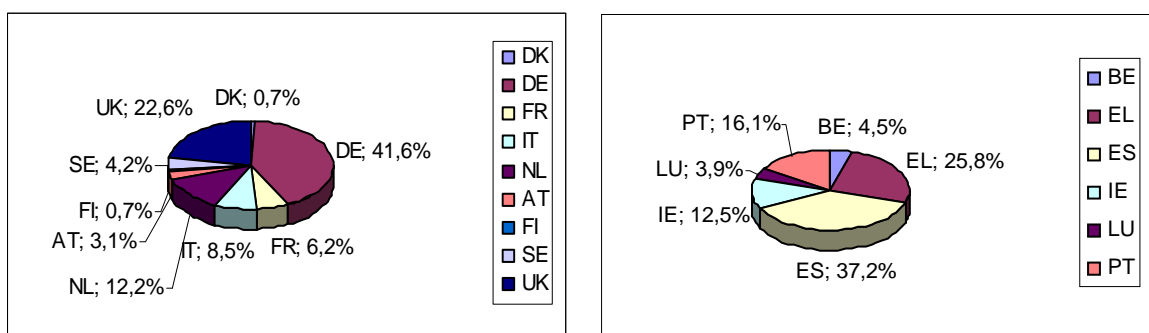

Obr. 18 - Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 1998

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Klesá čistá pozice příjemce u Irska. Skoro nulová hodnota čisté pozice byla vypočtena u Belgie, Dánska, Lucemburska, Rakouska, Švédska a Finska. Pomocí tohoto grafu zjišťujeme, že nejvýznamnějším čistým plátcem se stává Německo.

Procentuelní rozložení čistých plátců v roce 1998 je přehledně zobrazeno v grafu – obrázek č. 19 (vlevo) a rozložení čistých příjemců je názorně zobrazeno v grafu – obrázek č. 19 (vpravo). Podíl čisté pozice za rok 1998 byl vypočítán a výsledná hodnota byla vnesena do tohoto grafu.

Obr. 19 - Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 1998

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf - vlastní zpracování

Čistá pozice členských států – rok 1999

V roce 1999 mělo Společenství 15 členů. Byly to tyto státy : Belgie, Dánsko, Německo, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemí, Velká Británie, Řecko, Rakousko, Španělsko, Portugalsko, Finsko, Švédsko. Údaje o uskutečněných národních příspěvcích členských států odvedených do rozpočtu EU a finančních prostředcích, jenž byly členskými státy v roce 1999 z rozpočtu EU odčerpány, jsem soustředila tabulky č. 25. Z těchto dat jsem zpracovala čisté pozice členských států.

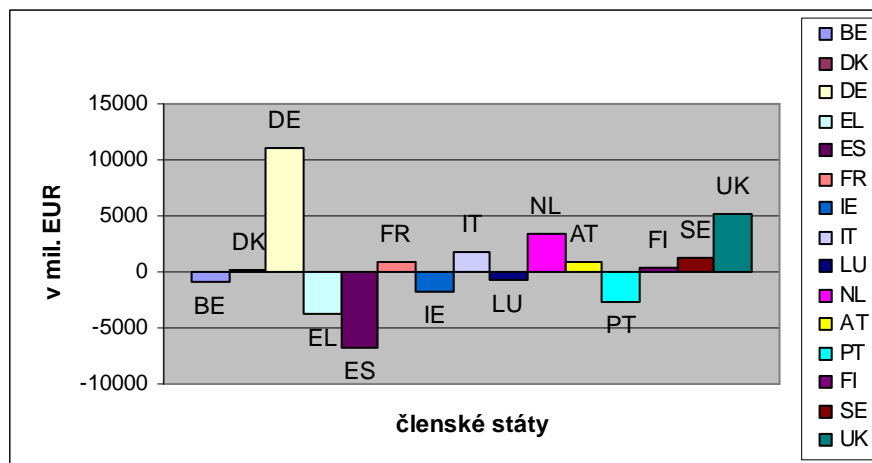
Průběh jednotlivých hodnot čistých pozic členských států v roce 1999 je zachycen v grafu – obrázku č. 20. Na první pohled nás zaujme, že největším čistým plátcem je Německo. Jeho čistá pozice se v roce 1999 je opět nejvyšší, a proto se stává nejdůležitějším čistým plátcem. S nezanedbatelným rozdílem ho pak následuje Velká Británie. Oproti předcházejícímu období můžeme sledovat i významný pokles čisté pozice plátce - Francie. Na první pohled je zřetelný růst čistého příjemce u členského státu Španělska. Na předních místech čistých příjemců se dále objevuje Řecko a Portugalsko.

Tab. 25 Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 1999

čistí plátcí 1999	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistého plátce
Dánsko	1656,2	1552,8	-103,4	0,4%
Německo	21069	9985,2	-11083,8	45,1%
Francie	13993,8	13103,9	-889,9	3,6%
Itálie	10765,8	9061,3	-1704,5	6,9%
Nizozemí	5091,4	1772,7	-3318,7	13,5%
Rakousko	2053,7	1240,8	-812,9	3,3%
Finsko	1210,7	934,7	-276	1,1%
Švédsko	2348,8	1163,6	-1185,2	4,8%
Velká Británie	11083,5	5893,3	-5190,2	21,1%
čistí příjemci 1999	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistého příjemce
Belgie	3196,2	4166,7	970,5	5,9%
Řecko	1348,8	5025,6	3676,8	22,2%
Španělsko	6231,3	12961	6729,7	40,6%
Irsko	1059,7	2909,1	1849,4	11,2%
Lucembursko	194,2	832,9	638,7	3,9%
Portugalsko	1227,6	3939,8	2712,2	16,4%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování
 pozn.: (+) čistý příjemce, (-) čistý plátce

Nadále klesá čistá pozice příjemce - Irsko. Málo významnou hodnotu čisté pozice podle výpočtů dosahuje Belgie, Dánsko, Lucembursko, Rakousko, Švédsko a Finsko. Z grafu můžeme sledovat, že nejvýznamnějším čistým plátcem se v roce 1999 stává Německo.

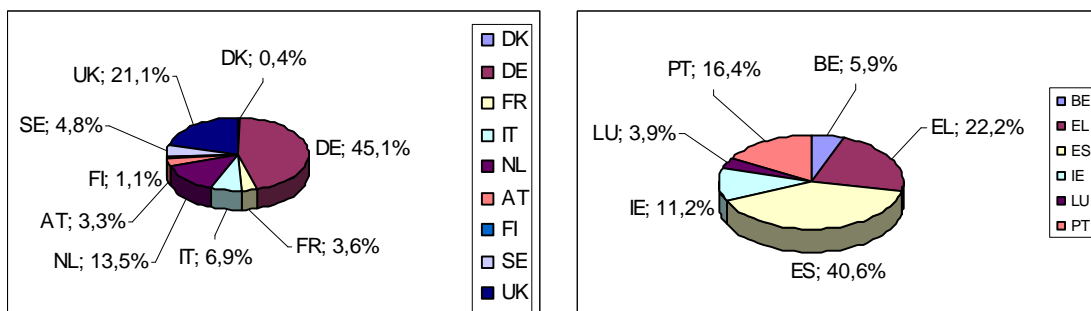

Obr. 20 - Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 1999

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Procentuelní rozložení čistých plátců v roce 1999 je přehledně zobrazeno v grafu – obrázek č. 21 (vlevo) a rozložení čistých příjemců je názorně zobrazeno v grafu – obrázek

č. 21 (vpravo). Podíl čisté pozice za rok 1999 byl vypočítán a výsledná hodnota byla vnesena do tohoto grafu.

Obr. 21 - Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 1999

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Čistá pozice členských států – rok 2000

V roce 2000 mělo Společenství 15 členů. Byly to tyto státy : Belgie, Dánsko, Německo, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemí, Velká Británie, Řecko, Rakousko, Španělsko, Portugalsko, Finsko, Švédsko.

Údaje o uskutečněných národních příspěvcích členských států odvedených do rozpočtu EU a finančních prostředcích, jenž byly členskými státy v roce 2000 z rozpočtu EU odčerpány, jsem soustředila tabulky č. 26.

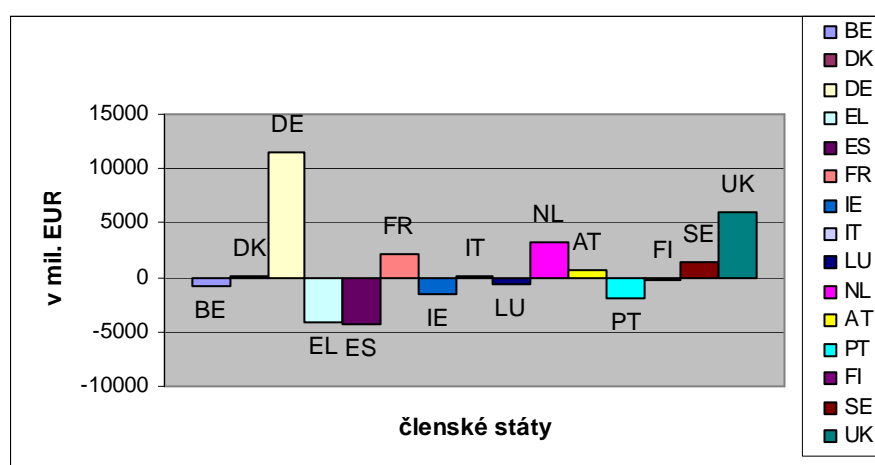
Tab. 26 Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2000

Čistí plátcí 2000	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistého plátce
Dánsko	1684,8	1642,8	-42	0,2%
Německo	21774,9	10256,5	-11518,4	45,6%
Francie	14510,9	12377,8	-2133,1	8,4%
Itálie	10999,9	10811,6	-188,3	0,7%
Nizozemí	5496,7	2241,2	-3255,5	12,9%
Rakousko	2093,69	1398,4	-695,29	2,8%
Švédsko	2632,9	1200,9	-1432	5,7%
Velká Británie	13867	7857,2	-6009,8	23,8%
čistí příjemci 2000	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistého příjemce
Belgie	3388,6	4239,2	850,6	6,2%
Řecko	1333,8	5528,6	4194,8	30,5%
Španělsko	6445,4	10803,7	4358,3	31,7%
Irsko	1074,4	2617,2	1542,8	11,2%
Lucembursko	185,4	885,2	699,8	5,1%
Portugalsko	1255	3210,1	1955,1	14,2%
Finsko	1225,7	1392,7	167	1,2%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

pozn.: (+) čistý příjemce, (-) čistý plátc

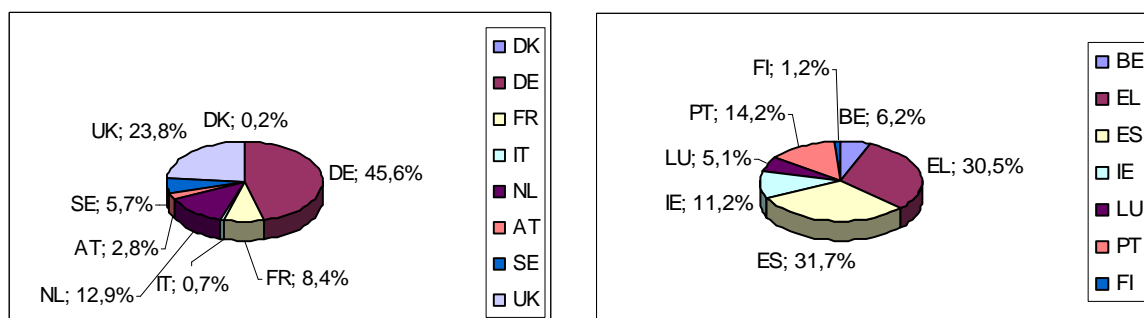
Z těchto dat jsem zpracovala čisté pozice členských států. Velikost jednotlivých čistých pozic v roce 2000 zachycuje graf – obrázek č. 22. Z toho grafu lze sledovat data, která již byla uvedena. Největším čistým plátcem je Německo. Dalším významným čistým plátcem je Velká Británie. Oproti předcházejícímu období můžeme sledovat stagnaci čisté pozice plátců – Francie a Nizozemí. Z grafu je také patrné, že klesá čistá pozice čistého příjemce - Španělska. Na úroveň čisté pozice Španělska se dostává Řecko. Tyto dva státy jsou největšími čistými příjemci a jejich společný podíl tvoří zhruba 60%. Stagnuje čistá pozice příjemce - Irska. Skoro nulová s hodnota čisté pozice byla vypočtena u Belgie, Dánska, Itálie, Lucemburska, Rakouska a Finska.

Obr. 22 - Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2000

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Procentuelní rozložení čistých plátců v roce 2000 je přehledně zobrazeno v grafu – obrázek č. 23 (vlevo) a rozložení čistých příjemců je názorně zobrazeno v grafu – obrázek č. 23 (vpravo). Podíl čisté pozice za rok 2000 byl vypočítán a výsledná hodnota byla vnesena do tohoto grafu.

Obr. 23 - Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2000

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Čistá pozice členských států – rok 2001

V roce 2001 mělo Společenství 15 členů: Belgie, Dánsko, Německo, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemí, Velká Británie, Řecko, Rakousko, Španělsko, Portugalsko, Finsko, Švédsko. Údaje o uskutečněných národních příspěvcích členských států odvedených do rozpočtu EU a finančních prostředcích, jež byly členskými státy v roce 2001 z rozpočtu EU odčerpány, jsem soustředila tabulky č. 27. Z těchto dat jsem zpracovala čisté pozice států EU.

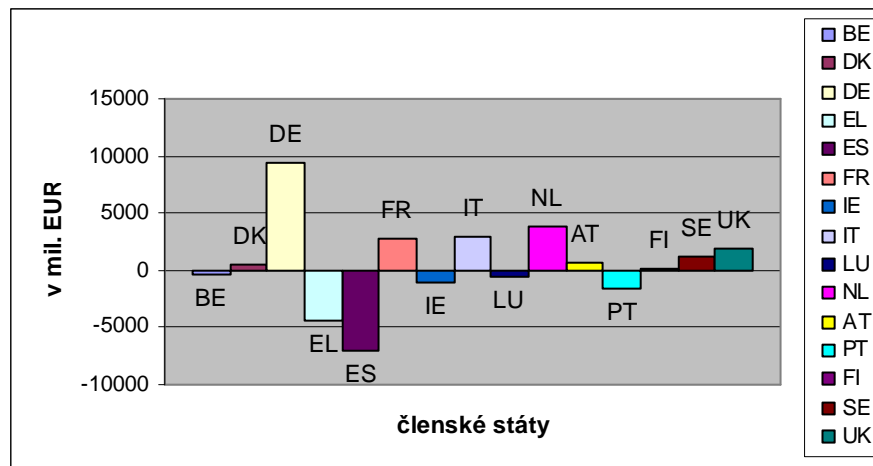
Tab. 27 Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2001

čistí plátcí 2001	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistého plátce
Dánsko	1777,7	1350,5	-427,2	1,8%
Německo	19727,2	10246,9	-9480,3	40,2%
Francie	14471,3	11674,5	-2796,8	11,8%
Itálie	11612,5	8598,8	-3013,7	12,8%
Nizozemí	5517	1676,4	-3840,6	16,3%
Rakousko	2091	1394,4	-696,6	3,0%
Finsko	1233,2	1019,2	-214	0,9%
Švédsko	2337,7	1082	-1255,7	5,3%
Velká Británie	7743,4	5863,6	-1879,8	8,0%
čistí příjemci 2001	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistého příjemce
Belgie	3531,6	3988	456,4	3,0%
Řecko	1350,1	5727,9	4377,8	28,8%
Španělsko	6591,5	13557,9	6966,4	45,9%
Irsko	1211,3	2310,5	1099,2	7,2%
Lucembursko	256,5	889,7	633,2	4,2%
Portugalsko	1266	2923,1	1657,1	10,9%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

pozn.: (+) čistý příjemce, (-) čistý plátc

Hodnoty jednotlivých čistých pozic členských států v roce 2001 jsou zachyceny v grafu – obrázek č. 24. Zde vidíme, že největším čistým plátcem je Německo. Jeho čistá pozice se v roce 2001 dostala na nejvyšší hodnotu ze všech čistých plátců. Poprvé můžeme sledovat růst čisté pozice Nizozemí, které se tímto stává druhým významným čistým plátcem. Současně tento trend můžeme zaznamenat i u Itálie a Francie.

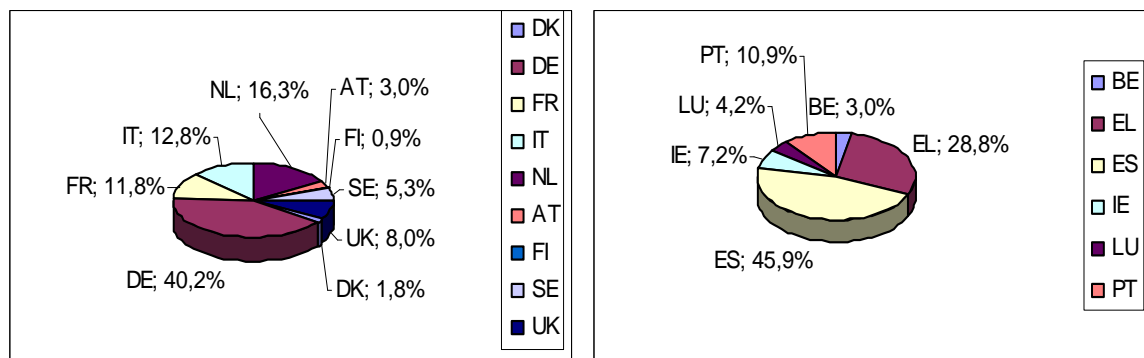

Obr. 24 - Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2001

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Pokles naopak vidíme u Velké Británie. Na předních místech čistých příjemců se objevuje Španělsko, Řecko a Portugalsko. Klesá čistá pozice příjemce u Irska. Málo významnou hodnotu čisté pozice podle výpočtů dosahuje Belgie, Dánsko, Lucembursko, Rakousko a Finsko. Pomocí tohoto grafu zjišťujeme, že nejvýznamnějším čistým plátcem se stává opět Německo.

Procentuelní rozložení čistých plátců v roce 2001 je přehledně zobrazeno v grafu – obrázek č. 25 (vlevo) a rozložení čistých příjemců je názorně zobrazeno v grafu – obrázek č. 25 (vpravo). Podíl čisté pozice za rok 2001 byl vypočítán a výsledná hodnota byla vnesena do tohoto grafu.

Obr. 25 - Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2001

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Čistá pozice členských států – rok 2002

V roce 2002 mělo Společenství 15 členů: Belgie, Dánsko, Německo, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemí, Velká Británie, Řecko, Rakousko, Španělsko, Portugalsko, Finsko, Švédsko. Údaje o uskutečněných národních příspěvcích členských států odvedených do rozpočtu EU a finančních prostředcích, jež byly členskými státy v roce 2002 z rozpočtu EU odčerpány, jsem soustředila tabulky č. 28. Z těchto dat jsem zpracovala čisté pozice států EU.

Průběh jednotlivých hodnot čistých pozic členských států v roce 2002 je zachycen v grafu – obrázku č. 26. Na první pohled nás zaujme, že největším čistým plátcem je Německo. Jeho čistá pozice je v roce 2002 opět nejvyšší, a proto se stává nejdůležitějším čistým plátcem, i když v tomto roce dochází k poprvé k výraznému poklesu čisté pozice s porovnáním s předchozími obdobími.

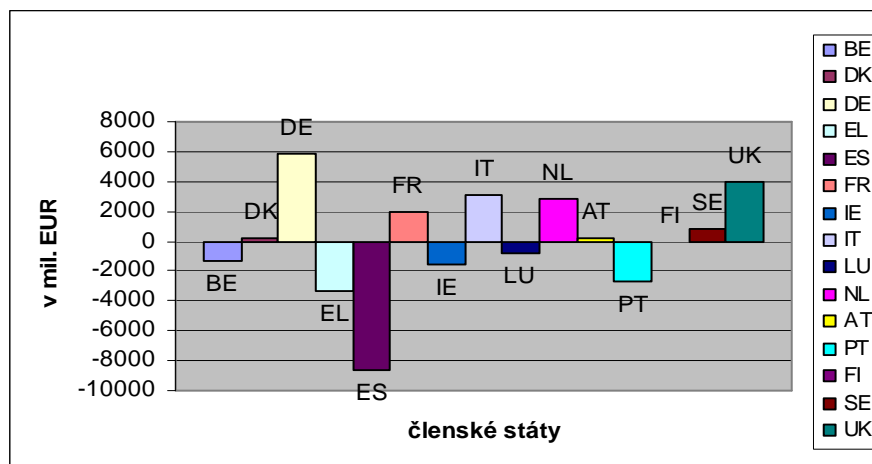
Tab. 28 Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2002

čistí plátcí 2002	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistých plátců
Dánsko	1687,9	1469	-218,9	1,1%
Německo	17582,2	11697,3	-5884,9	30,7%
Francie	14152,3	12155,7	-1996,6	10,4%
Itálie	11279,5	8200	-3079,5	16,1%
Nizozemí	4467,4	1585,5	-2881,9	15,0%
Rakousko	1808,7	1560,2	-248,5	1,3%
Švédsko	2086,2	1236,5	-849,7	4,4%
Velká Británie	10152,8	6161	-3991,8	20,8%
čistí příjemci 2002	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistých příjemců
Belgie	3017,9	4338,8	1320,9	7,2%
Řecko	1337,5	4683,3	3345,8	18,2%
Španělsko	6551,2	15210,9	659,7	47,1%
Irsko	1018,8	2597,5	1578,7	8,6%
Lucembursko	183,8	954,1	770,3	4,2%
Portugalsko	1187,3	3866,5	2679,2	14,6%
Finsko	1184,5	1208,1	23,6	0,1%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování
pozn.: (+) čistý příjemce, (-) čistý plátc

Dalším významným čistým plátcem je Velká Británie. Oproti předcházejícímu období můžeme sledovat i významný růst čisté pozice plátce - Itálie. Na první pohled je zřetelný růst čistého příjemce u členského státu Španělska. Jeho podíl v roce 2002 dosahuje 47% ze všech čistých příjemců. Na předních místech čistých příjemců se beze změn dále objevuje Řecko a Portugalsko. Málo významnou hodnotu čisté pozice má Dánsko, Rakousko a

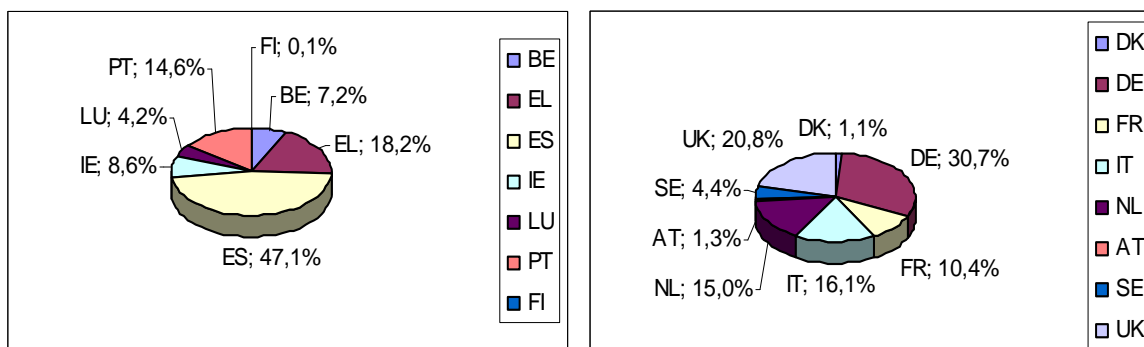
Finsko. Z grafu můžeme sledovat, že nejvýznamnějším čistým plátcem se v roce 2002 stává opět Německo.

Obr. 26 - Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2002

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Procentuelní rozložení čistých plátců v roce 2002 je přehledně zobrazeno v grafu – obrázek č. 27 (vpravo) a rozložení čistých příjemců je názorně zobrazeno v grafu – obrázek č. 27 (vlevo). Podíl čisté pozice za rok 2002 byl vypočítán a výsledná hodnota byla vnesena do tohoto grafu.

Obr. 27 - Rozložení čistých příjemců a čistých plátců v roce 2002

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Čistá pozice členských států – rok 2003

V roce 2003 mělo Společenství 15 členů: Belgie, Dánsko, Německo, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemí, Velká Británie, Řecko, Rakousko, Španělsko, Portugalsko, Finsko, Švédsko. Údaje o uskutečněných národních příspěvcích členských států odvedených do rozpočtu EU a finančních prostředcích, jenž byly členskými státy v roce

2003 z rozpočtu EU odčerpány, jsem soustředila tabulky č. 29. Z těchto dat jsem zpracovala čisté pozice členských států.

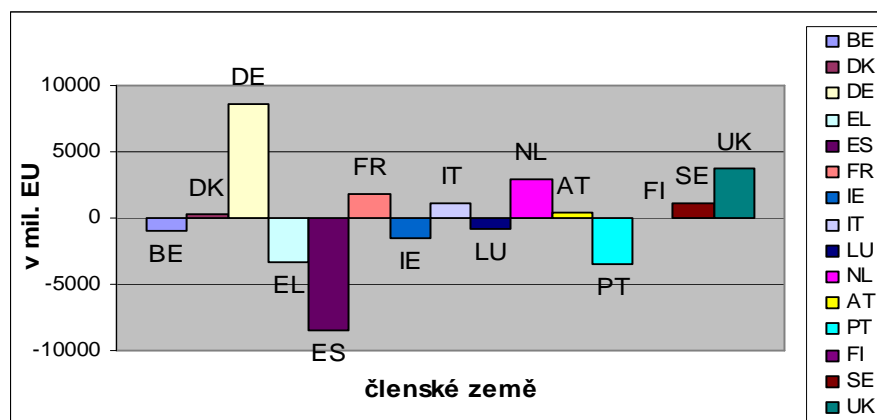
Tab. 29 Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2003

čistí plátcí 2003	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistých plátců
Dánsko	1775,8	1489,8	-286	1,4%
Německo	19203,1	10594,9	-8608,2	43,1%
Francie	15154,1	13359,1	-1795	9,0%
Itálie	11758,8	10625,9	-1132,9	5,7%
Nizozemí	4919,6	1991,6	-2928	14,7%
Rakousko	1936	1577,3	-358,7	1,8%
Švédsko	2501,3	1451,2	-1050,1	5,3%
Velká Británie	9971,5	6174,5	-3797	19,0%
čistí příjemci 2003	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistých příjemců
Belgie	3486,1	4477,1	991	5,3%
Řecko	1533,7	4850	3316,3	17,7%
Španělsko	7429,6	15875,1	8445,5	45,2%
Irsko	1127,6	2690,2	1562,6	8,4%
Lucembursko	204,5	1095,8	891,3	4,8%
Portugalsko	1293	4769,8	3476,8	18,6%
Finsko	1337,9	1348	10,1	0,1%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování
 pozn.: (+) čistý příjemce, (-) čistý plátc

Velikost jednotlivých čistých pozic v roce 2003 zachycuje graf – obrázek č. 28. Z toho grafu lze sledovat, že největším čistým plátcem je opět Německo. Dalším významným čistým plátcem je Velká Británie a Nizozemí.

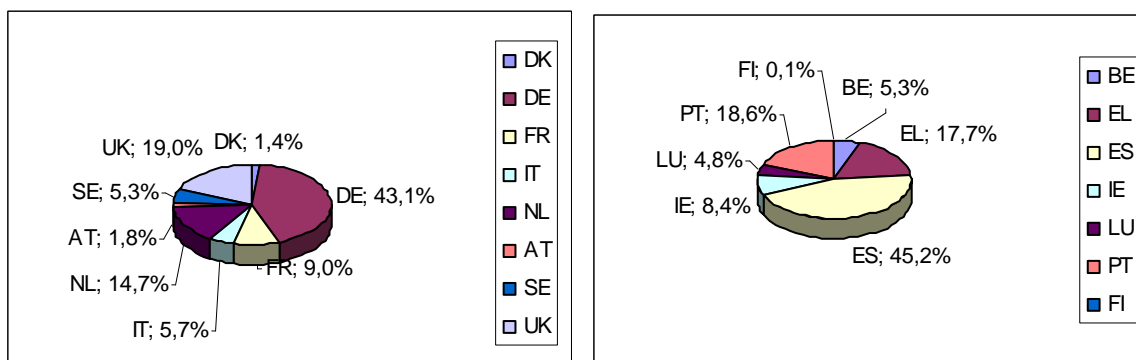
Oproti předcházejícímu období můžeme sledovat stagnaci čisté pozice plátců – Francie. Z grafu je také patrné, že stagnuje čistá pozice čistého příjemce – Španělska, jakož to největšího čistého příjemce. Dalšími většími čistými příjemci jsou Řecko a Portugalsko a jejich společný podíl tvoří necelých 40%. Skoro nulová hodnota čisté pozice byla vypočtena u Dánska, Rakouska a Finska.

Obr. 28 - Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2003

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Procentuelní rozložení čistých plátců v roce 2003 je přehledně zobrazeno v grafu – obrázek č. 29 (vlevo) a rozložení čistých příjemců je názorně zobrazeno v grafu – obrázek č. 29 (vpravo). Podíl čisté pozice za rok 2003 byl vypočítán a výsledná hodnota byla vnesena do tohoto grafu.

Obr. 29 - Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2003

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Čistá pozice členských států – rok 2004

V roce 2004 mělo Společenství 25 členů. Byly to tyto státy : Belgie, Dánsko, Německo, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemí, Velká Británie, Řecko, Rakousko, Španělsko, Portugalsko, Finsko, Švédsko a nově přistupující státy SVE a Malta s Kyprem. Údaje o uskutečněných národních příspěvcích členských států odvedených do rozpočtu EU a finančních prostředcích, jenž byly členskými státy v roce 2004 z rozpočtu EU

odčerpány, jsem soustředila tabulky č. 30. Z těchto dat jsem zpracovala čisté pozice členských států.

Tab. 30 Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2004

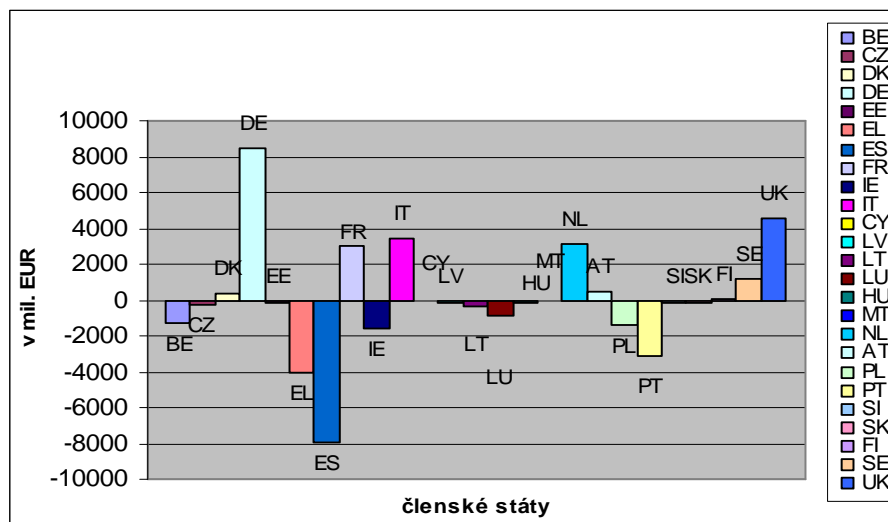
čistí plátci 2004	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistého plátce
Dánsko	1940,1	1591	-349,1	1,4%
Německo	20229,8	11745,5	-8484,3	34,3%
Francie	16013,5	12944,9	-3068,6	12,4%
Rakousko	2046,6	1620,5	-426,1	1,7%
Itálie	13786	10367	-3419	13,8%
Nizozemí	5268,8	2115,8	-3153	12,7%
Finsko	1443,3	1374,8	-68,5	0,3%
Švédsko	2680,6	1450,8	-1229,8	5,0%
Velká Británie	11682,5	7130,2	-4552,3	18,4%
čistí příjemci 2004	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistého příjemce
Belgie	3848,9	5163,6	1314,7	6,0%
Česko	565,2	815,7	250,5	1,1%
Estonsko	55,4	202	146,6	0,7%
Řecko	1742,3	5808,1	4065,8	18,6%
Malta	33	78,7	45,7	0,2%
Kypr	95	147,5	52,5	0,2%
Lotyšsko	67,5	267	199,5	0,9%
Litva	119,5	487,6	368,1	1,7%
Lucembursko	231,3	1132	900,7	4,1%
Maďarsko	537,1	713,4	176,3	0,8%
Španělsko	8383,6	16356,7	7973,1	36,5%
Irsko	1250,5	2814,8	1564,3	7,2%
Portugalsko	1332,3	4414,4	3082,1	14,1%
Slovensko	219,6	388,1	168,5	0,8%
Slovinsko	170,4	282	111,6	0,5%
Polsko	1310,7	2720,3	1409,6	6,5%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf vlastní zpracování

pozn.: (+) čistý příjemce, (-) čistý plátce

Hodnoty jednotlivých čistých pozic členských států v roce 2004 jsou zachyceny v grafu – obrázek č. 30. Zde vidíme, že největším čistým plátcem je opět Německo. Jeho čistá pozice se v roce 2004 dostala na nejvyšší hodnotu ze všech čistých plátců. Poprvé můžeme sledovat růst čisté pozice Itálie, která se tímto stává dalším významným čistým plátcem za Velkou Británií. Současně můžeme zaznamenat růstový trend u Francie a Švédska. V roce 2004 je ovlivněn vstupem nových členských států SVE a Malty s Kyprem. Na předních místech čistých příjemců se objevuje nadále Španělsko s Řeckem a Portugalskem. Nově se v pozici čistých příjemců objevuje i Polsko. Roste čistá pozice příjemce u Irska a Belgie. Málo významnou hodnotu čisté pozice podle výpočtů dosahuje Dánsko, Finsko a zbývající

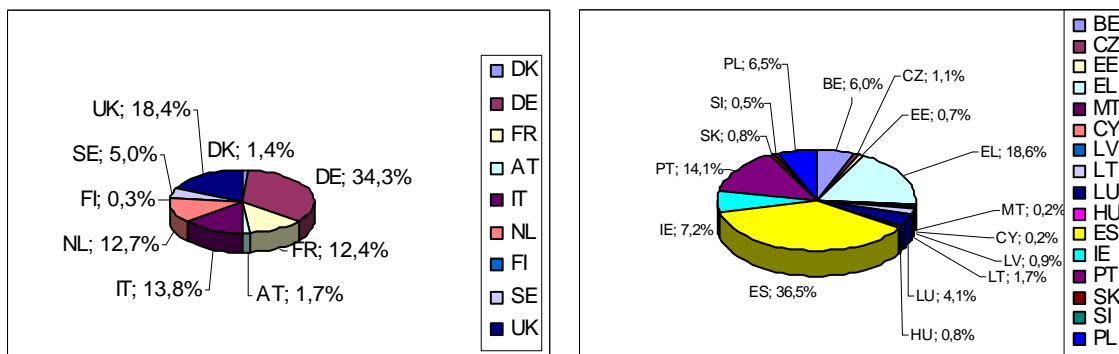
nově přistupující státy SVE. Pomocí tohoto grafu zjišťujeme, že nejvýznamnějším čistým plátcem se stává opět Německo.

Obr. 30 - Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2004

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Procentuelní rozložení čistých plátců v roce 2004 je přehledně zobrazeno v grafu – obrázek č. 31 (vlevo) a rozložení čistých příjemců je názorně zobrazeno v grafu – obrázek č. 31 (vpravo). Podíl čisté pozice za rok 2004 byl vypočítán a výsledná hodnota byla vnesena do tohoto grafu.

Obr. 31 - Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2004

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Čistá pozice členských států – rok 2005

V roce 2005 mělo Společenství 25 členů. Byly to tyto státy : Belgie, Dánsko, Německo, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemí, Velká Británie, Řecko, Rakousko, Španělsko, Portugalsko, Finsko, Švédsko Malta, Kypr a státy SVE.

Údaje o uskutečněných národních příspěvcích členských států odvedených do rozpočtu EU a finančních prostředcích, jenž byly členskými státy v roce 2005 z rozpočtu EU odčerpány, jsem soustředila tabulky č. 31. Z těchto dat jsem zpracovala čisté pozice členských států.

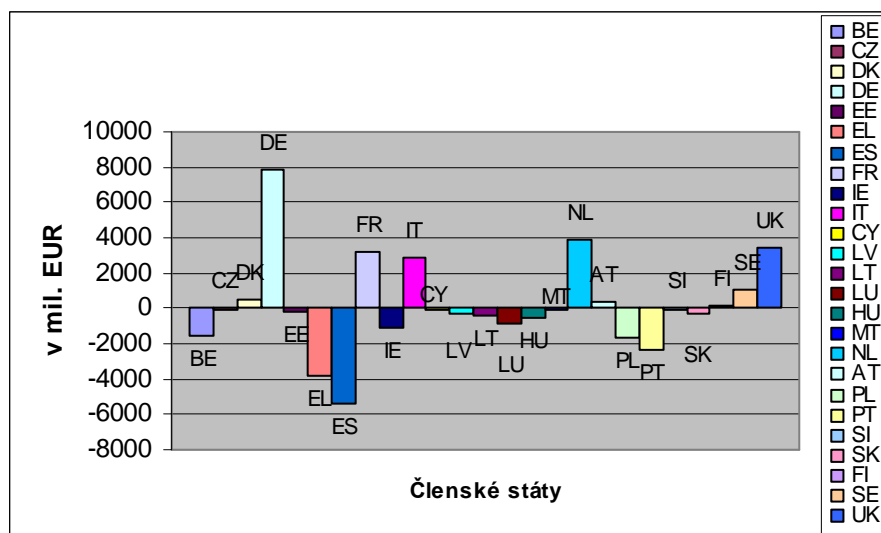
Tab. 31 Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2005

čistí plátcí 2005	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistých plátců
Dánsko	1989	1552,4	-436,6	1,9%
Německo	20136,3	12284,1	-7852,2	33,7%
Francie	16854,1	13620,5	-3233,6	13,9%
Itálie	13546,7	10696,3	-2850,4	12,2%
Nizozemí	5947,1	2093,5	-3853,6	16,6%
Rakousko	2144	1786,2	-357,8	1,5%
Finsko	1464,9	1350,7	-114,2	0,5%
Švédsko	2654,3	1562,6	-1091,7	4,7%
Velká Británie	12157,1	8670,4	-3486,7	15,0%
čistí příjemci 2005	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	-(+,-)	Podíl čistých příjemců
Belgie	4023,8	5575,9	1552,1	8,8%
Česko	990,2	1074,9	84,7	0,5%
Estonsko	99,7	248,7	149	0,8%
Řecko	1801,6	5596,3	3794,7	21,6%
Španělsko	9474,9	14823,6	5348,7	30,4%
Kypr	150	215,3	65,3	0,4%
Lotyšsko	129,8	385	255,2	1,5%
Litva	207	665,6	458,6	2,6%
Lucembursko	227	1105,8	878,8	5,0%
Maďarsko	833,2	1357	523,8	3,0%
Polsko	2327,2	4029,2	1702	9,7%
Malta	50,1	134,7	84,6	0,5%
Portugalsko	1527	3880,6	2353,6	13,4%
Slovinsko	274,7	366,1	91,4	0,5%
Slovensko	359	609,5	250,5	1,4%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf - vlastní zpracování
pozn.: (+) čistý příjemce, (-) čistý plátc

Průběh jednotlivých hodnot čistých pozic členských států v roce 2005 je zachycen v grafu – obrázku č. 32. Na první pohled nás zaujme, že největším čistým plátcem je Německo. Jeho čistá pozice se v roce 2005 je opět nejvyšší, a proto se stává nejdůležitějším čistým plátcem, když v tomto roce dochází k dalšímu poklesu čisté pozice. Dalšími významnými čistými plátcí se ve stejném poměru stávají Velká Británie, Francie, Itálie, Nizozemí. Oproti předcházejícímu období můžeme sledovat i významný růst čisté pozice plátce -

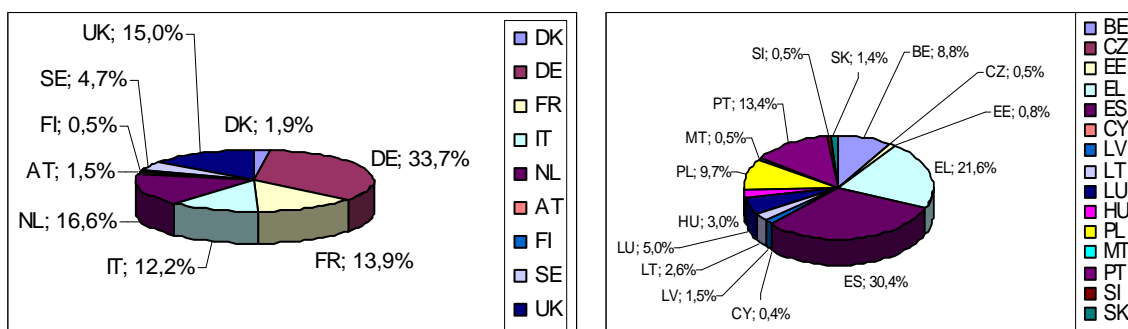
Švédska. Na první pohled je zřetelný další pokles čistého příjemce u členského státu Španělska oproti minulému období. Jeho podíl v roce 2005 klesl na 30%. Na předních místech čistých příjemců se beze změn dále objevuje Řecko, Portugalsko, Polsko a Belgie. Málo významnou hodnotu čisté pozice má Dánsko, Rakousko, Finsko a státy SVE. Z grafu můžeme sledovat, že nejvýznamnějším čistým plátcem se v roce 2005 stává opět Německo.

Obr. 32 - Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2005

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Procentuelní rozložení čistých plátců v roce 2005 je přehledně zobrazeno v grafu – obrázek č. 33 (vlevo) a rozložení čistých příjemců je názorně zobrazeno v grafu – obrázek č. 33 (vpravo). Podíl čisté pozice za rok 2005 byl vypočítán a výsledná hodnota byla vnesena do tohoto grafu.

Obr. 33 - Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2005

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Čistá pozice členských států – rok 2006

V roce 2006 mělo Společenství 25 členů. Byly to tyto státy : Belgie, Dánsko, Německo, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemí, Velká Británie, Řecko, Rakousko, Španělsko, Portugalsko, Finsko, Švédsko, Malta, Kypr a státy SVE. Údaje o uskutečněných národních příspěvcích členských států odvedených do rozpočtu EU a finančních prostředcích, jež byly členskými státy v roce 2006 z rozpočtu EU odčerpány, jsem soustředila tabulky č. 32. Z těchto dat jsem zpracovala čisté pozice členských států.

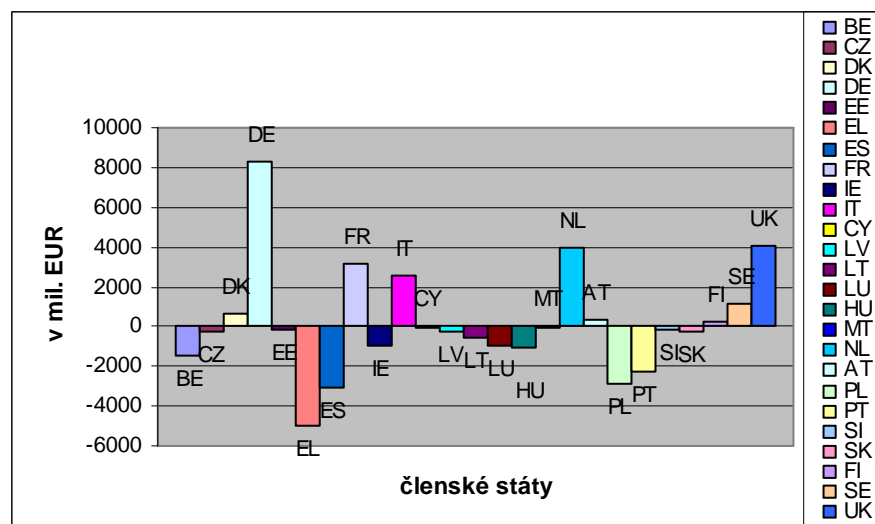
Tab. 32 Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2006

čistý plátec 2006	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistého plátce
Dánsko	2193	1501,9	-691,1	2,8%
Německo	20501,2	12242,4	-8258,8	33,7%
Francie	16635,9	13496,2	-3139,7	12,8%
Itálie	13506,8	10922,3	-2584,5	10,6%
Nizozemí	6131,5	2190,4	--3941,1	16,1%
Rakousko	2209,2	1830,1	-379,1	1,5%
Finsko	1559,9	1280,4	-279,5	1,1%
Švédsko	2697,7	1573,4	-1124,3	4,6%
Velká Británie	12380,6	8294,2	-4086,4	16,7%
Čistý příjemce 2006	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	-(+,-)	Podíl čistého příjemce
Belgie	4156,1	5625,1	1469	7,9%
Česko	1035,3	1330	294,7	1,6%
Estonsko	130,3	300	169,7	0,9%
Řecko	1834,1	6833,7	499,6	26,9%
Malta	50,2	157	106,8	0,6%
Kypr	153,3	239,6	86,3	0,5%
Lotyšsko	155,1	402,6	27,5	1,3%
Litva	233,8	799,8	566	3,0%
Lucembursko	217,2	1164,7	947,5	5,1%
Maďarsko	782,5	1842,2	1059,7	5,7%
Španělsko	9799,7	12883	3083,3	16,6%
Polsko	2446,6	5305,6	2859	15,4%
Portugalsko	1378,4	3634,8	2256,4	12,2%
Slovinsko	279,1	406	126,9	0,7%
Slovensko	401,6	696,2	294,6	1,6%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf - vlastní zpracování
pozn.: (+) čistý příjemce, (-) čistý plátec

Velikost jednotlivých čistých pozic v roce 2006 zachycuje graf – obrázek č. 34. Z toho grafu lze sledovat data, která již byla uvedena. Největším čistým plátcem je opět Německo.

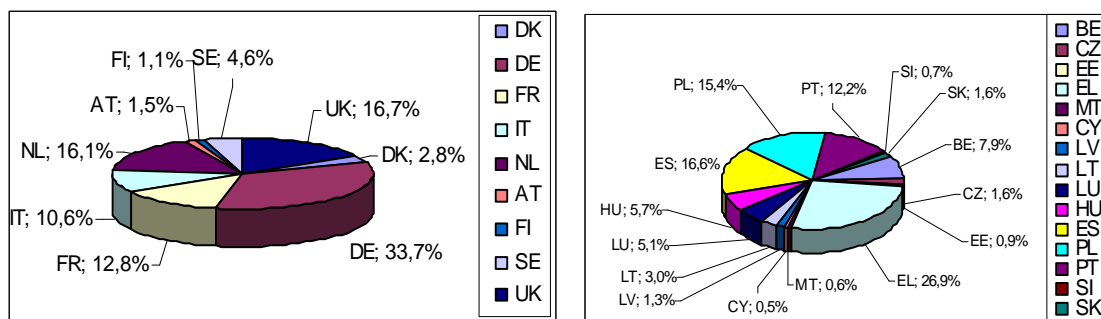
Dalšími významnými čistými plátcí jsou Velká Británie, Nizozemí, Itálie a Francie. Jejich celkový podíl na všech čistých plátcích je necelých 80%. Z grafu je také patrné, že prudce klesá čistá pozice čistého příjemce – Španělska na 16,6% a ztrácí pozici největšího čistého příjemce. Ta byla v roce 2006 přenechána Řecku. Dalšími většími čistými příjemci jsou Polsko s Portugalskem a jejich společný podíl se Španělskem tvoří necelých 45%. Skoro nulová hodnota čisté pozice byla vypočtena u Dánska, Rakouska, Finska a států SVE.

Obr.34 - Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2006

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Procentuelní rozložení čistých plátců v roce 2006 je přehledně zobrazeno v grafu – obrázek č. 35 (vlevo) a rozložení čistých příjemců je názorně zobrazeno v grafu – obrázek č. 35 (vpravo). Podíl čisté pozice za rok 2006 byl vypočítán a výsledná hodnota byla vnesena do tohoto grafu.

Obr. 35 - Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2006

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Čistá pozice členských států – rok 2007

V roce 2007 mělo Společenství již 27 členů. Byly to tyto státy : Belgie, Dánsko, Německo, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemí, Velká Británie, Řecko, Rakousko, Španělsko, Portugalsko, Finsko, Švédsko, Malta, Kypr, státy SVE a nově přistupující Rumunsko a Bulharsko. Údaje o uskutečněných národních příspěvcích členských států odvedených do rozpočtu EU a finančních prostředcích, jenž byly členskými státy v roce 2007 z rozpočtu EU odčerpány, jsem soustředila tabulky č. 33. Z těchto dat jsem zpracovala čisté pozice členských států.

Tab. 33 Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2007

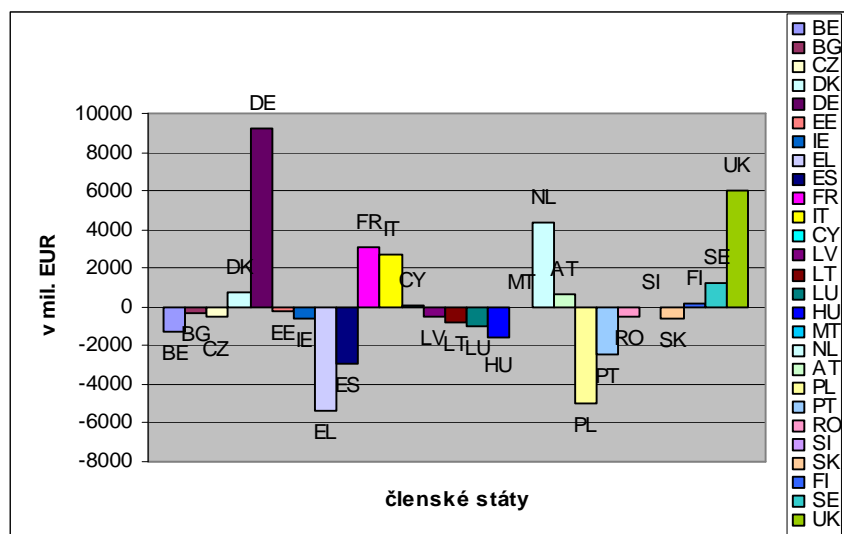
čistý plátec 2007	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistého plátce
Francie	16988,9	13897,2	-3091,7	10,9%
Finsko	1629,4	1423,4	-206	0,7%
Švédsko	2915,2	1659	-1256,2	4,4%
Velká Británie	13429	7422,9	-6006,1	21,2%
Itálie	14024,2	11315,3	-2708,9	9,6%
Kypr	170,3	126,8	-43,5	0,2%
Nizozemí	6302,8	1916,4	-4386,4	15,5%
Rakousko	2218,1	1598,4	-619,7	2,2%
Dánsko	2219	1449,2	-769,8	2,7%
Německo	21710	12483,6	-9226,4	32,6%
čistý příjemce 2007	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistého příjemce
Belgie	4371,9	5678,8	1306,9	5,5%
Bulharsko	290,8	591,5	300,7	1,3%
Česko	1167	1721	544	2,3%
Estonsko	176,7	376,9	200,2	0,8%
Irsko	1586,4	2156,7	570,3	2,4%
Řecko	3019,9	8429,1	5409,2	22,9%
Španělsko	9838,2	12795,9	2957,7	12,5%
Lotyšsko	199	675	476	2,0%
Litva	271	1043,8	772,8	3,3%
Lucembursko	295,8	1255,9	960,1	4,1%
Maďarsko	870,2	2427,6	1557,4	6,6%
Malta	57	89,3	32,3	0,1%
Polsko	2808,6	7786,4	4977,8	21,1%
Portugalsko	1460,4	3904,4	2444	10,3%
Rumunsko	1089,4	1602,4	513	2,2%
Slovinsko	359,4	390,1	30,7	0,1%
Slovensko	519,2	1082,6	563,4	2,4%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf - vlastní zpracování

pozn.: (+) čistý příjemce, (-) čistý plátec

Hodnoty jednotlivých čistých pozic členských států v roce 2007 jsou zachyceny v grafu – obrázek č. 36. Zde vidíme, že největším čistým plátcem je Německo. Jeho čistá pozice se

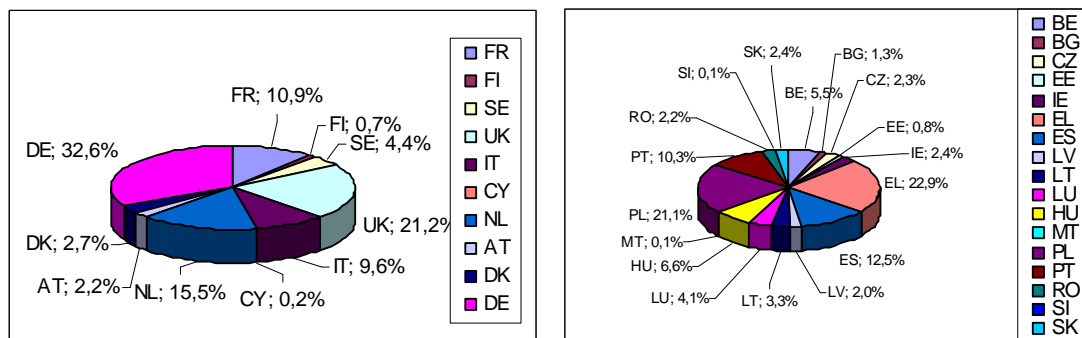
v roce 2007 dostala na nejvyšší hodnotu ze všech čistých plátců. Dalšími velkými se tradičně stávají Velká Británie, Nizozemí, Itálie a Francie. Poprvé můžeme sledovat růst čisté pozice u států Dánska a Rakouska, které se tímto stávají dalšími významnými čistými plátcí. Současně můžeme zaznamenat růstový trend u Švédska. Na předních místech čistých příjemců se objevuje Řecko s Polskem. Roste čistá pozice příjemce u Maďarska a Pobaltských republik. Skoro nulová hodnota čisté pozice byla vypočtena u Finska a zbývajících států SVE. Pomocí tohoto grafu zjišťujeme, že nejvýznamnějším čistým plátcem se stává opět Německo.

Obr. 36 - Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2007

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Procentuelní rozložení čistých plátců v roce 2007 je přehledně zobrazeno v grafu – obrázek č. 37 (vlevo) a rozložení čistých příjemců je názorně zobrazeno v grafu – obrázek č. 37 (vpravo). Podíl čisté pozice za rok 2007 byl vypočítán a výsledná hodnota byla vnesena do tohoto grafu.

Obr. 37 - Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2007

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Čistá pozice členských států – rok 2008

V roce 2008 mělo Společenství již 27 členů. Byly to tyto státy : Belgie, Dánsko, Německo, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemí, Velká Británie, Řecko, Rakousko, Španělsko, Portugalsko, Finsko, Švédsko, Malta, Kypr, státy SVE. Údaje o uskutečněných národních příspěvcích členských států odvedených do rozpočtu EU a finančních prostředcích, jenž byly členskými státy v roce 2008 z rozpočtu EU odčerpány, jsem soustředila tabulky č. 34. Z těchto dat jsem zpracovala čisté pozice členských států.

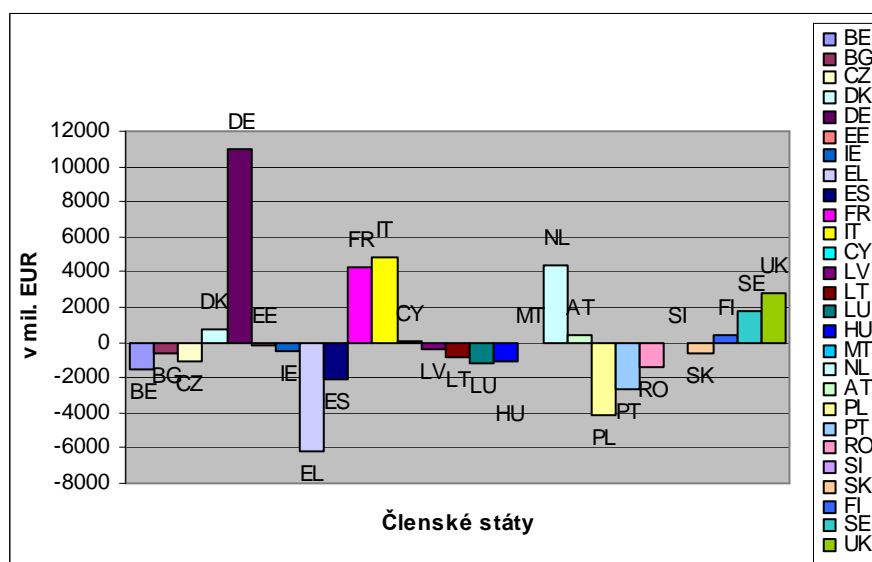
Tab. 34 Vývoj čistých plátců a čistých příjemců v roce 2008

čistý plátec 2008	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistého plátce
Dánsko	2301,2	1557,2	-744	2,4%
Německo	22215,3	11193,8	-11021,5	35,9%
Francie	18025,1	13721,8	-4303,3	14,0%
Itálie	15144,5	10306,4	-4838,1	15,7%
Kypr	179,9	130,1	-49,8	0,2%
Nizozemí	6668,7	2267	-4401,7	14,3%
Rakousko	2194,4	1777,3	-417,1	1,4%
Finsko	1710	1321,3	-388,7	1,3%
Švédsko	3223,1	1464	-1759,1	5,7%
Velká Británie	10113,9	7309,9	-2804	9,1%
čistý příjemce 2008	Národní příspěvky do rozpočtu EU	Čerpání prostředků z EU	(+,-)	Podíl čistého příjemce
Belgie	4631	6107,6	1476,6	6,0%
Bulharsko	363,7	971,6	607,9	2,5%
Česko	1396	2441,1	1045,1	4,3%
Estonsko	161,2	368,3	207,1	0,8%
Irsko	1576,6	2051,6	475	1,9%
Řecko	2327,9	8514	6186,1	25,2%
Španělsko	9966,1	12093,8	2127,7	8,7%
Lotyšsko	215,6	610,4	394,8	1,6%
Litva	329,2	1134,5	805,3	3,3%
Lucembursko	259,4	1409,8	1150,4	4,7%
Maďarsko	947,1	2002,6	1055,5	4,3%
Malta	60,1	87,4	27,3	0,1%
Polsko	3472,5	7639,5	4167	17,0%
Portugalsko	1465,7	4116,6	2650,9	10,8%
Rumunsko	1217,6	2666,2	1448,6	5,9%
Slovinsko	408,5	456,4	47,9	0,2%
Slovensko	594,9	1241,8	646,9	2,6%

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

pozn.: (+) čistý příjemce, (-) čistý plátec

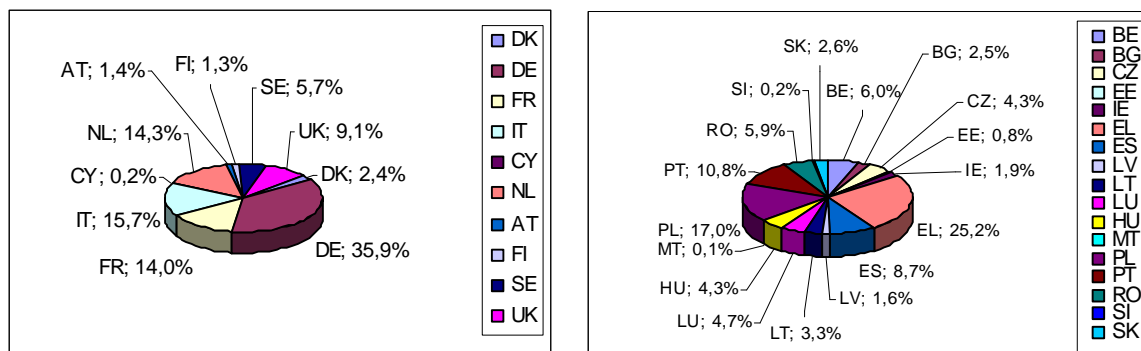
Průběh jednotlivých hodnot čistých pozic členských států v roce 2008 je zachycen v grafu – obrázku č. 38. Na první pohled nás zaujme, že největším čistým plátcem je Německo. Jeho čistá pozice se v roce 2008 je opět nejvyšší, a proto se stává nejdůležitějším čistým plátcem. Dalšími významnými čistými plátcí se ve stejném poměru stávají Velká Británie, Francie, Itálie, Nizozemí. Oproti předcházejícímu období můžeme sledovat i stálý růst čisté pozice plátců – Švédska, Finska, Rakouska a Dánska. Na první pohled je zřetelný další pokles čistého příjemce u členského státu Španělska oproti minulému období. Jeho podíl v roce 2008 klesl na 8,7 %. Na předních místech čistých příjemců se beze změn dále objevuje Řecko, Portugalsko, Belgie a Polsko a nově přistupující (2007) Rumunsko. Málo významnou hodnotu čisté pozice má Irsko a zbývající státy SVE. Z grafu můžeme sledovat, že nejvýznamnějším čistým plátcem se v roce 2008 stává opět Německo.

Obr. 38 - Hodnoty čistých pozic členů EU v roce 2008

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf - vlastní zpracování

Procentuelní rozložení čistých plátců v roce 2008 je přehledně zobrazeno v grafu – obrázek č. 39 (vlevo) a rozložení čistých příjemců je názorně zobrazeno v grafu – obrázek č. 39 (vpravo). Podíl čisté pozice za rok 2008 byl vypočítán a výsledná hodnota byla vnesena do tohoto grafu.

Obr. 39 - Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v roce 2008

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Zhodnocení čistých pozic členských států v období 1998-2008

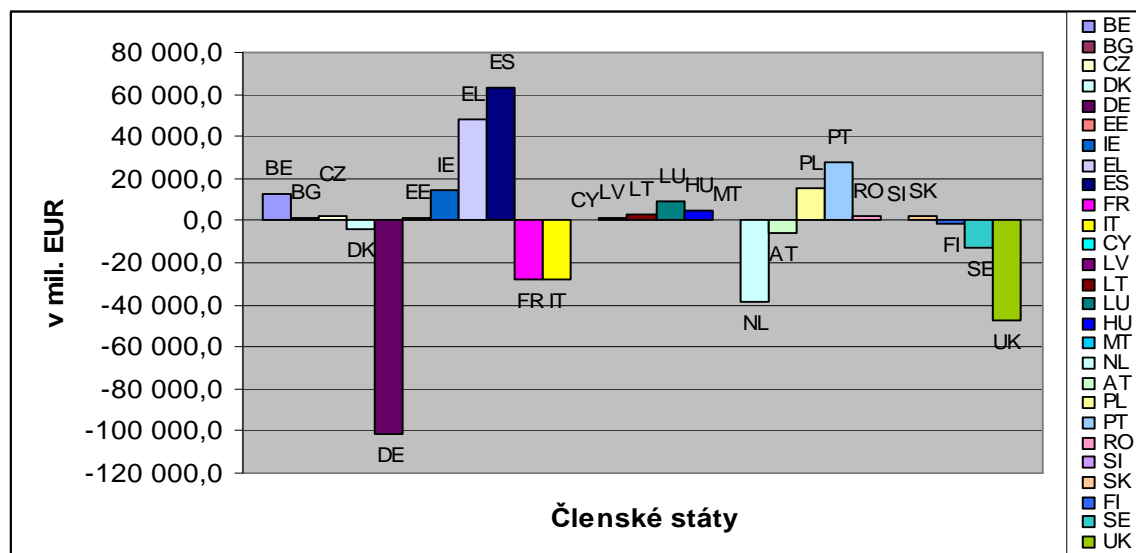
Podrobný rozbor dat čistých pozic provedených v jednotlivých rocích období 1998-2008 členských států EU, jenž byly získány vlastní metodou výpočtu, jsem názorně shrnula do přehledné tabulky č. 35. Pro přehlednost jsou barevně rozlišeni čistí plátcí (oranžová) a čistí příjemci (šedá). Z tabulky č. 35 vyplývá, že mezi čisté plátce se v období let 1998-2008 patří vyspělé státy EU. Především Německo, jak již vyplynulo i z předchozí analýzy čisté pozice v období 1976-1997, je nejvýznamnějším čistým plátcem. Jeho podíl čistého plátce se ve sledovaném období rovná necelým 40 %. Druhým nejsilnějším státem, který se ve sledovaném období podílel vysokými hodnotami souhrnné čisté pozice byla Velká Británie. Výpočtem bylo zjištěno, že podíl čistého plátce dosahoval 17,6 %. Příjemným překvapením je skutečnost, že mezi důležité čisté plátce patří Nizozemí. Během let 1998-2008 jeho podíl dosahoval hodnoty 14,5 % ze všech čistých plátců. Podle uskutečněných výpočtů členské státy Itálie a Francie dosáhly velmi podobných souhrnných hodnot čistých pozic ve sledovaném období. Velikost jejich podílů je u každého státu asi desetiprocentní. Méně významných hodnot čistých plátců dosáhly v období 1998-2008 členské státy Rakousko, Dánsko a Finsko a Švédsko. Z tabulky č. 35 je patrný i vývoj čistých příjemců. Na předních místech čistých příjemců dominuje ve sledovaném období Španělsko. Z vypočtených dat vyplývá, že jeho podíl čistého příjemce dosahuje hodnoty 30,4 %. Podobný vývoj je i Řecka, které se stává dalším největším čistým příjemcem během let 1998-2008. Jeho podíl čistého příjemce byl vypočten 23,1 %. Mezi další velké čisté příjemce patří Portugalsko s podílem čistého příjemce 13,5%, Belgie s 6% a Irsko se 7%. Následuje je Lucembursko s výsledkem 4,4%. Z nově přistupujících států SVE je

Tab. 35 Vývoj čistých pozic členských států v průběhu let 1998-2008 vlastním výpočtem

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	součet
Belgie	801,7	970,5	850,6	456,4	1 320,9	991	1314,7	1 552,1	1 469,0	1 306,9	1 476,6	12 510,4
Bulharsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	300,7	607,9	908,6
Česko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	250,5	84,7	294,7	554,0	1 045,1	2 229,0
Dánsko	-180,4	-103,4	-42,0	-427,2	-218,9	-286	-349,1	-436,6	-691,1	-769,8	-744,0	-4 248,5
Německo	-10 224,6	-11 083,0	-11 518,4	-9 480,3	-5 884,9	-8608,2	-8484,3	-7 852,2	-8 258,8	-9 226,4	-11 021,5	-101 642,6
Estonsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	146,6	149,0	169,7	200,2	207,1	872,6
Irsko	2 242,1	1 849,4	1 542,8	1 099,2	1 578,7	1562,6	1564,3	1 051,1	979,8	570,3	475,0	14 515,3
Řecko	4 647,2	3 676,8	4 194,8	4 377,8	3 345,8	3316,3	4065,8	3 794,7	4 999,6	5 409,2	6 186,1	48 014,1
Španělsko	6 697,1	6 729,7	4 358,3	6 966,4	8 659,7	8445,5	7973,1	5 348,7	3 083,3	2 957,7	2 127,7	63 347,2
Francie	-1 532,3	-889,9	-2 133,1	-2 796,8	-1 996,6	-1795	-3068,6	-3 233,6	-3 139,7	-3 091,7	-4 303,3	-27 980,6
Itálie	-2 091,3	-1 704,5	-188,3	-3 013,7	-3 079,5	-1132,9	-3419	-2 850,4	-2 584,5	-2 708,9	-4 838,1	-27 611,1
Kypr	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	52,5	65,3	86,3	-43,5	-49,8	110,8
Lotyšsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	199,5	255,2	247,5	476,0	394,8	1573,0
Litva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	368,1	458,6	566,0	772,8	805,3	2 970,8
Lucembursko	692,6	638,7	699,8	633,2	770,3	891,3	900,7	878,8	947,5	960,1	1 150,4	9 163,4
Maďarsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	176,3	523,8	1 059,7	1 557,4	1 055,5	4 372,7
Malta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	45,7	84,6	106,8	32,3	27,3	296,7
Nizozemí	-3 005,4	-3 318,7	-3 255,5	-3 840,6	-2 881,9	-2928	-3153	-3 853,6	-3 941,1	-4 386,4	-4 401,7	-38 965,9
Rakousko	-756,3	-812,9	-695,3	-696,6	-248,5	-358,7	-426,1	-357,8	-379,1	-619,7	-417,1	-5 768,1
Polsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	1409,6	1 702,0	2 859,0	4 977,8	4 167,0	15 115,4
Portugalsko	2 902,8	2 712,2	1 955,1	1 657,1	2 679,2	3476,8	3082,1	2 353,6	2 256,4	2 444,0	2 650,9	28 170,2
Rumunsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0,0	0,0	513,0	1 448,6	1 961,6
Slovinsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	111,6	91,4	126,9	30,7	47,9	408,5
Slovensko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	168,5	250,5	294,6	563,4	646,9	1 923,9
Finsko	-170,7	-276,0	167,0	-214,0	23,6	10,1	-68,5	-114,2	-279,5	-206,0	-388,7	-1 516,9
Švédsko	-1 039,0	-1 185,2	-1 432,0	-1 255,7	-849,7	-1050,1	-1229,8	-1 091,7	-1 124,3	-1 256,2	-1 759,1	-13 272,8
Velká Británie	-5 555,8	-5 190,2	-6 009,8	-1 879,8	-3 991,8	-3797	-4552,3	-3 486,8	-4 086,4	-6 006,1	-2 804,0	-47 360,0
Celkem	-6 572,3	-7 986,5	-11 506,0	-8 414,6	-773,6	-1 262,3	-2 921,1	-4 632,8	-4 937,7	-4 688,2	-6207,2	-59 902,3

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf - **vlastní zpracování**, pozn.: (+) čistý příjemce, (-) čistý plátc

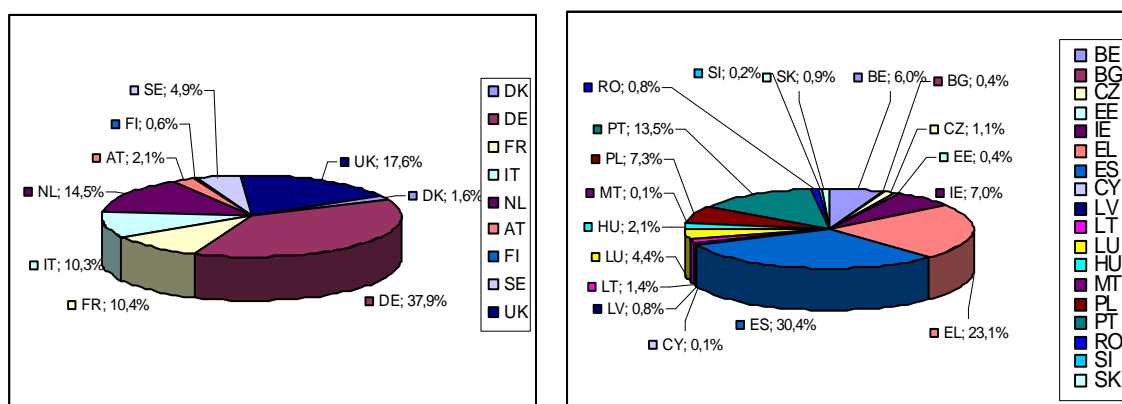
nejvýznamnějším čistým příjemcem Polsko, u kterého byl podíl čistého příjemce vypočítán na 7,3 %. Výsledky souhrnného rozboru za období 1998-2008 jsou zachyceny v grafu – obrázku č. 40. Z grafu vyplývá to co již bylo uvedeno. Zde můžeme pozorovat souhrnné hodnoty nově přistupujících států. Jejich hodnoty jsou zcela ovlivněny skutečností, že přistoupily v průběhu sledovaného období 1998-2008, a to v roce 2004. Proto tyto státy dosahují málo významných souhrnných hodnot čistých pozic.

Obr. 40 - Souhrnné hodnoty čistých pozic členů EU v letech 1998-2008

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Procentuelní rozložení čistých plátců v letech 1998 - 2008 je přehledně zachyceno v grafu – obrázek č. 41 (vlevo) a rozložení čistých příjemců je názorně zobrazeno v grafu – obrázek č. 41 (vpravo). Data jsou za jednotlivé roky 1998-2008 zprůměrnována a výsledné hodnoty potom jsou vneseny do grafu.

Obr. 41 - Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v letech 1998-2008

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování

Významnost jednotlivých států pro rozpočet EU se odvíjí od dosahovaných ekonomických ukazatelů a síle ekonomiky daného členského státu v daném čase. Svou čistou pozici můžou členské státy do jisté míry ovlivnit i volbou různých koncepcí financování všech politik v rámci rozpočtu EU. Z výsledků této analýzy je zajímavé pozorovat jak stav ekonomiky členských států ovlivňuje jejich čisté pozice ve vztahu k rozpočtu EU.

4.3 Analýza čisté pozice členských států v průběhu let 1998-2008 na základě stanovené metody výpočtu EK

EK soustředí veškeré skutečnosti o národních příspěvcích a o čerpání prostředků z rozpočtu EU v ročních finančních výkazech. Jednou z mnoha skutečností je i oblast čisté pozice (rozpočtová bilance). EK si stanovila početní metodu, kterou se dá zjistit, zda-li je členský stát čistým příjemcem anebo čistým plátcem. [4]

Výpočet je dán tímto vztahem:

$$OEX_m - \frac{NC_m}{\sum NC} \times \sum OEX = OB \quad (4.2)$$

OEX_m (Operating expenditure) – odčerpané prostředky (TEX) z rozpočtu EU konkrétním členským státem, které jsou poníženy o výdaje na administrativu konkrétního členského státu za jeden rok.

OEX (Operating expenditure) – suma všech odčerpaných prostředků z rozpočtu EU všemi členskými státy (EU-27), která byla ponížena o výdaje na administrativu všech států EU-27 za 1 rok.

NC_m (national contribution) - čistý národní příspěvek členského státu během jednoho roku.

NC (national contribution) – suma čistých národních příspěvků všech členských států EU-27 během jednoho roku.

Výpočtem nejprve zjistíme podíl jednoho čistého národního příspěvku konkrétního členského státu ku národním čistým příspěvkům všech členských států. Tato hodnota je

stanovena procentuálním vyjádřením a sděluje nám informaci kolika % se konkrétní členský stát podílí na celkové sumě čistých národních příspěvků v rozpočtu EU. Tímto podílem (%) poté vynásobíme celkovou sumu odčerpaných prostředků z rozpočtu EU za všechny členské státy. Tím získáváme poměrové vyjádření hodnoty o odčerpaných prostředcích z rozpočtu za daný členský stát. V poslední fázi výpočtu odečteme tuto hodnotu od hodnoty skutečně odčerpaných prostředků daného státu, které byly poníženy o administrativní výdaje. Pokud je výsledkem záporné číslo, znamená to, že členský stát je čistým plátcem. V opačném případě se stát stává čistým příjemcem a výsledek propočtu je kladné číslo.

4.3.1 Čistá pozice členských států v období let 1998-2008

V letech 1998-2008 dochází k přípravě základních podmínek pro rozšíření EU z 15 členů na 27 o státy SVE. V roce 2004 a 2007 dochází k samotnému uskutečnění rozšíření. Z údajů uvedených ve finančním výkaze 2008 jsem vypočítala čisté pozice členských států od roku 1998 až do roku 2008 metodou výpočtu stanovenou EK, která byla představena v podkapitole 4.3 a data jsou soustředěny do následující tabulky č. 36. Pro lepší názornost bude výpočet EK předveden na jednom členském státu – Belgii za rok 2004. Pro výpočet čisté pozice bude připomenut vzorec, z kterého vychází EK.

$$OEX_m - \frac{NC_m}{\sum NC} \times \sum OEX = OB$$

po dosazení pro Belgii rok 2004:

$$(5163,6 - 2999,2) - \frac{2570,1}{87746,2} \times 92132,3 = -536,1$$

U uvedeného výsledku tohoto výpočtu vyplývá, že členský stát je čistým plátcem. Tato metoda výpočtu je uskutečněna ze vstupních dat všech členských států ve sledovaném období 1998-2008 získaných z finančních výkazů EK za rok 2008 a výsledky byly soustředěny do následující tabulky. Tabulka č. 36 zahrnuje údaje čistých pozic členských států EU, které jsou řazeny po jednotlivých členských státech.

Tab. 36 Vývoj čistých pozic členských států v průběhu let 1998-2008 metodou stanovenou EK

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	součet
Belgie	-412,3	-333,3	-323,2	-745,2	-517,7	-779,7	-536,1	-607,5	-709,9	-868,9	-720,6	-6 554,4
Bulharsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	335,0	669,6	1 004,6
Česko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	272,2	178,0	386,2	656,4	1 178,0	2 670,8
Dánsko	3,4	117,8	239,6	-223,1	-169,1	-220,0	-224,6	-265,3	-505,2	-604,9	-543,2	-2 394,6
Německo	-8 065,4	-8 539,2	-8 232,4	-6 971,5	-4 954,0	-7 605,4	-7 140,4	-6 064,3	-6 325,2	-7 420,2	-8 774,3	-80 092,3
Estonsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	145,0	154,3	176,4	226,2	227,4	929,3
Irsko	2 378,0	1 976,0	1 719,5	1 198,3	1 574,1	1 559,0	1 593,8	1 136,6	1 080,5	671,8	566,1	15 453,7
Řecko	4 733,1	3 813,6	4 380,6	4 503,6	3 375,7	3 358,3	4 163,3	3 900,5	5 102,3	5 436,4	6 279,7	49 047,1
Španělsko	7 129,1	7 364,4	5 263,6	7 661,2	8 859,4	8 704,9	8 502,3	6 017,8	3 811,7	3 649,5	2 813,2	69 777,1
Francie	-896,3	-15,5	-676,6	-2 043,4	-2 218,4	-1 976,1	-3 050,7	-2 883,5	-3 012,5	-3 001,5	-3 842,7	-23 617,2
Itálie	-1 437,2	-800,2	1 231,2	-2 030,9	-2 917,1	-849,8	-2 946,9	-2 199,0	-1 731,8	-2 016,8	-4 101,4	-19 799,9
Kypr	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	63,5	90,3	102,4	-10,5	-17,7	228,0
Lotyšsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	197,7	263,9	255,5	488,7	407,0	1 612,8
Litva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	369,3	476,4	585,3	793,1	842,6	3 066,7
Lucembursko	-77,0	-85,8	-54,6	-140,0	-48,1	-57,2	-93,6	-86,8	-60,2	-114,9	-22,1	-840,3
Maďarsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	193,4	590,1	1 115,0	1 605,7	1 111,7	4 615,9
Malta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	45,0	90,0	101,0	28,1	30,0	294,1
Nizozemí	-1 548,1	-1 851,1	-1 543,9	-2 259,9	-2 171,3	-1 942,2	-2 034,9	-2 636,6	-2 587,6	-2 865,5	-2 678,2	-24 119,3
Rakousko	-633,8	-635,0	-435,5	-542,4	-212,6	-330,9	-365,1	-277,9	-301,5	-563,7	-356,4	-4 654,8
Polsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 438,3	1 853,2	2 997,6	5 135,7	4 441,7	15 866,5
Portugalsko	3 016,7	2 855,0	2 128,2	1 773,8	2 682,7	3 476,3	3 124,0	2 378,0	2 291,7	2 474,1	2 695,1	28 895,6
Rumunsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	595,6	1 581,0	2 176,6
Slovinsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	109,7	101,5	142,8	88,5	113,8	556,3
Slovensko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	169,2	270,9	323,2	617,7	725,6	2 106,6
Finsko	-105,1	-199,5	275,9	-153,0	-4,9	-26,7	-69,6	-84,8	-241,0	-172,0	-318,5	-1 099,2
Švédsko	-784,6	-903,6	-1 058,7	-982,9	-750,4	-945,6	-1 059,8	-866,9	-856,6	-995,5	-1 463,1	-10 667,7
Velká Británie	-3 300,6	-2 763,7	-2 913,7	955,4	-2 528,4	-2 364,9	-2 864,9	-1 529,0	-2 140,2	-4 168,2	-844,3	-24 462,5

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf - vlastní zpracování, pozn.: (+) čistý příjemce, (-) čistý plátc

Oranžově jsou zvýrazněna data týkající se čistých plátců v konkrétním roce. Údaje o čistých příjemcích jsou zvýrazněny tmavě šedou. Data o státech, které v daném roce ještě nebyly součástí společenství, ale během sledovaného období přistoupily do EU, jsou označena světle šedou barvou. Údaje jsou v tabulce zpracovány v časovém úseku 1998-2008. Tabulka též zobrazuje součet všech rozpočtových bilancí za daný časový úsek, ze kterého plyne, jestli byl členský stát v tomto období čistým plátcem nebo příjemcem.

Belgie od počátku sledovaného období je čistým příjemcem. Hodnoty dosahují nejprve kolísavých výsledků a od roku 2004 se míra čistého plátce zvyšuje.

Dánsko se řadí mezi vyspělé členy EU, který se ve sledovaném období 1998-2008 stává nejprve v prvních třech letech čistým příjemcem a od roku 2001 čistým plátcem, jehož rozpočtová bilance v průběhu sledovaného období vykazuje kolísavých hodnot.

Německo je podle výpočtů jedním z nejvýznamnějších a největších čistých plátců rozpočtu v průběhu sledovaného období. Tento stát dvakrát více přispěje do rozpočtu než z něj vyčerpá.

Řecko je naopak jedním z největších čistých příjemců z rozpočtu EU. Z vypočtených údajů vyplývá, že v prvních dvou třetinách sledovaného období tento stát dosahoval vyrovnaných hodnot čistého příjemce, později se hodnota rozpočtové bilance zvyšovala.

Francie je jedním se zakladatelských států EU. Z tabulky je zřejmé, že v období let 1998-2008 je čistým plátcem. Francie je zastáncem šetrné zemědělské politiky, proto čerpá více finančních prostředků z rozpočtu EU a dosahuje zhruba třetinového podílu Německa.

Španělsko je podle výpočtů největším čistým příjemcem během let 1998-2008. Vůbec nejvyšších čistých pozic tento stát dosáhl v letech 2002-2004. Poté se míra čistého příjemce prudce snižuje.

Irsko podle výpočtů se řadí mezi čisté příjemce. Do roku 2001 je jeho podíl čistého příjemce klesající, aby pak v letech 2002-2004 stagnoval a v dalších letech se prudce snižoval.

Itálie je od počátku sledovaného období čistý plátec. Z výpočtů vyplývá, že tento stát dosahuje během let 1998-2008 nevyrovnaných hodnot čistého plátce. Nejvyšší míry čistého plátce dosáhl v roce 2008, naopak nejnižší v roce 1999.

Lucembursko je podle výpočtů čistý plátec, který dosahuje nejnižších hodnot čistého plátce. Pro dokreslení: nejvyšší hodnoty čistého plátce Lucembursko dosáhlo v roce 2001 a to velikosti -140 mil. EUR, nejnižší v roce -22,1 mil. v roce 2008.

Nizozemí se řadí ve sledovaném období k významným čistým plátcům. Jeho rozpočtová bilance je během let 1998-2008 mírně rostoucí a je třetí nejvýznamnějším plátcem.

Rakousko je od počátku sledovaného období menším, ale za to stabilním čistým plátcem. Nejvyšších hodnot čisté pozice docílilo v roce 1999. Od té doby jeho čistá pozice klesá.

Portugalsko se řadí mezi čisté příjemce. Během let 1998-2008 se začleňuje na 3. pořadí čistých příjemců. Dle výpočtů nejvyšší hodnoty čistého příjemce dosahuje v roce 2003.

Finsko je jedním z méně významných čistých plátců. V roce 2000 byla jeho rozpočtová bilance kladná, což znamená, že se v tomto roce stává dokonce čistým příjemcem. Od tohoto roku je vývoj čisté pozice velmi proměnlivý, nejvyšší hodnoty čistého plátce dosahuje v roce 2008.

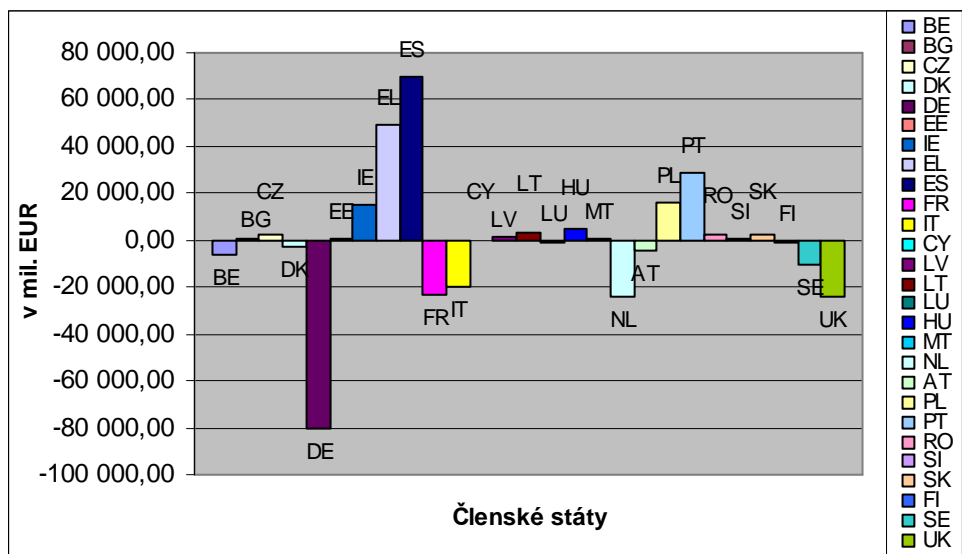
Švédsko podle výpočtů rozpočtové bilance je menším čistým plátcem. Jeho čistá pozice je během let 1998-2008 proměnlivá a osciluje kolem 1 000 mil.EUR.

Velká Británie se řadí ve sledovaném období mezi čisté plátce a spolu Německem je jedním z nejvýznamnějších čistých plátců. Výjimka nastává v roce 2001, kdy má tento stát rozpočtovou bilanci kladnou a stává se čistým příjemcem.

Státy SVE a Malta se řadí podle výpočtů ve sledovaném období mezi menší čisté příjemce. Tento vývoj je vysvětlen krátkou dobou působení v EU. Pro všechny země je charakteristická růstová tendence čisté pozice příjemce. K velkým čistým příjemcům v této skupině členů patří Polsko a Maďarsko.

Kypr je také od roku 2004 nováčkem v EU a jeho souhrnná čistá pozice během let 1998-2008 je kladná, což ho řadí mezi čisté příjemce. Zajímavé je však sledovat změnu rozpočtové bilance v posledních dvou letech, kdy nastává obrat a Kypr se stává čistým plátcem – jediným z nově přistupujících států.

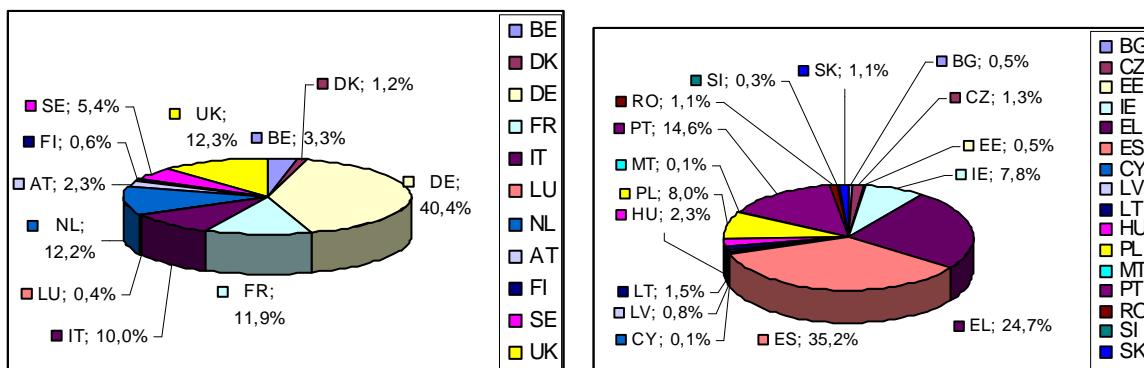
Průběh souhrnných hodnot čistých pozic členských států v období 1998-2008 je zaznamenán v grafu - obrázek č. 42. Grafu zcela dominuje souhrnná čistá pozice Německa. S velkým odstupem se stejnou měrou souhrnné čisté pozice podílí Velké Británie, Francie, Nizozemí, Itálie. Za nimi potom s velkým rozdílem následuje Švédsko, Belgie, Rakousko, Dánsko, Finsko a Lucembursko. Z grafu lze i vysledovat souhrnné hodnoty čistých příjemců. Zajímavý vývoj si můžeme sledovat u států Španělska, Řecka a Portugalska, které se v letech 1998-2008 stávají největšími čistými příjemci. Nízké hodnoty čistého příjemce dosahují státy SVE. Výjimku z nováčků EU tvoří Polsko, které má souhrnnou hodnotu čisté pozice na úrovni Irska a zaujímá čtvrté místo ve velikosti vypočítané čisté pozice.

Obr. 42 - Souhrnné hodnoty čistých pozic členů EU v letech 1998-2008

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf - vlastní zpracování

Procentuelní rozložení čistých plátců v letech 1998-2008 je přehledně zobrazeno v grafu – obrázek č. 43 (vlevo) a rozložení čistých příjemců je názorně zobrazeno v grafu – obrázek č.

Rozložení čistých plátců a čistých příjemců v letech 1998-2008

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf - vlastní zpracování

43 (vpravo). Data jsou za jednotlivé roky zprůměřňována a výsledné hodnoty potom jsou vneseny do grafu.

Zhodnocení čistých pozic členských států v období let 1998-2008 - výpočet metodou EK

Z rozboru dat, které byly získány metodou výpočtu EK za období 1998-2008 členských států EU, vyplývají následující skutečnosti. Mezi nejvýznamnější čisté plátce v období 1998-2008 jednoznačně patří Německo. Je to dáno jeho ekonomickou vyspělostí, která je podpořena vysokou produktivitou práce, kvalitou produkce a relativně nízkými mzdami ve srovnání s ostatními vyspělými státy začleněnými do EU. Z těchto stabilních atributů Německo po léta buduje silnou ekonomiku (HDP) z níž se i odvíjí výše příspěvků do rozpočtu. Jeho podíl činí něco málo přes 40% všech čistých plátců. Z výpočtů souhrnné čisté pozice metodou EK je dále zřejmé, že dalším silným čistým plátcem je Velká Británie a Nizozemí. Jejich společný podíl je v daném období 24,3%. Z uvedených dat vyplývá, že podíl těchto tří členských států dosahuje dvou třetin všech čistých plátců. Z vyspělých zemí EU se dále významným podílem čistého plátce projevuje Francie s Itálií. Obě země dosáhly velmi podobných souhrnných čistých pozic. Méně významných hodnot čistých plátců zjištěných metodou výpočtu EK dosáhly Švédsko, Belgie, Rakousko a Dánsko. Na hranici čistého plátce a příjemce je Lucembursko a Finsko. Z analýzy je patrný i vývoj čistých příjemců. Na základě uskutečněných propočtů dominuje v popředí čistých příjemců Španělsko s Řeckem. Z uvedených dat vyplývá, že podíl těchto dvou plátců dosahuje 60 % všech čistých příjemců. Ve sledovaném období patří mezi další velké příjemce Portugalsko a Polsko. V závěsu těchto čistých příjemců je Irsko. Podíl těchto tří členských států dosahuje něco málo přes 30 %. Z analýzy tudíž vyplývá, že zbytek čistých příjemců tvoří 10 % všech čistých příjemců. Mezi tyto členské státy patří všechny zbývající země SVE a Malta s Kyprem. K nulové hranici čistého příjemce a plátce se přibližují Malta, Slovinsko, Bulharsko, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Rumunsko, Slovensko, Česko a Litva. Tyto výsledky je možné odůvodnit dvěma skutečnostmi, a to krátkým působením těchto států v Unii. Jejich vstup do EU byl uskutečněn v roce 2004, a proto ve sledovaném období v období 1998-2008 byla vstupní data zpracována pouze omezených letech 2004-2008 (v případě BG a RO 2007-2008). Druhým důvodem je často malá územní rozloha členského státu nebo nízký počet obyvatel žijících na tomto území.

Z těchto výše uvedených aspektů je vztažena významnost jednotlivých států pro rozpočet EU. Ta se odvíjí i od dosahovaných ekonomických ukazatelů a síle ekonomiky daného

členského státu v daném čase. Z výsledků analýzy je zajímavé pozorovat jak tyto aspekty ovlivňují čisté pozice jednotlivých členských států ve vztahu k rozpočtu EU.

4.4 Porovnání metod výpočtu a zhodnocení výsledků získaných použitými metodami výpočtu čisté pozice

V analýze čistých pozic členských států EU byly použity dvě metody výpočtu čisté pozice. První, vlastní metoda výpočtu, byla popsána v podkapitole 4.2. Její podstata byla v prostém rozdíle dvou proměnných - celkových výdajích rozpočtu EU a příjmů rozpočtu EU. Druhá metoda byla stanovena EK EU. Jelikož strukturovaná skladba rozpočtu do jisté míry znevýhodňuje určité typy zemí, představovala EK svoji metodu výpočtu čisté pozice, podle které každoročně určí rozpočtové bilance jednotlivých zemí. Popis metody výpočtu byl uveden v kapitole 4.3. Základ metody EK spočívá v tom, že podílem příjmů daného členského státu a všech států násobíme celkovou sumu výdajů z rozpočtu EU a získáme poměrovou hodnotu výdajů z rozpočtu EU pro daný členský stát. Takto vypočítaná veličina představuje přepočtenou hodnotu výdajů daného státu, která je odečtena od skutečných výdajů daného státu, jenž byly poníženy o výdaje na administrativu.

Z uvedených skutečností vyplývá, že metoda výpočtu EK je náročnější na získání vstupních dat, které je nutné před samým výpočtem čisté pozice upravit, a tím je výpočet složitější. V metodě výpočtu čisté pozice EK je stanovena přepočtená hodnota výdajů, která je spočítána z poměrového koeficientu, tzn. podílu příjmů daného členského státu a všech států.

Metoda výpočtu čisté pozice EK zohledňuje každému členskému státu výdaje na společnou administrativu, což jsou náklady spojené s fungováním institucí ES.

Má vlastní metoda výpočtu vychází z obecnějšího chápání dané problematiky. Definice pojmu rozpočtová bilance, nebo-li čistá pozice je několik. Můj pohled na výpočet čisté pozice je založen na jednoduché konstrukci výpočtu celkových příjmů a výdajů. Do metody výpočtu nezahrnuji jiné okolnosti, kterými bych chtěla výpočet čisté pozice vymezit pro konkrétní oblast.

Přehled hodnot vypočtených čistých pozic členských států jsem shrnula do tabulky č. 37, ze které vyplývají následující skutečnosti.

Tab. 37 Přehled výsledků čistých pozic získaných oběma metodami výpočtu

Čistá pozice	Metoda EK	Vlastní metoda
BE	-6 554,40	12 510,4
BG	1 004,60	908,5
CZ	2 670,80	2 229,0
DK	-2 394,60	-4 248,5
DE	-80 092,30	-101 642,6
EE	929,3	872,5
IE	15 453,70	14 515,6
EL	49 047,10	48 014,1
ES	69 777,10	63 347,2
FR	-23 617,20	-27 980,6
IT	-19 799,90	-27 611,1
CY	228	110,8
LV	1 612,80	1 573,0
LT	3 066,70	2 970,8
LU	-840,3	9 163,4
HU	4 615,90	4 372,7
MT	294,1	296,7
NL	-24 119,30	-38 965,9
AT	-4 654,80	-5 768,1
PL	15 866,50	15 115,4
PT	28 895,60	28 170,2
RO	2 176,60	1 961,6
SI	556,3	408,5
SK	2 106,60	1 923,9
FI	-1 099,20	-1 516,9
SE	-10 667,70	-13 272,8
UK	-24 462,50	-47 360,0
Celkem	0,0	-59 902,2

Zdroj dat: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf- vlastní zpracování

Výsledky čistých pozic členských států získaných oběma způsoby výpočtu vycházejí za sledované období 1998-2008 rozdílně, což je způsobeno několika faktory.

Na první pohled je rozdílnost ve vypočtených údajích zřejmá z konstrukce obou vzorců pro výpočet rozpočtové bilance. Jak již bylo uvedeno metoda výpočtu EK ve svém vzorci nepoužívá proměnnou – příjmy. Nahrazuje ji poměrem příjmů jedné členské země ku

celkovým příjmům všech zemí (poměrový koeficient). Tento poměr určuje procentuelní podíl dané země na celkových příjmech všech členských zemí. Vynásobením celkových výdajů EU tímto poměrovým koeficientem (procentuálním podílem) dostáváme hodnotu, která vlastně znázorňuje kolik by měl daný členský stát vyčerpat prostředků z rozpočtu EU, aby jeho rozpočtová bilance byla vyrovnaná, tj., aby podíl výdajů z rozpočtu EU byl ve stejném poměru jako příjmy do rozpočtu EU odvedené daným členským státem. Tímto propočtem by mělo být vlastně určeno v jaké výši by měly být výdaje pro daný členský stát ve vztahu k výši příjmů, které daný členský stát do rozpočtu EU odvedl. Laicky řečeno: Kolika % se stát podílel na celkových příjmech rozpočtu EU, tolik % by měl dostat z celkových výdajů rozpočtu. V závěrečné fázi výpočtu dochází k rozdílu takto stanoveného podílu výdajů a skutečně vyčerpaných prostředků (výdajů z rozpočtu EU pro daný členský stát), které jsou poníženy o administrativní výdaje.

Poměrový koeficient má také vliv další skutečnost, která vyplývá z porovnání obou metod. Tou skutečností jsou celkové součty rozpočtových bilancí. Rozpočtová bilance metodou výpočtu EK se v součtu rovná nule, na rozdíl od vlastní metody, kde se rozpočtové bilance v součtu nule nerovnají.

Klíčovým zjištěním, které znatelně ovlivňuje výpověď o obou metodách výpočtu rozpočtové bilance, je rozdílnost identifikace čistých plátců a příjemců u členských států. Barevně (oranžová) jsou vyznačeni čistí plátcí, u kterých došlo k souladu výsledků obou metod výpočtu čisté pozice, tzn., že výsledná hodnota je záporná. Čistí příjemci jsou vyznačeni šedou barvou a i u nich dochází k souladu kladných výsledků výpočtů provedených oběma metodami. Největší pozornost zaznamenaly členské státy, které jsou v zelených polích. Jsou to členské státy Belgie a Lucembursko. V této situaci se výsledky obou metod výpočtu významně rozcházejí. V případě použité metody výpočtu EK jsou oba státy čistými plátcí, ale z vlastní metody výpočtu vyplývá, že jsou oba státy čistými příjemci. Důvod tohoto rozdílu je patrný z konstrukcí jednotlivých vzorců výpočtů čistých pozic. Metoda výpočtu čisté pozice EK zohledňuje mimo jiné i okolnost existence administrativních výdajů a při výpočtu tyto výdaje zcela vylučuje. Hlavním důvodem tohoto vyloučení je, jak již bylo uvedeno, že tyto státy soustředí na svém území nejvíce společných institucí ES. Proto dostávají na pokrytí těchto administrativních nákladů spojených s provozem společných institucí vyšší finanční prostředky z rozpočtu EU, ačkoliv by takto přidělené peníze mohly pro svůj prospěch dané země využít. Zatímco rozpočtová bilance obou států vypočítaná vlastní metodou byla kladná (podíl na výdajích

je vyšší než na platbách), výpočtem čisté pozice metodou EK se rozpočtová bilance obou států změnila za sledované období 1998-2008 na čisté plátce u Belgie z 12 510,4 mil. € na - 6 554,4 mil. € a u Lucemburska z 9 163,4 ml. € na - 840,3 mil. €.

V konstrukci vzorce výpočtu čisté pozice vlastní metodou jsou vstupními daty celkové výdaje, které nejsou očištěny od administrativních výdajů. Je zřejmé, že u vlastní metody výpočtu rozpočtové bilance změni započtené výdaje na administrativu u ostatních členských států výpočty rozpočtových bilancí jen nepatrně, ale u členských států Belgie a Lucemburska nevyhloučení těchto výdajů zcela změni jejich rozpočtové postavení, jak to z provedené analýzy vyplývá. Z důvodu, že by byly tyto dva členské státy znevýhodňovány při vyhodnocování rozpočtového postavení členů EU, a tím by došlo k zcela nevyváženému dopadu na členské státy, navrhuji snížit vstupní proměnou celkových výdajů o výdaje na administrativu v konstrukci vzorce výpočtu vlastní metodou čisté pozice a upravit ji o tuto skutečnost. Tvrzením pro toto opatření je i ta okolnost, že administrativní výdaje nejsou určeny žádné zemi či regionu na základě potřeby a stanovených kritérií, ale slouží členským státům k úhradě jejich společné administrativy.

Závěrem chci zdůraznit, že možností jak stanovit výpočet rozpočtové bilance je nepřeborně. Vždy je nutné si uvědomit, jaká vstupní data budou základem při konstruování vzorce výpočtu rozpočtové bilance, aby došlo ke spravedlivému a vyváženému stanovení rozpočtových bilancí pro danou oblast a vyloučit ty výdaje, které slouží všem členským státům společně bez určení konkrétní potřeby daného státu. Je potřeby také zvážít, kdo je konečným příjemcem informace o rozpočtové bilanci a přizpůsobit mu vstupní data, ze kterých má být výpočet sestaven.

Závěr

V této diplomové práci jsem se zaměřila na rozpočet EU, na jeho skladbu výdajové a příjmové stránky v časovém období let 1970-2008 a analýzu čistých pozic členských států EU od roku 1976 do 2008. V tomto směru je vhodné si položit několik vzájemně propojených úvah, z nichž některé souvisí se specifiky rozpočtu EU.

Důležité je upozornit, že rozpočet EU má mnoho charakteristik, kterými se výrazně odlišuje od rozpočtů národních. Jde o rozdílnost, která je dána znatelně menší velikostí či strukturou rozpočtu EU. Klíčovým rozdílem obou rozpočtů je skladba příjmů a výdajů. Z přehledu struktury příjmů (zdrojů) rozpočtu EU, jenž byl prezentován v této diplomové práci v průběhu let 1970-2008 vyplývá, že lze hovořit o 3 významných zdrojích, a to o tradičních vlastních zdrojích, zdroji z daně přidané hodnoty a zdroji založeném na hrubém národním důchodu. V posledních letech sledovaného období bylo nejdůležitější položkou na příjmové straně právě posledně uvedený zdroj, který svým charakterem způsobuje, že relativně bohaté státy jako jsou Německo, Velká Británie, Nizozemí, Francie, přispívají víc finančních prostředků než státy relativně chudší, jelikož HND není v těchto zemích tak vysoký.

Z provedené studie výdajové stránky rozpočtu EU, která byla provedena během let 1970-2008, je zřejmé, že na straně výdajů, je tradičně největší položkou podíl na společnou zemědělskou politiku, konkrétně na přímé platby zemědělcům, tržní opatření a podporu venkova. Avšak v posledních letech se objem prostředků vydaných na tuto politiku snižuje. Následují je výdaje na strukturální opatření v podobě strukturálních fondů, které slouží jako kohezní nástroj na vyrovnávání rozdílů mezi zaostalejšími a bohatšími regiony. Ostatní položky, jakými jsou administrativní výdaje či výdaje na výzkum, vnější vztahy, justice a bezpečnost nejsou v porovnání s dvěma výše zmíněnými zdaleka tak výrazné, přesto je možné pozorovat u ostatních položek výdajů nárůst jejich podílu.

Je vhodné zdůraznit, že takto strukturovaná skladba rozpočtu bude do jisté míry znevýhodňovat určité členské státy. Aby bylo možné změřit tyto „nepoměry“ a určit nevyváženost plateb do rozpočtu EU a výdajů z rozpočtu EU, byl nastaven hlavní identifikátor. Jím se stala rozpočtová bilance, nebo-li čistá pozice členských států EU.

V uskutečněné analýze byl výpočet čisté pozice členských států EU proveden dvěma způsoby. Nejprve byla stanovena vlastní metoda výpočtu čisté pozice členských států EU,

kteřá vycházela z jednoduché konstrukce vzorce. Výsledek čisté pozice vznikl prostým rozdílem celkových výdajů a celkových příjmů daného státu. Tímto způsobem byly provedeny veškeré propočty čistých pozic všech členských států EU v průběhu let 1976-2008. Podrobněji byla data zpracována za poslední desetiletí, tedy za roky 1998-2008.

Druhou početní metodu výpočtu čisté pozice stanovila EK. Skladba vzorce vycházela z podílu jednoho čistého národního příspěvku členského státu ku všem národním čistým příspěvkům členských států. Touto hodnotou bylo stanoveno procentuální vyjádření podílu jednoho členského státu na celkové sumě čistých plateb do rozpočtu. Tímto podílem byly vynásobeny všechny výdaje z rozpočtu EU, od kterých byly odečteny skutečně odčerpané prostředky z rozpočtu EU daného státu. Touto metodou byly výpočty čistých pozic zpracovány za období let od roku 1998-2008.

Výsledky výpočtů u obou metod charakterizovaly, jestli je daný stát čistým plátcem nebo čistým příjemcem. Odlišovaly se od sebe jen kladnou nebo zápornou hodnotou. V případě čistého plátce byl výsledek záporný, případě čistého příjemce byl výsledek vždy kladný. Jednotlivý rozbor byl doplněn o grafické znázornění pro názornější prezentaci dosažených výsledků. Konkrétní výstupy analýzy byly v jednotlivých časových úsecích zhodnoceny.

Z analýzy dat, které byly získány oběma metodami za období 1998-2008, vyplynuly následující skutečnosti. Mezi nejvýznamnější čisté plátce v období 1998-2008 jednoznačně patří Německo. Jeho ekonomická vyspělost ho řadí do skupiny členských států, kteří jsou velkými přispěvateli do rozpočtu EU. Na druhé straně si právě Německo kompenzuje tento stav tím, že těží z integrace EU v podobě jiných „benefitů“, a to je otevření nových trhů z rozšiřování EU. Z výpočtů čisté pozice je dále zřejmé, že dalším silným čistým plátcem je Velká Británie. Svůj postoj k vlastnímu čistému plátcovství, vyřešila ujednáním mechanismu korekcí rozpočtové nerovnováhy. Jiný přístup zvolila Francie, která je dalším významným čistým plátcem. Její vysoká podpora zemědělské politiky umožňuje čerpat z rozpočtu EU značné příspěvky na tuto oblast. Proto nedosahuje tak velkého znevýhodnění jako již jmenované Německo. Z analýzy dále vyplynulo, že mezi méně významné čisté plátce lze v tomto období ještě zahrnout: Švédsko, Rakousko, Finsko a Dánsko. Výše jmenované státy si vybudovaly silnou ekonomiku (HDP) z níž se i odvíjí výše příspěvků do rozpočtu, a tím se odůvodňují jejich čisté pozice.

Z analýzy je patrný i vývoj čistých příjemců. Na základě uskutečněných propočtů bylo zjištěno, že v popředí čistých příjemců dominuje Španělsko, Portugalsko, Irsko a Řecko.

Ze studie vyplývá, že politické změny v devadesátých letech ve SVE a následná východní integrace EU, dokonale přesměrovaly redistribuční nástroje (strukturální fondy) směrem k těmto regionům, aby zde pomáhaly těmto státům dostat se na úroveň těch členských států s ekonomicky silnějším postavením.

Z porovnání obou metod výpočtu čisté pozice vyplynuly následující skutečnosti. Metoda výpočtu EK byla náročnější na získání vstupních dat, které je nutné si před samotným výpočtem upravit, a tím byl výpočet náročnější. Na rozdíl od vlastní metody, která vychází z obecnějšího chápání dané problematiky a byla založena na jednoduché konstrukci výpočtu. Do této metody výpočtu nebyly zahrnuty jiné okolnosti, kterými by měl být výpočet čisté pozice vymezen pro konkrétní oblast.

Na první pohled byla rozdílnost ve vypočtených údajích zřejmá z konstrukce obou vzorců. Identifikace čistých plátců a příjemců členských států byla až na dva případy shodná. V případě Belgie a Lucemburska se výsledky obou metod rozcházely. Při použití metody výpočtu EK byly oba státy čistými plátcí, kdežto u vlastní metody výpočtu byly oba státy čistými příjemci. Rozborem obou metod výpočtů bylo zjištěno, že důvod tohoto rozdílu je v konstrukci vzorců obou výpočtů.

Metoda výpočtu čisté pozice EK vycházela z poměrového koeficientu příjmů z rozpočtu jednoho státu ku celkovým příjmům ze všech zemí. Vynásobením celkových výdajů EU tímto poměrovým koeficientem byla dosažena hodnota, která vlastně znázornila v jaké výši by měly být výdaje pro daný členský stát ve vztahu k výši příjmů, které daný členský stát do rozpočtu EU odvedl. Výsledkem výpočtu metodou EK byl rozdíl takto stanoveného podílu výdajů a skutečně vyčerpaných prostředků (výdajů z rozpočtu EU pro daný členský stát), které byly poníženy o administrativní výdaje. Dalším důvodem rozdílů ve výpočtech obou metod bylo právě toto zohlednění výdajů na administrativu. Jelikož státy Belgie a Lucembursko soustředí na svém území nejvíce společných institucí ES, dostávaly na pokrytí těchto nákladů spojených s provozem společných institucí nejvyšší finanční prostředky z rozpočtu EU. Takto přidělené peníze, ale nemohly pro svůj prospěch využít.

V konstrukci vzorce výpočtu čisté pozice vlastní metodou byly vstupními daty celkové výdaje, které nebyly očištěny od administrativních výdajů. Z provedeného porovnání bylo dále zřejmé, že u vlastní metody změnily započtené výdaje na administrativu u ostatních

členů výpočty rozpočtových bilancí jen nepatrně, ale u členských států Belgie a Lucemburska nevyhloučení těchto výdajů zcela změnilo jejich rozpočtové postavení, jak to z provedené analýzy vyplývá.

Z důvodu, že by byly tyto dva členské státy znevýhodňovány při vyhodnocování rozpočtového postavení členů EU, a tím by došlo k zcela nevyváženému dopadu na členské státy, jsem navrhla úpravu vzorce vlastní metody výpočtu čisté pozice, a to tím, že bych snížila vstupní proměnou celkových výdajů o výdaje na administrativu. Argumentem pro toto opatření by byla ta okolnost, že administrativní výdaje nejsou určeny žádné zemi či regionu na základě potřeby a stanovených kritérií, ale slouží členským státům k úhradě jejich společné administrativy.

Na pozici čistých plátců se odráží mnoho faktorů a možností jak stanovit výpočet rozpočtové bilance. Vždy je nutné posuzovat, jaká vstupní data budou základem při konstruování vzorce výpočtu rozpočtové bilance, aby docházelo ke spravedlivému a vyváženému stanovení rozpočtových bilancí a vylučovat ty výdaje, které slouží všem členským státům společně bez určení konkrétní potřeby daného státu. Důležitým aspektem je ta skutečnost, kdo bude konečným příjemcem informace o rozpočtové bilanci. Proto je důležité vymezení vstupních dat, jelikož možností jak sestavit vzorec výpočtu čisté pozice je mnoho a záleží pouze na vazbě jednotlivých položek rozpočtu.

Na závěr bych chtěla zdůraznit ještě jednu myšlenku. Z porovnání čistých pozic členských států je vztažena významnost jednotlivých států pro rozpočet EU. Ta se odvíjí i od dosahovaných ekonomických ukazatelů a síle ekonomiky daného členského státu v daném čase. Z výsledků analýzy je proto zajímavé pozorovat, jak tyto aspekty ovlivňují čisté pozice jednotlivých členských států.

Seznam použité literatury členěný na citace a bibliografii,:

Odkaz na tištěné monografie:

- [1] FIALA, P., PITROVÁ, M.. *Evropská unie*, 2. vydání, Brno: CDK, 2009, ISBN 978-80-7325-180-2
- [2] KÖNIG, P., LACINA, L. A KOL. *Rozpočet a politiky Evropské unie*, 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2004, ISBN 80-7179-846-0
- [3] NUGENT, N. *The Government and Politics of the European Union*, 5th ed., Durham: DUKE University Press, 2003, ISBN 0-8223-2978-6

Odkaz na zdroje na internetu:

- [4] *Financial Report 2008* [online]. Lucemburk: EVROPSKÁ KOMISE, 2009, [cit. 2010- 01- 18], Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_07_en.pdf
- [5] *Rozpočet EU* [online]. Praha: VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY, 2009, [2009-10-15] Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/8877/sekce/rozpocet-eu/>
- [6] *Nařízení rady č. 1605/2002(ES, EURATOM) ze dne 25. června 2002* [online]. Lucemburk: EVROPSKÁ RADA, 2003, [cit. 2009-10-15], Dostupný z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/consleg/2002/R/02002R1605-20070101-cs.pdf>
- [7] *Rozhodnutí rady č. 2007/436/ES, Euratom, Článek 2, odstavec , 1 písm. b* [online]. Lucemburk: EVROPSKÁ RADA, 2007, [cit. 2009-10-26], Dostupný z WWW: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/oj/2007/l_163/l_16320070623cs00170021.pdf
- [8] *Rozhodnutí rady č. 2007/436/ES, Euratom, Článek 2, odstavec , 4* [online]. Lucemburk: EVROPSKÁ RADA, 2007, [cit. 2009-10-26], Dostupný z WWW: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/oj/2007/l_163/l_16320070623cs00170021.pdf
- [9] *Rozhodnutí rady č. 2007/436/ES, Euratom, Článek 2, odstavec , 5* [online]. Lucemburk: EVROPSKÁ RADA, 2007, [cit. 2009-10-26], Dostupný z WWW: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/oj/2007/l_163/l_16320070623cs00170021.pdf

Internetové zdroje

Informační server BusinessInfo.cz:

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/e/evropske-spolecenstvi-uhli-a-oceliesuo/1000697/6299/>, citováno dne 7. 11. 2009

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/s/smlouva-o-eu/1000711/9547/>, citováno dne 29. 11. 2009

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/a/agenda-2000/1000693/5176/?fornewsid=5176>, citováno dne 12. 12. 2009

Informační server Finance.cz

<http://www.finance.cz/ekonomika/hdp/vyvoj/>, citováno dne 4. 7. 2009

Informační server Euroskop.cz

<http://www.euroskop.cz/73/sekce/financi-perspektiva-2007-2013>, citováno dne 13. 7. 2009

<http://www.euroskop.cz/282/sekce/a-b/>, citováno dne 12. 12. 2009

http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf

Seznam příloh:

Příloha A	Členské země
Příloha B	Finanční rámec 2007-2013
Příloha C	Struktura příjmů v letech 1970-1977
Příloha D	Struktura příjmů v letech 1978-1985
Příloha E	Struktura příjmů v letech 1986-1994
Příloha F	Struktura příjmů v letech 1995-2001
Příloha G	Struktura příjmů v letech 2002-2008
Příloha H	Struktura výdajů v letech 1970-1977
Příloha I	Struktura výdajů v letech 1978-1985
Příloha J	Struktura výdajů v letech 1986-1992
Příloha K	Struktura výdajů v letech 1993-1999
Příloha L	Struktura výdajů v letech 2000-2006
Příloha M	Struktura výdajů v letech 2007-2008

Příloha A - Členské země

země	vstup	obyvatel (mil., 2008)	rozloha (km²)	HDP (PPP) na hlavu USD, 2008	% EU	křesel v EP od 2009	hlasů v Radě
EU celkem		495,58	4 324 782	33 800		736	345
 Belgie €	1958	10,74	30 528	38 300	113	22	12
 Francie €	1958	62,03	643 427	32 700	97	72	29
 Itálie €	1958	59,32	301 230	31 000	92	72	29
 Lucembursko €	1958	0,49	2 586	85 100	252	6	4
 Německo €	1958	82,12	357 021	34 800	103	99	29
 Nizozemsko €	1958	16,70	41 526	41 300	122	25	13
 Dánsko	1973	5,49	43 094	38 900	115	13	7
 Irsko €	1973	4,41	70 280	47 800	141	12	7
 Spojené království	1973	61,02	244 820	37 400	111	72	29
 Řecko €	1981	11,17	131 940	32 800	97	22	12
 Portugalsko €	1986	10,63	92 391	22 000	65	22	12
 Španělsko €	1986	45,53	504 782	34 100	101	50	27
 Finsko €	1995	5,27	338 145	38 400	114	13	7
 Rakousko €	1995	8,29	83 870	39 600	117	17	10
 Švédsko	1995	9,22	449 964	39 600	117	18	10
 Česko	2004	10,32	78 866	26 800	79	22	12
 Estonsko	2004	1,34	45 226	21 900	65	6	4
 Kypř €	2004	0,80	9 250	29 200	86	6	4
 Litva	2004	3,37	65 300	18 400	54	12	7
 Lotyšsko	2004	2,27	64 589	18 500	55	8	4
 Maďarsko	2004	10,06	93 030	20 500	61	22	12
 Malta €	2004	0,41	316	24 200	72	5	3
 Polsko	2004	38,10	312 679	17 800	53	50	27
 Slovensko €	2004	5,41	48 845	22 600	67	13	7
 Slovinsko €	2004	2,01	20 273	30 800	91	7	4
 Bulharsko	2007	7,58	110 910	11 000	39	17	10
 Rumunsko	2007	21,49	237 500	13 500	37	33	14

Přehled zemí Evropské unie

http://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_unie

Příloha B - Finanční rámec 2007-2013

(EUR million - 2004 prices)

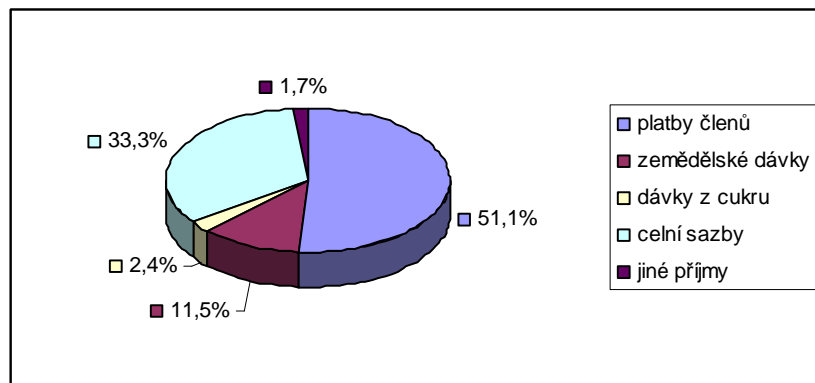
COMMITMENT APPROPRIATIONS	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total 2007-2013
1. Sustainable Growth	51 267	52 913	54 071	54 860	55 379	56 845	58 256	383 591
1a Competitiveness for Growth and Employment	8 404	9 595	10 209	11 000	11 306	12 122	12 914	75 550
1b Cohesion for Growth and Employment	42 863	43 318	43 862	43 860	44 073	44 723	45 342	308 041
2. Preservation and Management of Natural Resources	53 478	54 322	53 666	53 035	52 400	51 775	51 161	369 837
of which: market related expenditure and direct payments	43 120	42 697	42 279	41 864	41 453	41 047	40 645	293 105
3. Citizenship, freedom, security and justice	1 199	1 258	1 380	1 503	1 645	1 797	1 988	10 770
3a Freedom, Security and Justice	600	690	790	910	1 050	1 200	1 390	6 630
3b Citizenship	599	568	590	593	595	597	598	4 140
4. EU as a global player	6 199	6 469	6 739	7 009	7 339	7 679	8 029	49 463
5. Administration ⁽¹⁾	6 633	6 818	6 973	7 111	7 255	7 400	7 610	49 800
6. Compensations	419	191	190					800
TOTAL COMMITMENT APPROPRIATIONS	119 195	121 971	123 019	123 518	124 018	125 496	127 044	864 261
as a percentage of GNI	1.10%	1.08%	1.07%	1.04%	1.03%	1.02%	1.01%	1.048%

TOTAL PAYMENT APPROPRIATIONS	115 142	119 805	112 182	118 549	116 178	119 659	119 161	820 676
as a percentage of GNI	1.06%	1.06%	0.97%	1.00%	0.97%	0.97%	0.95%	1.00%
Margin available	0.18%	0.18%	0.27%	0.24%	0.27%	0.27%	0.29%	0.24%
Own Resources Ceiling as a percentage of GNI	1.24%	1.24%	1.24%	1.24%	1.24%	1.24%	1.24%	1.24%

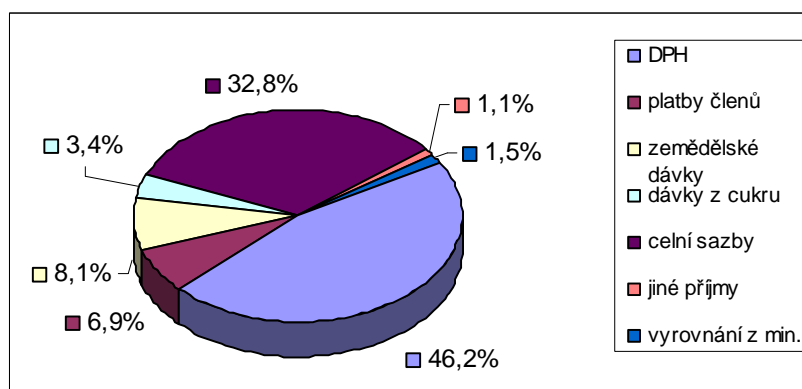
(1) The expenditure on pensions included under the ceiling for this heading is calculated net of the staff contributions to the relevant scheme, within the limit of € 500 million at 2004 prices for the period 2007-2013.

Zdroj: <http://www.euroskop.cz/684/sekce/rozpocet-eu/>

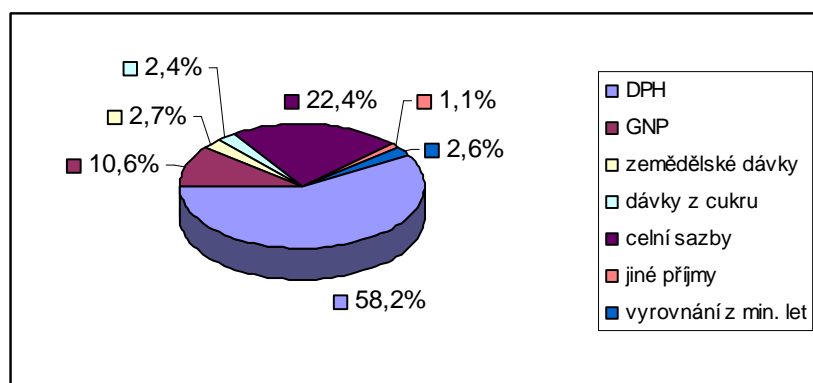
Příloha C - Struktura příjmů v letech 1970-1977 – vlastní zpracování

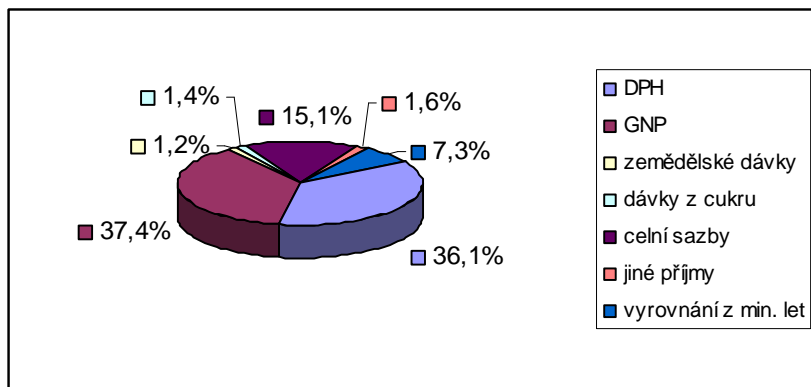
Příloha D - Struktura příjmů v letech 1978-1985 – vlastní zpracování

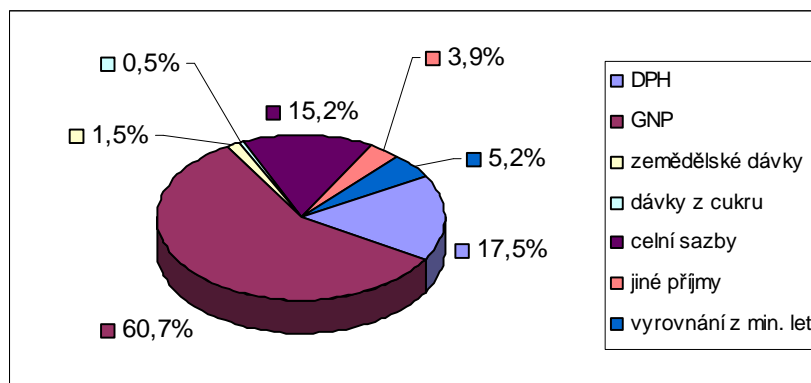
Příloha E - Struktura příjmů v letech 1986-1994 – vlastní zpracování

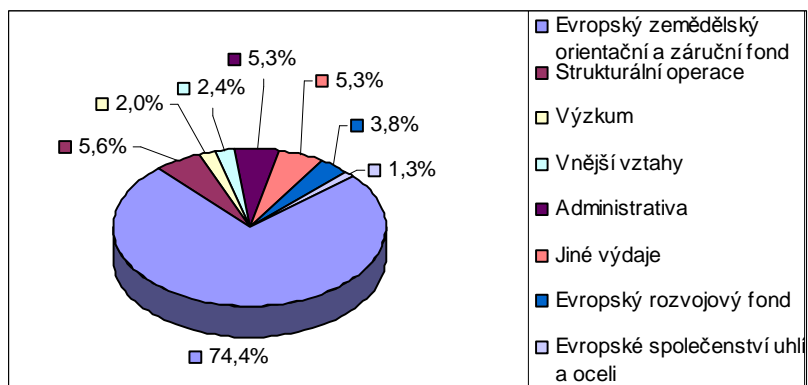
Příloha F - Struktura příjmů v letech 1995-2001 – vlastní zpracování

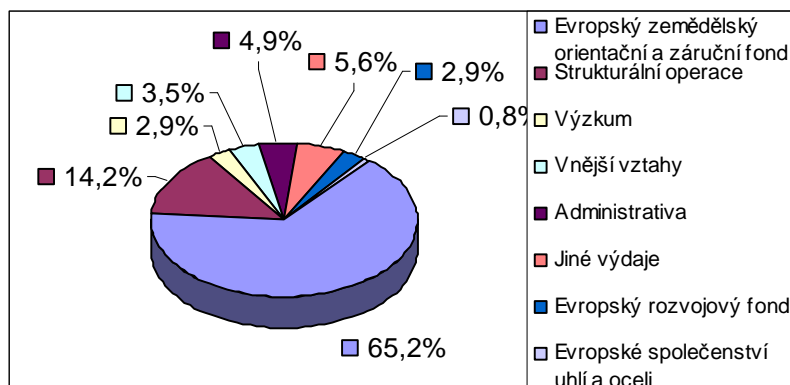
Příloha G - Struktura příjmů v letech 2002-2008 – vlastní zpracování

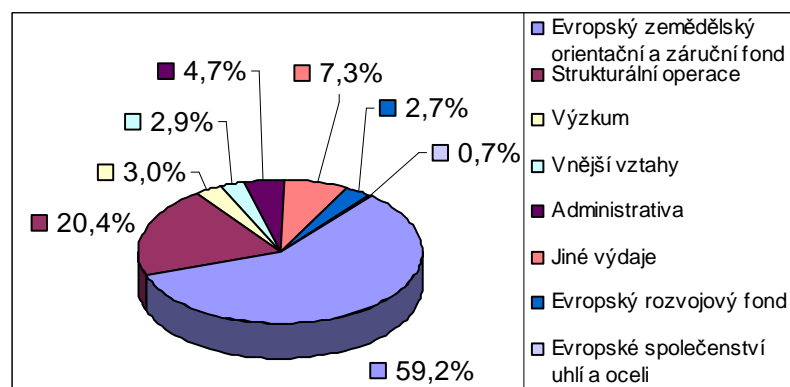
Příloha H - Struktura výdajů v letech 1970-1977 – vlastní zpracování

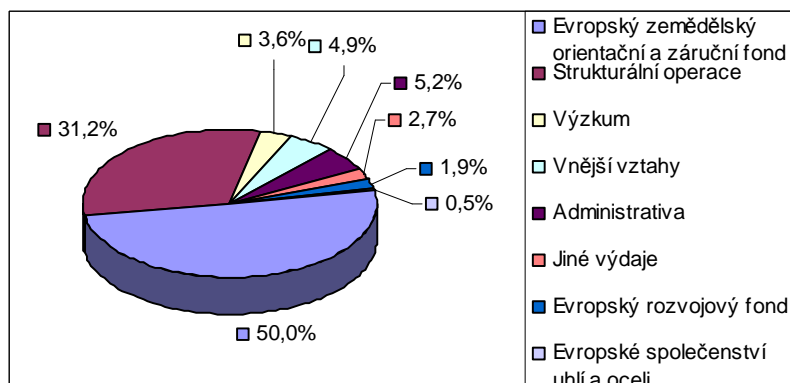
Příloha I - Struktura výdajů v letech 1978-1985 – vlastní zpracování

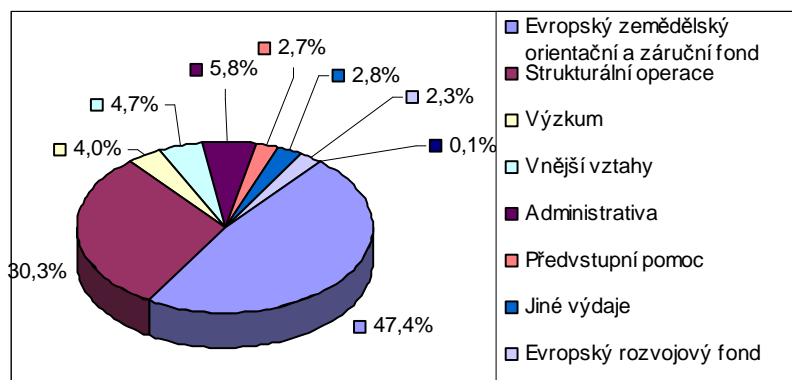
Příloha J - Struktura výdajů v letech 1986-1992 – vlastní zpracování

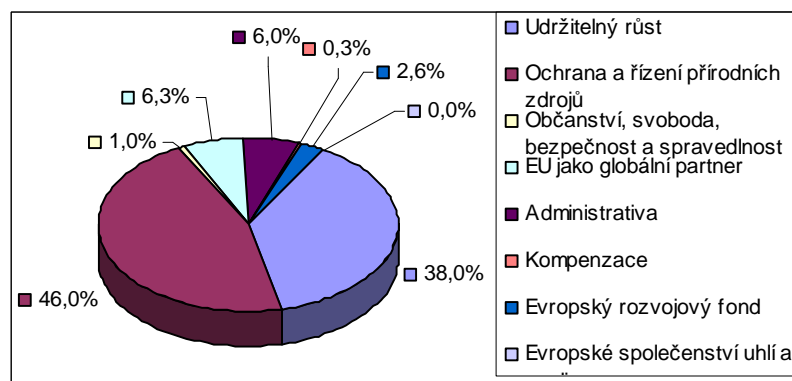
Příloha K - Struktura výdajů v letech 1993-1999 – vlastní zpracování

Příloha L - Struktura výdajů v letech 2000-2006 – vlastní zpracování

Příloha M - Struktura výdajů v letech 2007-2008 – vlastní zpracování

Zdroj dat pro přílohu č. C-M:

http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_reports/fin_report_08_en.pdf-vlastní zpracování